

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Рахункової палати
23.06.2026 № 19-5

ЗВІТ

ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ
ДІЯЛЬНОСТІ (ЕФЕКТИВНОСТІ)

НА ТЕМУ

**«УПРАВЛІННЯ ПОВЕНЯМИ —
ОЦІНКА ВИКОРИСТАННЯ
ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДАНИХ
ДЛЯ ГОТОВНОСТІ ДО КАТАСТРОФ»**

Відповідальний:

заступник Голови Рахункової палати
Сергій КЛЮЧКА

Київ

www.rp.gov.ua

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

ВСТУПНЕ СЛОВО

Повені та паводки належать до природних небезпек, наслідки яких можуть бути швидкими, масштабними та руйнівними. Ці явища становлять загрозу життю і здоров'ю людей, безпеці населених пунктів, об'єктам критичної та транспортної інфраструктури, сільськогосподарським угіддям та довкіллю. Наслідки повеней¹ — це не лише пошкоджені дороги, мости, дамби чи житлові будинки, а й порушення нормальних умов життєдіяльності громад і, що найтрагічніше, людські жертви.

Актуальність цього аудиту посилюється також зміною клімату. Підвищення температури, збільшення частоти та інтенсивності короткочасних злив формують нову якість повеневих ризиків. Інтенсивні дощі дедалі частіше спричиняють не лише паводки на гірських і рівнинних річках, а й раптові затоплення населених пунктів та міських територій, де висока щільність забудови, недостатня пропускна спроможність систем водовідведення можуть призводити до серйозних, у тому числі трагічних, наслідків.

Рахункова палата провела аудит діяльності (ефективності) на тему «Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф», акцентуючи особливу увагу на тому, чи здатна система управління повенями діяти на випередження. Так, у сучасних умовах ефективне реагування починається не в момент підтоплення, а значно раніше — з якісних гідрометеорологічних спостережень, достовірного прогнозування, своєчасного доведення попереджень, належного планування протипаводкових заходів, забезпечення готовності систем оповіщення та протипаводкової інфраструктури, наявності матеріальних резервів і підготовленості населення до дій у разі загрози.

Важливим є те, що цей аудит проводився також у межах однойменного міжнародного координованого аудиту, ініційованого Рахунковою палатою (координатор) в рамках діяльності Робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, за участі вищих органів аудиту Республіки Албанія, Грузії, Республіки Молдова, Республіки Польща, Румунії та Республіки Сербія. Це дає змогу розглядати ризики виникнення повеней не лише як національну проблему, а й спільний виклик для багатьох країн, особливо з огляду на транскордонний характер річкових басейнів та кліматичні зміни.

Дякую за співпрацю об'єктам контролю та всім, хто долучився до складання аудиторського звіту, а також експертам проєкту ЄС «Зміцнення потенціалу зовнішнього аудиту відповідно до міжнародних стандартів в Україні» (EU4PFM) за методологічний супровід аудиту.

Перекоаний, що висновки та рекомендації Рахункової палати, а також подальші результати міжнародного координованого аудиту стануть практичним інструментом для формування державної політики у сфері управління повенями, зменшення ризиків для людей і територій та підвищення готовності України до катастроф природного характеру.

Заступник Голови Рахункової палати

Сергій КЛЮЧКА

¹ У межах цього аудиту під поняттям «повінь» розуміємо «повінь», «паводок», «затоплення», «гідрологічні надзвичайні ситуації поверхневих вод», «метеорологічні надзвичайні ситуації, пов'язані з атмосферними опадами», «небезпечні та стихійні гідрометеорологічні явища».

ЗМІСТ

	ВСТУПНЕ СЛОВО	2
1.	РЕЗЮМЕ ДЛЯ КЕРІВНИЦТВА	4
2.	ВСТУП	11
3.	СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПОВЕНЯМИ В УКРАЇНІ	16
4.	ЧИ СИСТЕМА ОТРИМАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДАНИХ СПРИЯЄ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПОВЕНЕЙ	28
5.	ЧИ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ПРОТИПАВОДКОВА ІНФРАСТРУКТУРА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЙ ТА НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ВІД ПОВЕНЕЙ	43
6.	ЧИ ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ ГОТОВНІСТЬ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА РЕАГУВАННЯ НА ПОВЕНІ	60
7.	РЕКОМЕНДАЦІЇ	72
8.	ІНФОРМАЦІЯ ПРО АУДИТ	79
9.	ДОДАТКИ	82
10.	СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	100

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

1. РЕЗЮМЕ ДЛЯ КЕРІВНИЦТВА

КЛЮЧОВІ ФАКТИ

МАСШТАБ ПРОБЛЕМИ

13

надзвичайних ситуацій, пов'язаних із повеннями (2022–2025 роки)

140 млн грн

оцінені збитки від повеней 2022–2025 років

10 осіб
загинуло

239

територій із потенційно значними ризиками затоплення

СТАН СИСТЕМИ

33 %

заходів Планів управління ризиками затоплення виконано

9 %

заходів з поліпшення протиаварійної інфраструктури виконано

86 %

середній знос об'єктів протиаварійної інфраструктури

18 %

гідрометеорологічного обладнання експлуатується понад 30 років

28 %

зменшено кількість метеорологічних станцій

22 %

зменшено гідрологічних постів (внаслідок тимчасової окупації територій)

22 %

задоволено потребу у приладах та устаткуванні для гідро-метеорологічних спостережень

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ І ГОТОВНІСТЬ

23 %

загального обсягу населених пунктів, які потребують захисту, захищено від шкідливої дії вод

8 з 24

регіонів України ввели в експлуатацію ТАСЦО

12 %

територіальних громад модернізовано МАСЦО

12 %

накопичено оперативного матеріального резерву ДСНС

54 %

накопичено регіональних матеріальних резервів

48 %

накопичено місцевих матеріальних резервів

11 %

обізнаність населення діям в умовах надзвичайних ситуацій (цільове значення — 90 % на 2030 рік)

РАХУНКОВА ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф»

Мета аудиту: оцінити ефективність та результативність організації та здійснення заходів з управління повеннями в Україні, в тому числі отримання та використання гідрометеорологічних даних для запобігання надзвичайним ситуаціям та зменшення руйнівних наслідків повеней.

Ключові результати

Управління повеннями не функціонує як повністю інтегрований механізм.

Державна політика у сфері управління повеннями формується через низку стратегічних, програмних та операційних документів, однак єдиного комплексного документа, який би об'єднував прогнозування, запобігання, захист територій, готовність, оповіщення та реагування, немає. Крім того, організаційна структура управління повеннями охоплює основних суб'єктів, але чітка координація між ними не забезпечена. Як наслідок, управління повеннями не функціонує як єдиний механізм, зокрема, гідрологічне та гідрометеорологічне прогнозування, інфраструктурний захист та протипаводкові заходи, а також система оповіщення не узгоджені між собою. Це ускладнює визначення відповідальних за кінцевий результат, своєчасне ухвалення управлінських рішень та координацію дій між суб'єктами системи.

Система гідрометеорологічних спостережень і прогнозування має обмежену технічну спроможність.

Спроможність УкрГМЦ своєчасно отримувати, обробляти та передавати гідрометеорологічні дані є критичною передумовою для всієї системи управління повеннями, оскільки саме від якості прогнозів і попереджень залежать своєчасність ухвалення рішень органів влади, оповіщення населення, підготовка сил реагування та мінімізація наслідків повеней.

Водночас кількість пунктів спостережень у зв'язку з тимчасовою окупацією територій скоротилася: метеорологічних станцій на 28 відс., гідрологічних постів — 22 відс., озерних гідрометеорологічних постів — 20 відсотків. Із 14 автоматизованих комплексів фактично працюють лише 9, автоматизовані гідрологічні пости переважно зосереджені на річках Карпатського регіону і є недостатніми за кількістю. Через відсутність необхідних приладів частина гідрологічних спостережень здійснювалася вручну або візуально: рівень води на річкових та озерних постах вимірювався за допомогою водомірної рейки, а хвилювання на озерах визначалося візуально.

Щільність метеорологічної мережі також не відповідає рекомендаціям ВМО з урахуванням фізико-географічного положення України та різноманітності її рельєфу. Станом на 01.01.2026 функціонувало 136 метеорологічних станцій, тоді як мінімальна потреба для вимірювання температури становить близько 400 станцій, а для

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

5

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат ЗГАА9288358ЕС00304000000С25538002D66Е700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

спостережень за опадами — близько 1000 пунктів. Як наслідок, обмежується просторова деталізація гідрометеорологічних даних, точність прогнозування небезпечних явищ і своєчасність раннього попередження.

Крім того, у 2022 році знищено єдиний сучасний доплерівський метеорологічний радар, який забезпечував покриття лише 15 відс. території України. Це обмежило можливості оперативного спостереження за інтенсивністю та розподілом опадів, знизило точність виявлення загрози повеней і ускладнило завчасне попередження органів влади та населення.

У 2022–2025 роках придбано лише 22 відс. визначеної потреби у гідрометеорологічних приладах та обладнанні, а потреба в капітальному ремонті об'єктів мережі визначалася на мінімальному рівні — 2–3 відс. їх загальної кількості. Недоліки планування і контролю призвели до придбання окремих позицій без належно визначеної потреби, закупівлі обладнання російського виробництва та тривалого введення основних засобів в експлуатацію через обмежену кадрову спроможність УкрГМЦ. Це свідчить про повільні темпи оновлення матеріально-технічної бази та обмежує можливості якісного й оперативного прогнозування небезпечних гідрометеорологічних явищ і своєчасність раннього попередження органів влади та населення.

Попередження про небезпечні явища не завжди забезпечували належну превентивну дію.

Хоча небезпечні гідрометеорологічні явища у досліджених випадках загалом прогнозувалися, попередження не завжди були достатньо завчасними, деталізованими та практично придатними для превентивного реагування. Вони часто мали узагальнений характер і не містили конкретизації щодо населених пунктів, можливих наслідків і територій ризику, що обмежувало можливості органів влади своєчасно вживати заходів для мінімізації наслідків повеней. Як наслідок, органи влади та місцевого самоврядування не завжди мали достатньо часу і детальної інформації для завчасного ухвалення рішень, підготовки сил реагування, інформування населення та мінімізації наслідків повеней. Засідання комісій ТЕБ та НС скликались вже для оцінки наслідків повеней, а не для ухвалення рішень щодо оперативного реагування на загрозу.

Водночас обмежений доступ до гідрометеорологічних даних з територій Російської Федерації та Республіки Білорусь ускладнює прогнозування і регулювання стоку Дніпра. Припинення обміну даними щодо транскордонних водозборів, зокрема річок Дніпро та Прип'ять, обмежує можливості прогнозування весняного водопілля, оцінки притоку води та ухвалення своєчасних рішень щодо регулювання стоку. Як наслідок, управління режимами роботи водосховищ, планування пропуску весняного водопілля, оцінка ризиків затоплення та заходи із запобігання негативним наслідкам здійснюються в умовах підвищеної інформаційної невизначеності, що призводить до неочікуваних наслідків.

Протипаводкова інфраструктура не забезпечує належного рівня захисту територій і населених пунктів.

Критичний рівень зносу мають 70 відс. об'єктів протипаводкової інфраструктури. Значна частина таких об'єктів розташована у Закарпатському та Прикарпатському регіонах — зонах значних ризиків виникнення паводків. Це підвищує ризик неспроможності інфраструктури забезпечити належний захист населення і територій у разі виникнення повеней.

Водночас непроведення інвентаризації протипаводкової інфраструктури не дає змоги органам влади та водогосподарським організаціям мати повну й актуальну інформацію про фактичний технічний стан споруд, рівень їх пошкодження, залишкову захисну спроможність і потребу у ремонті, реконструкції або відновленні. Без такої інформації неможливо достовірно визначити найбільш ризикові об'єкти, обґрунтовано оцінити потребу у фінансуванні та забезпечити спрямування ресурсів насамперед на ті споруди, від яких залежить найбільший захисний ефект для населення і територій.

Як наслідок, планування протипаводкових заходів і визначення пріоритетів фінансування здійснюються в умовах неповної інформації про фактичний стан інфраструктури. Це знижує ефективність управлінських рішень, обмежує можливості своєчасного оновлення найбільш критичних об'єктів і зберігає ризик недостатнього захисту територій та населених пунктів у разі виникнення повеней або паводків.

Виконання ПУРЗ у 2023–2025 роках становило 33 відс., у тому числі заходи з відновлення інфраструктури виконано лише на 9 відс. запланованого обсягу.

Водночас виконання протипаводкових заходів було обмежене одночасно двома чинниками: недостатнім обсягом фінансування порівняно з реальною потребою (використано 335,8 млн грн, або 8,5 відс. необхідного обсягу) та неефективним управлінням частиною вже виділених бюджетних коштів (156,9 млн грн, або 31,8 відс. відкритих асигнувань зі спеціального фонду не використано та зараховано до залишків на кінець року). Це відтермінувало виконання робіт, знизило темпи оновлення протипаводкової інфраструктури, призвело до подорожчання окремих заходів у майбутніх періодах і зберегло ризику недостатнього захисту населених пунктів та територій від повеней.

Як наслідок, оновлення критично зношених об'єктів здійснюється недостатніми темпами, а заплановані заходи не забезпечують належного зниження ризиків затоплення для територій і населених пунктів.

Захист населених пунктів від шкідливої дії вод забезпечено не в повному обсязі.

У 2023–2025 роках за рахунок виконання бюджетної програми захист забезпечено для 50 населених пунктів із 220, які потребують захисту, або 23 відс. потреби. Досягненню результату сприяло виконання окремих заходів з відновлення об'єктів протипаводкової інфраструктури, пошкоджених паводками минулих років. Водночас запланованого показника не досягнуто повністю. Як наслідок, частина населених пунктів залишається без належного рівня протипаводкового захисту, що зберігає ризик підтоплення, пошкодження інфраструктури та збільшення витрат на ліквідацію наслідків майбутніх повеней.

Готовність до запобігання та реагування на повені забезпечується частково.

Створення та модернізація місцевих систем оповіщення перебуває на рівні 12 відс., а введення в експлуатацію територіальних систем оповіщення лише у 8 з 24 регіонів обмежують своєчасність та адресність інформування населення про загрозу повеней. Фактичне інформування населення часто здійснюється через комбіновані канали — сирени, гучномовці, радіо, телебачення, SMS, мобільні додатки, месенджери, органи місцевого самоврядування, рятувальників і поліцію. Такий підхід частково компенсує відсутність модернізованих систем, але не є їх повноцінною заміною. Як наслідок, у разі швидкого розвитку паводку або локального підтоплення частина населення може не отримати своєчасного, адресного і підтвердженого попередження.

Матеріальні резерви також створені не в повному обсязі: оперативний матеріальний резерв ДСНС станом на 01.01.2026 накопичено лише на 12 відс. затверджених обсягів (зокрема, майже 41 відс. матеріальних цінностей для реагування на повені), регіональні резерви — у середньому на 54 відс., місцеві — на 48 відсотків. Найбільш вразливим залишається місцевий рівень, оскільки саме територіальні громади першими реагують на локальні підтоплення, пошкодження інфраструктури, потребу в евакуації та першочерговому забезпеченні населення. Як наслідок, недостатнє накопичення резервів знижує ресурсну готовність до першочергового реагування, евакуації, забезпечення постраждалого населення та ліквідації невідкладних наслідків повеней.

Навчання та інформування населення щодо дій у надзвичайних ситуаціях проводяться, а тематика повеней і паводків включається до окремих матеріалів і навчань. Водночас відсутність окремого обліку таких заходів, даних про охоплення населення саме паводконебезпечних територій та оцінки їх результативності не дає змоги підтвердити, що населення у зонах ризику має достатню практичну готовність до дій у разі загрози або виникнення повені. Загальний індикатор обізнаності населення з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій залишається низьким — 11 відс. у 2025 році при цільовому значенні 90 відс. на 2030 рік, що додатково свідчить про потребу посилення практично орієнтованої підготовки населення.

Узагальнені висновки

Система управління повенями в Україні має нормативне та організаційне підґрунтя, однак її спроможність діяти на випередження є обмеженою і не забезпечує повною мірою мінімізацію наслідків повеней для населення, територій та довкілля.

Попри наявність планів, відповідальних органів, гідрометеорологічної мережі, протипаводкової інфраструктури, систем оповіщення та визначення механізмів реагування, їх практична результативність обмежена недостатньою інтеграцією, фізичним зношенням, критичним станом інфраструктури, низьким рівнем виконання запланованих заходів і неповною готовністю до реагування на місцевому рівні.

Система отримання та використання гідрометеорологічних даних лише частково сприяє мінімізації наслідків повеней, оскільки попередження про небезпечні явища не завжди є достатньо завчасними, деталізованими та не завжди трансформуються у превентивні управлінські рішення. Протипаводкова інфраструктура не забезпечує належного рівня захисту територій і населених пунктів через критичний технічний стан значної частини об'єктів та недостатні темпи виконання планів управління ризиками затоплення. Готовність до запобігання та реагування на повені забезпечується частково, оскільки місцеві системи оповіщення не повністю модернізовані, матеріальні резерви не накопичені у передбачених обсягах.

За таких умов повені можуть і надалі призводити до підтоплення населених пунктів, пошкодження інфраструктури, ускладнення евакуації, збільшення матеріальних збитків, людських втрат і додаткових витрат державного та місцевих бюджетів на ліквідацію наслідків. Мінімізація наслідків повеней залежить від переходу від фрагментарного реагування до ризик-орієнтованого управління, за якого гідрометеорологічні дані своєчасно перетворюються на управлінські рішення, протипаводкові заходи плануються відповідно до реальних ризиків, а територіальні громади мають достатні ресурси, системи оповіщення і підготовлене населення до дій в умовах виникнення повеней.

Що ми рекомендуємо

Для підвищення ефективності управління повенями та зменшення ризиків для населення, територій та інфраструктури рекомендуємо вжити таких заходів:

- **визначити центральний орган виконавчої влади, що забезпечить формування державної політики в галузі управління ризиками затоплення та запровадити узгоджений механізм координації дій під час управління повенями, який забезпечить чіткий розподіл відповідальності між органами, що забезпечують формування політики, гідрометеорологічне прогнозування, протипаводковий захист, оповіщення, готовність та реагування;**

- **відкоригувати ПУРЗ** з урахуванням фактичного стану гідрометеорологічної мережі, протипаводкової інфраструктури, наслідків воєнних дій, зміни відповідальних виконавців, стану картування ризиків і реальних фінансових можливостей;
- **визначити пріоритетні ділянки та території для модернізації гідрометеорологічної мережі**, насамперед у паводко- та селенебезпечних районах, на малих річках, у гірських і передгірських регіонах, на територіях з потенційно значними ризиками затоплення, а також у транскордонних басейнах, де обмежено або припинено обмін гідрометеорологічними даними;
- **підготувати поетапний план технічного переоснащення гідрометеорологічної мережі та розвитку автоматизованих гідрологічних та гідрометеорологічних спостережень** із визначенням пріоритетних постів і станцій, необхідного обладнання, орієнтовної вартості, можливих джерел фінансування, строків виконання та очікуваного впливу на якість прогнозування і завчасність попереджень;
- **уточнити фактичну потребу гідрометеорологічних організацій у приладах, обладнанні та капітальному ремонті об'єктів мережі для її врахування під час бюджетного планування, формування розрахунків потреби в коштах, планів закупівель і залучення міжнародної технічної допомоги;**
- **розробити методологію прогнозування місцевого стоку, утвореного внаслідок зливових дощів**, з метою завчасного визначення територій і масштабів можливого підтоплення та підготовки адресних попереджень;
- **завершити інвентаризацію протипаводкової інфраструктури** та сформувати перелік першочергових об'єктів для відновлення, реконструкції або будівництва з урахуванням рівня ризику затоплення, технічного стану споруд, кількості населення, яке потребує захисту, і можливих наслідків руйнування таких об'єктів;
- **узгодити бюджетне планування з ПУРЗ** з метою спрямування фінансування насамперед на заходи, які мають найбільший вплив на зниження ризиків для населених пунктів і територій;
- **прискорити створення та модернізацію місцевих систем оповіщення**, особливо у паводко-небезпечних, гірських, прирічкових і віддалених територіальних громадах;
- **визначити реалістичну першочергову потребу в матеріальних резервах** для реагування на повені та забезпечити її поетапне накопичення, насамперед на місцевому рівні.

Впровадження цих рекомендацій сприятиме переходу від переважно ліквідації наслідків повеней до управління ризиками повеней на випередження, підвищенню точності та завчасності попереджень, обґрунтованому спрямуванню бюджетних коштів для вжиття заходів на найбільш ризикових територіях, посиленню готовності громад і зменшенню ризиків людських втрат, матеріальних збитків та додаткових витрат бюджетів на ліквідацію наслідків повеней.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

10

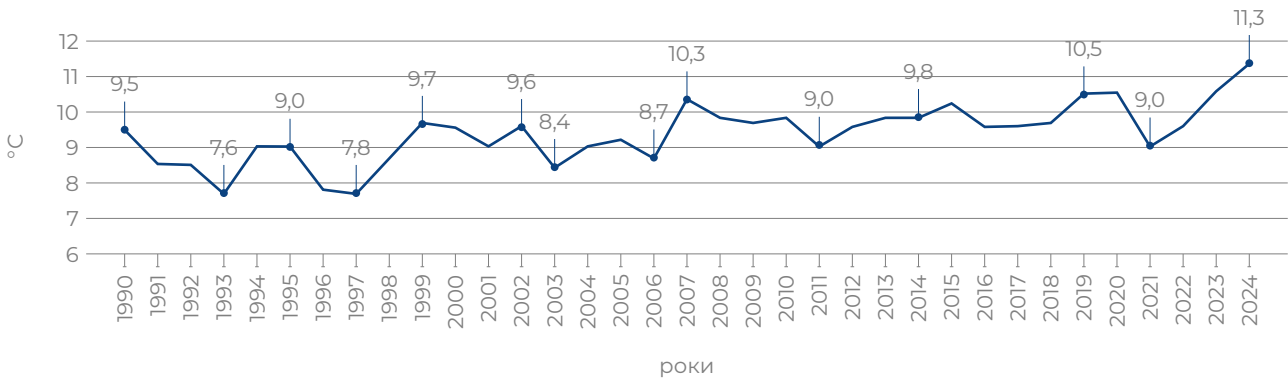
СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

2. ВСТУП

Глобальні зміни клімату істотно впливають на характер, частоту та інтенсивність небезпечних гідрометеорологічних явищ в Україні. Підвищення середньорічної температури, нестабільність режиму опадів, **збільшення частоти короткочасних інтенсивних злив** та зростання мінливості погодних умов посилюють **ризики формування дощових паводків**, раптових затоплень населених пунктів і негативного впливу на інфраструктуру, сільськогосподарські угіддя та безпеку населення.

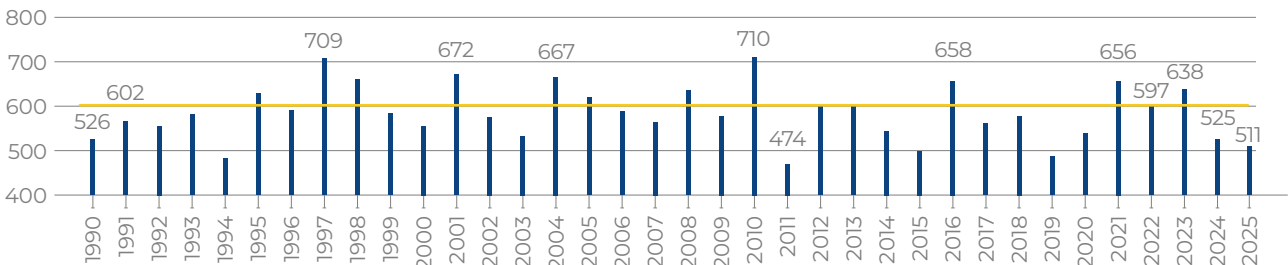
За даними метеорологічних спостережень, з 1990 року середня річна температура в Україні зросла на 1,8 °С, а 2024 рік став найтеплішим за весь період спостережень (діаграма 1).

Діаграма 1. Середня річна температура в Україні, °С

Водночас кількість опадів у 1990–2025 роках характеризувалася значними коливаннями та нерівномірним розподілом у часі (діаграма 2). Очікується, що надалі **екстремальні опади можуть ставати інтенсивнішими**, що збільшуватиме поверхневий стік і ризики паводків, особливо в гірських, прирічкових та урбанізованих місцевостях.

Діаграма 2. Середня річна кількість опадів, мм

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

Зокрема, в останнє десятиліття в Україні дедалі частіше фіксуються екстремальні опади, коли **за добу або під час одного дощу випадає місячна норма чи навіть більше**. Зокрема, у липні 2019 року в окремих районах південних і центральних областей сильні зливи становили 0,5–1,5 місячної норми опадів і досягали критеріїв стихійного гідрометеорологічного явища. У 2025 році подібні явища зафіксовані у Львівській області, де 10 липня за добу випало 135–138 відс. місячної норми, а також в Одесі, де 30 вересня випало 219 відс. місячної норми. Такі тенденції істотно підвищують ризики раптових паводків, локальних підтоплень і зливових затоплень та посилюють вимоги до якості прогнозування, раннього попередження і готовності до реагування.

В Україні переважають повені, спричинені весняним сніготаненням та інтенсивними дощами, на які припадає близько 70–80 відс. усіх випадків. За масштабами наслідків повені поділяють на малі, високі, видатні та катастрофічні — залежно від площі затоплення, частоти повторюваності, обсягу збитків і впливу на населення та господарську діяльність (рис. 1).

Рис. 1. Поділ повеней за розмірами або масштабами та сумарним збитком, який завдається

Найбільша частка територій із значними ризиками затоплень у Карпатському регіоні Закарпаття, Прикарпаття та басейні річки Прип'ять на північному заході країни. **Найбільш небезпечними зонами повеней** є річкові басейни Закарпаття (близько 32,0 тис. км²) та Прикарпаття (52,5 тис. км²). Території, **схильні до повеней** в Україні, розташовані у басейнах різних карпатських приток Дністра (8,7 відс. території країни), в зоні деяких приток Дунаю (5,3 відс.), а також приток Прип'яті (20 відс.), Десни (15 відс.), у басейні Західного Бугу (2,1 відс.) (рис. 2).

РАХУНКОВА ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф»

Рис. 2. Карта територій, які мають потенційно значні ризики затоплення у районах басейнів річок України²

За таких умов **ефективне управління повеннями потребує здатності державної системи діяти на випередження** шляхом забезпечення якісних гідрометеорологічних спостережень, достовірного прогнозування, своєчасного доведення попереджень до органів влади та населення, належного планування протипаводкових заходів і готовності до реагування на надзвичайні ситуації.

Підставою для проведення аудиту діяльності на тему **«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф»** стала необхідність оцінити, наскільки система управління повеневими ризиками в Україні спроможна діяти на випередження. Вибір теми аудиту зумовлений високою суспільною значущістю проблеми повеней, які становлять загрозу життю і здоров'ю людей, населеним пунктам, об'єктам критичної та транспортної інфраструктури, сільськогосподарським угіддям і довкіллю.

² Джерело. Впровадження Директиви 2007/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2007 року про оцінку та управління ризиками затоплення. [Електронний ресурс]. Доступний з: <https://surl.li/vahzob>.

Зміна клімату **не просто зумовлює зростання кількості опадів, а радикально змінює їхній характер, підвищуючи рівень інтенсивності**, що безпосередньо посилює загрозу повеней на всій території України, особливо в гірських та прирічкових районах. **За останні десятиліття найбільш руйнівні паводки спостерігалися у 2008, 2010 та 2020 роках**, переважно в Карпатському регіоні. Ці явища **супроводжувалися людськими жертвами**, значним підтопленням житлових будинків, сільськогосподарських угідь, руйнуванням мостів, доріг, дамб і берегоукріплень.

Зокрема, **катастрофічний паводок 2008 року** призвів до **загибелі 30 осіб**, підтоплення 41 тис. житлових будинків і 34 тис. га сільськогосподарських угідь. **У 2010 році** від повені постраждали Чернівецька та Івано-Франківська області, було **підтоплено 105 населених пунктів і тисячі домогосподарств**. **Паводок у червні 2020 року**, який визнано **найбільшим на заході України за останні 60 років**, охопив п'ять областей та спричинив **загибель 3 осіб, підтоплення понад 14 тис. будинків**, значні руйнування автодоріг і мостів з **оціненим обсягом збитків 1500 млн гривень**.

Упродовж 2022–2025 років надзвичайні ситуації регіонального та місцевого рівнів також фіксувалися, зокрема, у Чернівецькій, Закарпатській, Львівській та Івано-Франківській областях (додаток 1). Їх наслідками стали підтоплення житлових будинків і домогосподарств, пошкодження вулиць, мостів, автомобільних доріг, гребель, дамб, берегоукріплень, об'єктів соціальної та комунальної інфраструктури, порушення транспортного, газо-, водо- та енергопостачання, а також значні матеріальні збитки, з них оцінені — 140 млн гривень. Крім того, у 2025 році надзвичайна ситуація, пов'язана із сильними опадами та підтопленнями, сталася **в Одеській області, де внаслідок негоди у м. Одеса загинуло 9 осіб, з них 1 дитина**, постраждали люди, а підрозділи ДСНС здійснювали масштабні аварійно-рятувальні роботи.

Предметом аудиту є система організації та здійснення заходів, спрямованих на забезпечення управління повенями в Україні, в тому числі отримання та використання гідрометеорологічних даних для запобігання надзвичайним ситуаціям та зменшення руйнівних наслідків повеней.

У межах аудиту досліджено питання функціонування системи гідрометеорологічних спостережень і прогнозування, своєчасності попереджень про небезпечні гідрологічні явища, стану протипаводкової інфраструктури, планування та виконання протипаводкових заходів, а також готовності систем оповіщення, матеріальних резервів і населення до дій у разі загрози або виникнення повені.

Ключовою передумовою результативного управління ризиками повеней є наявність достовірних, своєчасних та інтегрованих гідрометеорологічних даних. Саме такі дані становлять основу для моніторингу, прогнозування, раннього попередження, планування заходів цивільного захисту та координації дій між органами влади різних рівнів. В умовах, коли інтенсивні опади можуть швидко формувати паводки й затоплення,

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

14

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат ЗFAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

здатність системи діяти на випередження має критичне значення для мінімізації негативних наслідків для людей, територій та довкілля.

На етапі попереднього дослідження визначено **ключові ризики**, пов'язані з **нездійсненням оперативного прогнозування і раннього попередження про загрози виникнення надзвичайних ситуацій гідрологічного характеру**, що зумовлене застарілим матеріально-технічним забезпеченням мережі спостережень, недостатньою автоматизацією гідрологічних постів, втратою частини постів унаслідок воєнних дій та відсутністю сучасного радарного обладнання. Незадовільний стан протипаводкової інфраструктури, її фізичний знос, пошкодження та руйнування окремих споруд, а також низький рівень виконання заходів, передбачених планами управління ризиками затоплення, створюють **ризики збільшення кількості населених пунктів і територій, які можуть постраждати внаслідок повеней**.

Окрему увагу під час аудиту приділено ризикам **збільшення негативних наслідків повеней (матеріальних і людських втрат)**, спричинених низьким рівнем охоплення населених пунктів модернізованими системами місцевого оповіщення, недостатнім накопиченням матеріальних резервів, відсутністю карт ризиків затоплень населених пунктів та недостатньою підготовленістю населення до дій у разі загрози або виникнення повені.

Сукупність цих проблем може негативно впливати на своєчасність виявлення загроз, ухвалення управлінських рішень, ефективність протипаводкових заходів і здатність держави мінімізувати матеріальні збитки та людські втрати.

Результати аудиту мають сприяти формуванню та підвищенню ефективності реалізації державної політики у сфері управління повенями, розвитку систем раннього попередження, удосконаленню планування протипаводкових заходів та посиленню готовності органів влади, громад і населення до катастроф природного характеру.

3. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПОВЕНЯМИ В УКРАЇНІ

Світова практика засвідчує, що повністю уникнути виникнення повеней неможливо, однак їх ризику та наслідки можна зменшити за умови функціонування цілісної системи управління, яка поєднує прогнозування, запобігання, захист територій, готовність, оповіщення, реагування.

Система управління повенями в Україні є складовою державної політики у сферах цивільного захисту, водного господарства, гідрометеорологічної діяльності, адаптації до зміни клімату, управління ризиками стихійних лих, а також регіонального розвитку. Її основне призначення полягає у завчасному виявленні ризиків, прогнозуванні загроз, плануванні та реалізації заходів із запобігання затопленням, захисті населення і територій, своєчасному оповіщенні, організації реагування з метою мінімізації негативних наслідків для життя і здоров'я людей, інфраструктури, довкілля та економіки.

З огляду на зростання інтенсивності екстремальних погодних явищ, повторюваність паводків у вразливих регіонах та значні потенційні збитки, ефективність цієї системи залежить від узгодженості стратегічного планування, якості гідрометеорологічних даних, належної координації між відповідальними органами, стану протипаводкової інфраструктури та готовності органів влади, служб реагування і населення до дій у разі загрози або виникнення повені.

Висновки

Система управління повенями в Україні має нормативне, стратегічне та організаційне підґрунтя, однак її результативність як цілісного механізму залишається обмеженою. Державна політика у цій сфері формується через низку стратегічних і програмних документів, які охоплюють розвиток гідрометеорологічних спостережень, прогнозування, управління водними ресурсами, адаптацію до зміни клімату, управління ризиками затоплення, оповіщення та регіональну стійкість. Водночас ці документи не об'єднані в єдину комплексну рамку, яка б послідовно охоплювала весь управлінський цикл від спостереження і прогнозування до попередження, ухвалення рішень, оповіщення населення, превентивних заходів, реагування та відновлення.

Організаційна структура управління повенями загалом охоплює ключові суб'єкти — ДСНС (зокрема, УкрГМЦ), Держводагентство, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування. Водночас роль Мінекономіки як органу, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері водного господарства, охорони вод та екологічної безпеки, окреслена переважно через загальні повноваження без достатньої конкретизації відповідальності саме за управління повенями. Це обмежує чіткість стратегічного управління і створює ризик розпорошення відповідальності.

ПУРЗ створили основу для переходу до ризик-орієнтованого та басейнового підходу, однак їх актуальність потребує перегляду з урахуванням умов, які істотно змінилися після затвердження. Наслідки військової агресії РФ проти України, пошкодження та руйнування протипаводкової інфраструктури, скорочення мережі гідрометеорологічних спостережень, обмеження транскордонного обміну даними, неповнота карт загроз і ризиків у частині областей, а також зміна клімату впливають на фактичний рівень повеневих ризиків і спроможність відповідальних органів реалізовувати заплановані заходи.

Така фрагментарність управління впливає одночасно на ефективність і результативність системи. Відсутність єдиної управлінської рамки та актуалізованих планів ускладнює обґрунтоване визначення пріоритетів фінансування і може призводити до спрямування ресурсів не на найбільш ризикові території та об'єкти. Недостатня координація між суб'єктами знижує ефективність перетворення гідрометеорологічних даних, карт ризиків і планів заходів на своєчасні управлінські рішення. Як наслідок, система неповною мірою забезпечує досягнення очікуваного результату щодо зменшення ризиків для населення, територій, інфраструктури та довкілля до виникнення повені, а не лише реагування після настання її наслідків.

Результати аудиту

Державна політика у сфері управління повенями формується через низку стратегічних документів без єдиного комплексного документа

Система стратегічного планування у сфері управління повенями сформована частково та охоплює основні напрями державної політики, однак не забезпечує повної інтеграції всіх елементів управління повенями в єдиному комплексному документі. Як наслідок, існує ризик розпорошення цілей, заходів і відповідальності між різними суб'єктами, що може обмежувати результативність державної політики у сфері управління повеневими ризиками.

Управління повенями — це комплекс заходів, що включає прогнозування, запобігання, готовність та реагування, спрямованих на мінімізацію збитків для людей, довкілля та інфраструктури від затоплень (рис. 3).

Рис. 3. Складові системи управління повеннями³

Ефективне управління повеннями **починається з гідрометеорологічних спостережень і прогнозування**, які мають забезпечити своєчасне виявлення загрози. Далі прогнозна інформація має бути перетворена на попередження для органів влади, рішення комісій з питань ТЕБ та НС, оповіщення населення, підготовку сил реагування, виконання превентивних заходів і, у разі настання надзвичайної ситуації, організацію реагування та відновлення.

Результативність системи залежить не лише від наявності кожного окремого елемента, а й від їх взаємозв'язку. Якщо прогнозна інформація недостатньо деталізована, несвоєчасно передається, не використовується для ухвалення превентивних рішень або не забезпечується належним оповіщенням населення, уся система переходить від випереджувального управління до реагування на наслідки.

Складові системи управління повеннями регулюються низкою нормативно-правових актів, які охоплюють прогнозування, запобігання, готовність та реагування (додаток 2).

Державна політика України у сфері управління повеннями базується на принципах інтегрованого управління водними ресурсами, адаптації до зміни клімату та імплементації положень **Директиви 2007/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2007 року про оцінку та управління ризиками затоплення та Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2000 року про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики**. Законодавче та нормативне регулювання у цій сфері спрямоване **на перехід від переважно пасивного захисту від повеней, зокрема шляхом будівництва дамб, інших захисних гідротехнічних споруд і берегоукріплень, до активного управління ризиками затоплення** (рис. 4).

³ Відповідно до Сендайської рамкової програми зі скорочення ризиків стихійних лих на 2015–2030 роки.

Рис. 4. Основні цілі державної політики у сфері управління повенями, визначені на національному рівні

Національні **цілі державної політики у сфері управління повенями визначені низкою нормативно-правових актів** (додаток 3), **проте єдиний документ, який би комплексно охоплював усі складові системи, не розроблений**. Стратегічні документи загалом охоплюють ключові складові, які **впливають на управління повенями**, зокрема розвиток гідрометеорологічних спостережень і прогнозування, управління водними ресурсами, адаптацію до зміни клімату, управління ризиками затоплення, модернізацію систем оповіщення та регіональну стійкість. Водночас ці положення розміщені в різних стратегічних документах і не об'єднані в єдину комплексну рамку управління повенями, яка б послідовно охоплювала весь управлінський цикл від спостереження, прогнозування, попередження, ухвалення рішень, оповіщення населення, вжиття превентивних заходів, реагування до відновлення. Це створює ризик розпорошення цілей, заходів, ресурсів і відповідальності між різними суб'єктами системи.

Поряд з тим **визначені цілі не враховують усіх аспектів**, зокрема соціально орієнтованих пріоритетів (**обізнаність населення щодо дій у випадку виникнення надзвичайних ситуацій та протипаводковий захист населення і території**).

Водночас **цілі регіональних політик** охоплюють ширший спектр складових системи управління повенями, проте не враховують соціально-орієнтованих пріоритетів, зокрема підвищення обізнаності населення щодо дій у випадку виникнення надзвичайних ситуацій.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

Реалізація зазначених стратегічних документів здійснюється через систему операційних планів, планів заходів, ПУРЗ, національні плани дій та державні програми. Водночас аналіз їх виконання у 2022–2025 роках засвідчив, що за окремими заходами відсутні вимірjuвальні індикатори, що унеможлиблює об'єктивну оцінку стану виконання запланованих ними заходів. Частина інформації про реалізацію заходів відсутня через ненастання строків звітування, а за окремими напрямками зафіксовано лише часткові результати, зокрема щодо матеріально-технічного переоснащення гідрометеорологічної мережі. За таких умов система реалізації стратегічних документів не забезпечує повною мірою належного моніторингу прогресу та оцінки результативності виконання визначених завдань. Це обмежує можливість своєчасно визначати рівень досягнення стратегічних цілей, виявляти відставання, коригувати заходи та оцінювати їх фактичний внесок у підвищення готовності до повеней і катастроф.

Враховуючи викладене, **розпорошене формування державної політики у сфері управління повенями створює ризики неефективного функціонування системи управління повенями як цілісного механізму та збільшення соціальних і економічних втрат у разі виникнення надзвичайних ситуацій.**

Слід зазначити, що Верховна Рада України 24 лютого 2026 року ухвалила євроінтеграційний Закон⁴, який впроваджує європейську систему управління ризиками затоплення та забезпечує участь України в Механізмі цивільного захисту ЄС. Очікується, що ці зміни сприятимуть більш систематичному управлінню ризиками затоплення, покращенню реагування на надзвичайні ситуації та зміцненню міжнародної співпраці у сфері цивільного захисту, що позитивно вплине на безпеку населення та інфраструктури.

Організаційна структура управління повенями включає кілька основних суб'єктів, діяльність яких потребує чіткої координації

Організаційна структура управління повенями загалом сформована та включає основні суб'єкти, які здійснюють заходи із прогнозування, запобігання, захисту територій, оповіщення і реагування. Водночас діяльність цих суб'єктів неповною мірою скоординована через невизначення окремого органу, відповідального за комплексне формування політики у сфері управління повенями, та недостатнє визначення повноважень окремих суб'єктів. Як наслідок, існує ризик розпорошення відповідальності та зниження результативності вжитих заходів реагування.

⁴ Закон України від 24 лютого 2026 року № 4790-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління ризиками затоплення та забезпечення участі України у Механізмі цивільного захисту Союзу».

Організаційна структура управління повеннями в Україні охоплює декілька рівнів і суб'єктів, повноваження яких пов'язані зі здійсненням спостережень, прогнозування, планування, запобігання, оповіщення та реагування на загрози виникнення повеней. До основних учасників цієї системи належать ДСНС, УкрГМЦ, Мінекономіки, Держводагентство, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування. Водночас на момент проведення аудиту **окремий центральний орган виконавчої влади, відповідальний саме за комплексне формування державної політики у сфері управління повеннями, не визначений, що створює ризик розпорощення відповідальності та недостатнього реагування на загрози повеней.**

Так, повноваження ДСНС, УкрГМЦ і Держводагентства у сфері прогнозування, запобігання та готовності до повеней визначені відповідно до напрямів діяльності (рис. 5).

Рис. 5. Суб'єкти управління повеннями в Україні

Організаційна структура управління повеннями в Україні охоплює основні суб'єкти, необхідні для функціонування управлінського циклу.

- УкрГМЦ є ключовою ланкою системи управління повеннями, оскільки забезпечує підготовку гідрометеорологічних прогнозів і попереджень, які мають бути вихідною інформаційною основою для своєчасного виявлення загроз, ухвалення управлінських рішень, оповіщення населення, підготовки сил реагування та мінімізації наслідків повеней. Якість і завчасність прогнозів УкрГМЦ безпосередньо впливають на спроможність органів влади та місцевого самоврядування визначати території ризику, планувати превентивні заходи, регулювати роботу водогосподарських об'єктів, організувати евакуацію і надавати допомогу населенню. Ефективність управління повеннями значною мірою залежить від того, наскільки гідрометеорологічні дані та прогнози є повними, оперативними, деталізованими і практично придатними для ухвалення рішень.**

- **ДСНС відіграє центральну роль у сфері цивільного захисту**, оповіщення, готовності, реагування та управління ризиками затоплення. Зокрема, ДСНС⁵ спільно з Міндовкіллям⁶, Держводагентством та іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади забезпечує розроблення планів управління ризиками затоплення. До повноважень ДСНС належать організація підготовки таких планів на основі попередньої оцінки ризиків затоплення, карт загроз і карт ризиків затоплення, оприлюднення інформації про початок їх розроблення та проєктів планів для громадського обговорення, забезпечення проведення стратегічної екологічної оцінки, а також участь у коригуванні планів у разі виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із затопленням, або за результатами оцінки виконання заходів із запобігання, захисту, підготовки, прогнозування та раннього попередження.

Слід зазначити, що **Законом України щодо управління ризиками затоплення⁷, прийнятим вже під час аудиту, внесені зміни до Водного кодексу України⁸**, якими визначені компетенції ДСНС у галузі управління ризиками затоплення. Зокрема, до них віднесені розроблення, коригування та оновлення ПУРЗ, моніторинг їх виконання, організація інформування населення, проведення попереднього оцінювання ризиків затоплення, визначення територій з потенційно значними ризиками затоплення, а також виконання інших повноважень у цій сфері. Відповідні функції виконуються у взаємодії з Держводагентством, іншими центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Цими змінами до Водного кодексу України розмежовані повноваження центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, які забезпечують реалізацію державної політики у галузі управління ризиками затоплення, проте **не визначений центральний орган виконавчої влади, який має забезпечувати формування державної політики у цій галузі**.

Разом з цим на 10.06.2026 **повноваження щодо управління ризиками затоплення не внесені до основних завдань ДСНС**, визначених його Положенням⁹.

⁵ Відповідно до Порядку розроблення плану управління ризиками затоплення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 квітня 2018 року № 247.

⁶ З 21 липня 2025 року — Мінекономіки.

⁷ Закон України від 24 лютого 2026 року № 4790-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління ризиками затоплення та забезпечення участі України у Механізмі цивільного захисту Союзу».

⁸ Прийнятий Верховною Радою України 06 червня 1995 року № 213/95-ВР.

⁹ Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 року № 1052.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

22

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

- **Держводагентство** відповідає за заходи із запобігання шкідливій дії вод, **протипаводковий захист** та є ключовим суб'єктом функціональної підсистеми протипаводкових заходів **єдиної державної системи цивільного захисту** (рис. 6), яка має забезпечувати підготовку гідротехнічних споруд і водогосподарських систем, моніторинг і прогнозування ризиків, інформування заінтересованих органів та населення, безаварійний пропуск паводкових вод і виконання заходів із мінімізації наслідків шкідливої дії вод.

Рис. 6. Схема функціональної підсистеми протипаводкового захисту Держводагентства для запобігання і реагування на надзвичайні ситуації паводкового характеру

Водночас результативність цієї підсистеми залежить від своєчасного обміну інформацією між Держводагентством, УкрГМЦ, ДСНС і територіальними підсистемами цивільного захисту, готовності сил і засобів та фактичного виконання превентивних і захисних заходів. За неналежної практичної координації існує ризик, що цей механізм не забезпечить своєчасного запобігання, реагування та мінімізації наслідків повеней.

- **Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування забезпечують практичне виконання заходів на територіальному рівні, включаючи оповіщення, евакуацію, створення резервів, підготовку населення і первинне реагування.**

Мінекономіки¹⁰ бере участь у системі управління повенями як орган, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах водного господарства, охорони вод та екологічної безпеки. Водночас **його роль саме у комплексному управлінні повенями окреслена переважно через загальні повноваження**, без достатньої конкретизації відповідальності за узгодження цілей, ресурсів, планів і результатів у цій сфері.

Ключове значення має не лише формальний розподіл повноважень, а й взаємодія між суб'єктами (рис. 7).

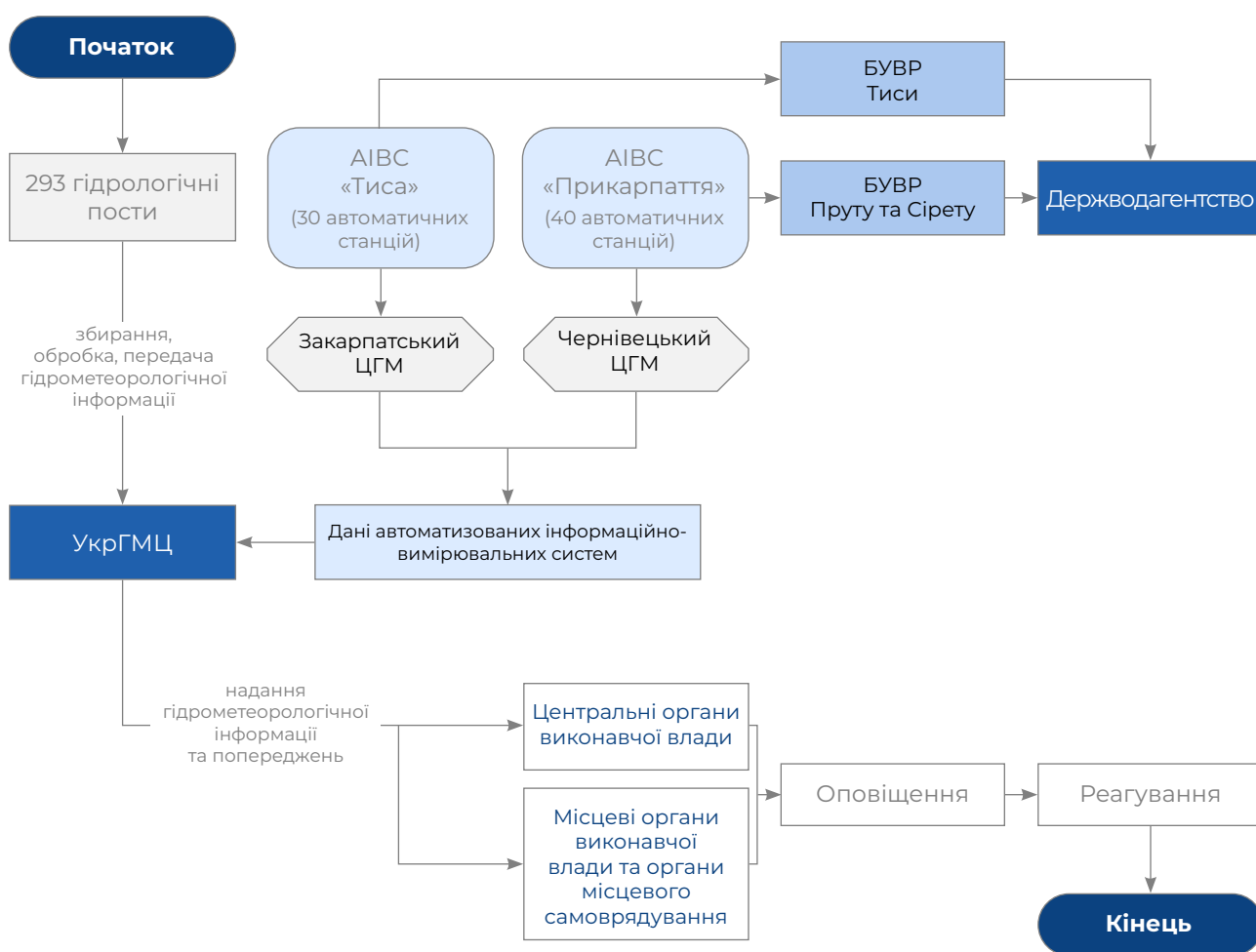

Рис. 7. Схема збору даних та передачі гідрометеорологічної інформації

¹⁰ До 21 липня 2025 року — Міндовкілля.

Дані УкрГМЦ мають своєчасно надходити до органів цивільного захисту, водогосподарських організацій і місцевої влади, попередження — перетворюватися на рішення комісій з питань ТЕБ та НС, рішення — на оповіщення населення, підготовку сил реагування та виконання превентивних заходів.

Водночас відсутність чітко визначеного інтегруючого механізму комплексного управління повенями та недостатня конкретизація відповідальності окремих учасників створюють ризик розпорошення відповідальності, затримки управлінських рішень і недостатнього перетворення прогнозної інформації на практичні заходи із захисту населення і територій.

ПУРЗ створили основу для управління повенями, однак потребують актуалізації з урахуванням війни, зміни клімату та обмеженого доступу до гідрометеорологічних даних

В Україні створено нормативну та організаційну основу для управління ризиками затоплення, а саме: проведено попередню оцінку ризиків, затверджено ПУРЗ та визначено території з потенційно значними ризиками, однак їх практична актуальність і результативність залежать від повноти вихідних даних, актуальності карт загроз і ризиків, врахування наслідків війни, зміни клімату та спроможності відповідальних виконавців реалізовувати заплановані заходи. В умовах пошкодження інфраструктури, скорочення мережі спостережень, обмеження транскордонного обміну даними та зміни характеру гідрометеорологічних загроз виникає потреба в актуалізації ПУРЗ, щоб вони відображали фактичні ризики та були придатними для ухвалення практичних управлінських рішень. Водночас відсутній з 2022 року обмін даними з окремих транскордонних басейнів знижує практичну результативність цієї системи. Як наслідок, управління повенями залишається недостатньо інтегрованим у частині перетворення даних і планів на своєчасні рішення, інфраструктурні заходи та механізми реагування, що створює ризик неповного зниження негативних наслідків повеней для населення, територій, інфраструктури і довкілля.

Впровадження європейських підходів до управління ризиками затоплення (*Паводкової директиви*¹¹) передбачає послідовне проведення попередньої оцінки ризиків, визначення територій із потенційно значними ризиками затоплення, підготовку карт загроз і ризиків та розроблення ПУРЗ. Такі карти мають відображати можливі негативні наслідки за різними сценаріями повеней і слугувати інформаційною основою для визначення пріоритетів, планування технічних, фінансових та управлінських рішень.

¹¹ Статті 4 і 6.

В Україні створено нормативну та планову основу для такого підходу: встановлено 9 районів річкових басейнів¹², **проведено попередню оцінку ризиків затоплення**¹³, розроблено карти загроз і ризиків та затверджено Плани управління ризиками затоплення на 2023–2030 роки¹⁴. У межах річкових басейнів ідентифіковано **239 територій із потенційно значними ризиками затоплення, найбільша концентрація яких припадає на Карпатський регіон та басейн Прип'яті.**

Водночас **не всі інструменти ризик-орієнтованого планування є повними та актуальними.** За інформацією обласних державних адміністрацій, **зонування територій у 2025 році проведене у 22 областях**, крім Луганської та Одеської. **Кarti загроз і ризиків наявні лише у 19 областях**, відсутні — у Донецькій, Київській, Львівській, Луганській та Чернігівській областях. Нерозроблення карт загроз і ризиків та зонування територій у частині областей обмежує можливість використання картографічної інформації для визначення пріоритетів фінансування, планування протипаводкових заходів, уточнення маршрутів евакуації, інформування населення та підготовки місцевих планів реагування.

ПУРЗ затверджувались у жовтні 2022 року, вже після початку повномасштабної збройної агресії РФ проти України. Після затвердження **умови управління повеневими ризиками істотно змінилися**, зокрема, частина територій тимчасово окупована або має обмежений доступ, пошкоджені та зруйновані об'єкти протипаводкової і водогосподарської інфраструктури, скорочена мережа гідрометеорологічних спостережень, припинений обмін гідрометеорологічними даними з РФ та Республікою Білорусь, а бюджетні можливості державного і місцевих бюджетів стали обмеженішими.

Додатковим чинником, який впливає на актуальність планів, є зміна клімату. Нестабільність режиму опадів, зростання ймовірності інтенсивних злив, швидкоплинних дощових паводків, локальних підтоплень, а також зміна сезонності й характеру весняного водопілля підвищують вимоги до точності карт загроз і ризиків, щільності гідрометеорологічних спостережень, завчасності прогнозування, пріоритетності протипаводкових заходів і готовності місцевого рівня до реагування.

Значна частина повеневих ризиків має транскордонний характер: межі 7 із 9 районів річкових басейнів України проходять уздовж державного кордону, а 19 із 239 територій із потенційно значними ризиками затоплення мають транскордонний статус. Співробітництво з Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Республікою

¹² Стаття 13-1 Водного кодексу України від 06 червня 1995 року № 213/95-ВР.

¹³ Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 17 січня 2018 року № 30 «Про затвердження Методики попередньої оцінки ризиків затоплення» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 07 лютого 2018 року за № 153/31605).

¹⁴ Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 2022 року № 895-р затверджено плани управління ризиками затоплення на 2023–2030 роки для всіх 9 районів річкових басейнів України.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

26

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат ЗФАА9288358ЕС00304000000С25538002D66Е700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Молдова забезпечує обмін інформацією, координацію дій і реалізацію окремих спільних проєктів. Водночас припинення обміну даними з РФ та Республікою Білорусь ускладнює прогнозування рівнів води та притоку в окремих басейнах, зокрема Дніпра, що змушує ухвалювати рішення щодо режимів роботи водосховищ в умовах підвищеної невизначеності. Зокрема, у березні 2026 року через відсутність короткострокових і довгострокових прогнозів притоку води було знижено рівень Київського водосховища, щоб підготувати його до можливого весняного водопілля та зменшити ризик підтоплення прибережних територій. Водночас таке різке зниження рівня води призвело до оголення берегів і негативних екологічних наслідків. Отже, без надійного прогнозування, своєчасного обміну даними та належного інформування населення управління водними ресурсами стає менш передбачуваним і більш ризикованим.

За таких умов ПУРЗ залишаються важливим стратегічним і плановим інструментом, однак потребують коригування. Насамперед це стосується карт загроз і ризиків, переліку територій із потенційно значними ризиками, технічного стану протипаводкової інфраструктури, пріоритетності заходів, реалістичності строків і джерел фінансування, а також спроможності відповідальних виконавців забезпечити їх виконання. Без такого коригування існує ризик, що ПУРЗ неповною мірою відображатимуть фактичний рівень повеневих ризиків, вплив війни та кліматичних змін, реальний стан інфраструктури і можливості фінансування. Як наслідок, планування може залишатися формально узгодженим із європейськими підходами, але недостатньо придатним для ухвалення практичних управлінських рішень, визначення пріоритетів фінансування, підготовки громад та зменшення ризиків для населення і територій.

4. ЧИ СИСТЕМА ОТРИМАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДАНИХ СПРИЯЄ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПОВЕНЕЙ

Державна гідрометеорологічна мережа не спроможна належним чином забезпечувати оперативне прогнозування та раннє попередження про загрози повеней у паводконебезпечних регіонах. Це зумовлено застарілим матеріально-технічним забезпеченням, недостатньою кількістю автоматизованих гідрологічних постів, невідповідністю щільності мережі метеорологічних станцій рекомендованим параметрам, припиненням роботи частини постів унаслідок воєнних дій, відсутністю даних з окремих транскордонних басейнів та обмеженими можливостями радіолокаційного моніторингу опадів. Унаслідок цього в паводконебезпечних регіонах створюються ризики несвоєчасного раннього попередження, затримки реагування та збільшення негативних наслідків надзвичайних ситуацій гідрологічного характеру.

Висновки

Система отримання та використання гідрометеорологічних даних в Україні лише частково сприяє мінімізації наслідків повеней, оскільки її спроможність забезпечувати своєчасне прогнозування, раннє попередження та ухвалення превентивних управлінських рішень залишається обмеженою.

Аудитом встановлено, що **небезпечні та стихійні гідрометеорологічні явища, які призвели до виникнення повеней у 2022–2025 роках, загалом прогнозувалися**. Водночас у частині досліджених випадків попередження доводилися із недостатньою завчасністю, **під час розвитку небезпечного явища або вже після фактичного виникнення надзвичайної ситуації**. Крім того, окремі попередження мали узагальнений характер і не містили достатньої інформації про можливі негативні наслідки для конкретних населених пунктів, господарських об'єктів і територій ризику. Це обмежувало практичну придатність прогновної інформації для своєчасного визначення пріоритетних зон реагування, підготовки сил і засобів, інформування населення та вжиття превентивних заходів.

Прогнозна інформація не завжди своєчасно слугувала основною для ухвалення управлінських рішень. У більшості досліджених випадків засідання комісій з питань ТЕБ та НС проводилися вже під час або після настання надзвичайної ситуації, а ухвалені рішення спрямовувались переважно на реагування та ліквідацію наслідків, а не на їх попередження чи зменшення. Це свідчить про те, що наявність гідрометеорологічних прогнозів сама по собі не забезпечує превентивної дії, якщо інформація не є достатньо завчасною, деталізованою та не використовується органами влади для випереджувальних рішень.

Результативність системи також обмежується станом мережі гідрометеорологічних спостережень. Її просторове покриття скоротилося внаслідок тимчасової окупації частини території України та воєнних дій, а наявна щільність метеорологічних і гідрологічних спостережень неповною мірою відповідає потребам якісного прогнозування, особливо на малих річках, у гірських і передгірських районах та на територіях із високими паводковими ризиками. Значна частина спостережень здійснюється вручну або візуально, автоматизовані пости є недостатніми за кількістю, а втрата сучасного метеорадіолокаційного обладнання обмежила можливості оперативного спостереження за інтенсивністю та просторовим розподілом опадів.

Гідрометеорологічна мережа не оновлюється належним чином через недостатнє матеріально-технічне забезпечення. Попри придбання окремого обладнання, отримання грантової, благодійної та гуманітарної допомоги, темпи переоснащення порівняно з фактичною потребою залишаються недостатніми. Потреба в обладнанні та капітальному ремонті визначалася неповною мірою, задовольнялася на низькому рівні, а закупівлі мали фрагментарний характер і не забезпечили повного задоволення критичних потреб системи. Окремі недоліки планування, переважання неконкурентних процедур, придбання окремих позицій поза належно визначеною потребою та тривале введення обладнання в експлуатацію, обумовлені обмеженістю кадрової спроможності УкрГМЦ, знижували ефективність використання коштів.

Основне обмеження полягає не у відсутності гідрометеорологічних даних як таких, а в недостатній спроможності системи забезпечити їх повноту, оперативність, просторову деталізацію та практичне використання для превентивного управління повеневими ризиками. Як наслідок, органи влади та місцевого самоврядування не завжди мають достатньо часу, точності й конкретної інформації для своєчасного реагування, що підвищує ризик збільшення негативних наслідків повеней для населення, територій, інфраструктури та довкілля.

Результати аудиту

Гідрометеорологічні загрози загалом прогноуються, однак попередження не завжди є достатньо завчасними та деталізованими для превентивного реагування

Небезпечні гідрометеорологічні явища у досліджених випадках загалом були спрогнозовані відповідними гідрометеорологічними організаціями. Водночас прогнозна інформація не завжди була достатньо деталізованою та практично придатною для превентивного реагування, оскільки попередження часто мали узагальнений характер і не містили конкретної інформації про можливі негативні наслідки для окремих населених пунктів, територій у зонах впливу малих річок, гірських потоків та господарських об'єктів. У частині досліджених випадків попередження про небезпечні гідрометеорологічні явища доводилися із завчасністю менш як 20 годин або вже під час розвитку небезпечного явища, що обмежувало

їх превентивну функцію. Як наслідок, місцеві органи влади та органи місцевого самоврядування не завжди мали достатньо конкретної інформації для своєчасного визначення територій ризику та вжиття заходів із мінімізації наслідків повеней.

Для оцінки завчасності попереджень про небезпечні та стихійні гідрометеорологічні явища аудитом **досліджено вісім класифікованих надзвичайних ситуацій регіонального та місцевого рівнів, що сталися у 2022–2025 роках** на території Закарпатської, Чернігівської, Львівської, Івано-Франківської областей та м. Одеси (додаток 4). Аналіз охоплював наявність прогнозів, строки доведення попереджень гідрометеорологічними організаціями до уповноважених органів, а також можливість їх використання для своєчасного вжиття заходів із мінімізації наслідків повеней.

За результатами аудиту встановлено, що небезпечні та стихійні гідрометеорологічні явища, які призвели до виникнення повеней, загалом були спрогнозовані. Водночас у частині випадків попередження доводилися до органів місцевої влади без належної завчасності, що обмежувало можливість своєчасного ухвалення превентивних рішень та вжиття заходів для мінімізації наслідків повеней (табл. 1).

Таблиця 1

Інформація про наявність прогнозів виникнення стихійних явищ та завчасність доведення попереджень про них

Регіон / дата НС	Наявність прогнозу	Завчасність попередження (за нормами > 20 год)	Превентивне рішення Комісії з ТЕБ та НС до настання повені
Закарпатська, 10.12.2022 початок СМЯ II — 08:00	✓	13–14,5 год (метеопередження — 09.12.2022 18:57–19:01; гідрологічне — 09.12.2022 09:27–09:31)	✗
Закарпатська, 04.12.2023 НС розвивалася 02–04.12.2023	✓	від 1,5 доби до 2,5 год (попередження уточнювалися впродовж розвитку явища)	✗
Закарпатська, 05.02.2024 НС розвивалася 05–06.02.2024	✓	без належної завчасності гідрологічне попередження — 05.02.2024 о 09:58; метеопередження — 07 та 09.02.2024, тобто після події	✗
Закарпатська, 08.07.2024	✓	близько 1 год / недостатня (метеопередження — 07.07.2024 о 21:14–21:16; окремі попередження — із завчасністю близько 1 год)	✗
Чернігівська, 10.04.2023 розвиток НС — з 10.04.2023	✓	оперативна інформація за 1,5 міс. (оперативна інформація — з 23.02.2023, уточнення — 09.03, 06.04, 12.04.2023)	✗

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

30

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Регіон / дата НС	Наявність прогнозу	Завчасність попередження (за нормами > 20 год)	Превентивне рішення Комісії з ТЕБ та НС до настання повені
Львівська, 10.06.2023 початок СМЯ II — 10.06.2023 о 14:15; початок НС — 10.06.2023 о 18:30	✓	близько 1 год / після фактичного виникнення НС (метеопопередження — 10.06.2023 о 13:20; гідрологічне НГЯ — 11.06.2023 о 17:37)	✓ / частково
Івано- Франківська, 06.07.2023 початок СМЯ II — 06.07.2023 о 15:00	✓	метеопопередження — від 24 год; щодо гідрологічних явищ — близько 6 год (перше метеопопередження — 05.07.2023 о 15:14; гідрологічне — 06.07.2023)	✗
Одеса, 30.09.2025 початок СМЯ — 30.09.2025 о 06:00, закінчення — 18:00	✓	підвищення рівня небезпеки здійснено під час розвитку / після завершення явища (жовтий рівень — 29.09.2025 о 12:20; помаранчевий — 30.09.2025 о 15:35; червоний — 30.09.2025 о 19:09)	✗

Крім несвоєчасного інформування, якість окремих гідрологічних попереджень **неповною мірою забезпечувала їх практичну придатність для ухвалення превентивних рішень**. Попередження у низці випадків мали узагальнений характер, **не містили конкретного переліку населених пунктів і можливих негативних наслідків**, зокрема для територій на малих річках, у зонах впливу гірських потоків та навіть у створах гідрологічних постів, які згодом зазнали підтоплення (додаток 5).

Через відсутність такої інформації місцеві органи влади **не мали можливості забезпечити своєчасне визначення пріоритетних зон реагування**, підготовку сил і засобів, своєчасне інформування населення та вжити заходів із мінімізації наслідків повеней. Це знижує результативність системи раннього попередження, оскільки наявність прогнозу не завжди трансформується у своєчасні управлінські рішення та практичні превентивні дії.

Гідрометеорологічні дані неповною мірою використовувалися органами влади для ухвалення превентивних рішень

Місцевими органами влади не забезпечено належного використання прогнозової інформації для завчасного ухвалення управлінських рішень: засідання комісій з питань ТЕБ та НС переважно не проводилися до настання надзвичайної ситуації, а рішення про реагування приймалися вже під час або після її виникнення. Це спричинене несвоєчасністю окремих попереджень, низькою точністю та недостатньою деталізацією. Як наслідок, реагування мало переважно наслідковий, а не випереджувальний характер, що знижувало ефективність управління паводковими ризиками та підвищувало ймовірність збільшення негативних наслідків для населення, інфраструктури і довкілля.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

Під час аудиту встановлено, що гідрометеорологічні попередження місцевими органами влади використовувалися для ухвалення управлінських рішень під час або після настання повені, внаслідок чого не вживалися превентивні заходи із мінімізації їх наслідків, а здійснювалися заходи з ліквідації (табл. 1). Розгляд питань загрози виникнення надзвичайних ситуацій і ухвалення рішень про вжиття превентивних заходів (захист інфраструктури, обмеження руху, евакуаційні заходи тощо) до настання повеней не забезпечувався, оскільки засідання комісій з ТЕБ та НС проводилися після настання надзвичайної ситуації, або в процесі її розвитку, або навіть після завершення події.

Зокрема, незважаючи на гідрометеорологічні попередження, засідання Комісії з ТЕБ та НС Львівської облдержадміністрації відбулося¹⁵ вже після настання надзвичайної ситуації¹⁶, у зв'язку з чим порушене питання стосувалось класифікації рівня НС природного характеру, яка склалася на території області внаслідок складних погодних умов. Комісія з ТЕБ та НС у режимі підвищеної готовності, однак, має забезпечувати координацію заходів щодо запобігання виникненню надзвичайної ситуації регіонального і місцевого рівнів¹⁷.

Аналогічні випадки встановлено в Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській областях та місті Одесі, де рішення про реагування також приймалися вже під час або після настання надзвичайних ситуацій.

Скорочення та недостатня технічна спроможність мережі спостережень обмежують якість і оперативність прогнозування

Мережа спостережень функціонує та забезпечує базове отримання гідрометеорологічної інформації, однак її спроможність знижена через скорочення кількості пунктів спостереження, недостатню щільність метеорологічної мережі, часткову непрацездатність автоматизованих комплексів, а також припинення метеорологічних радіолокаційних та аерологічних спостережень. Це спричинене тимчасовою окупацією частини території України, воєнними діями, недостатнім технічним обслуговуванням та повільними темпами модернізації мережі. Як наслідок, зменшується просторове покриття спостережень, обмежується повнота і оперативність даних, знижується точність прогнозування повеней та ускладнюється своєчасне раннє попередження органів влади і населення.

¹⁵ Протокол № 5 від 11.06.2023.

¹⁶ 10 червня 2023 року.

¹⁷ Відповідно до пункту 4.2 Положення про обласну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, затвердженого розпорядженням Львівської ОДА від 16.05.2025 № 563/0/5-25ВА.

Моніторинг виникнення небезпечних (стихійних) гідрометеорологічних явищ є одним із ключових елементів системи управління повеннями. Відповідно до вимог нормативно-правових актів¹⁸ для здійснення систематичних спостережень за гідрометеорологічними умовами та забезпечення споживачів інформацією про їх фактичний та очікуваний стан **створено державну систему гідрометеорологічних спостережень**, яка функціонує та складається із стаціонарних і пересувних пунктів та технічних засобів спостережень, зокрема аерологічних, метеорологічних радіолокаційних, гідрологічних (річкових, озерних).

Аудитом встановлено, що з 2014 року мережа пунктів та технічних засобів гідрометеорологічних спостережень, дані яких використовуються для здійснення прогнозування виникнення повеней, **має тенденцію до скорочення**, що зумовлено тимчасовою окупацією території України та наслідками повномасштабної збройної агресії РФ¹⁹ проти України. Так, станом на 31.12.2025 **кількість метеорологічних станцій скоротилася з 188 до 136, або майже на 28 відс., гідрологічних постів — з 374 до 293, або майже на 22 відс., озерних гідрометеорологічних постів — з 60 до 48, або на 20 відс.** (рис. 8).

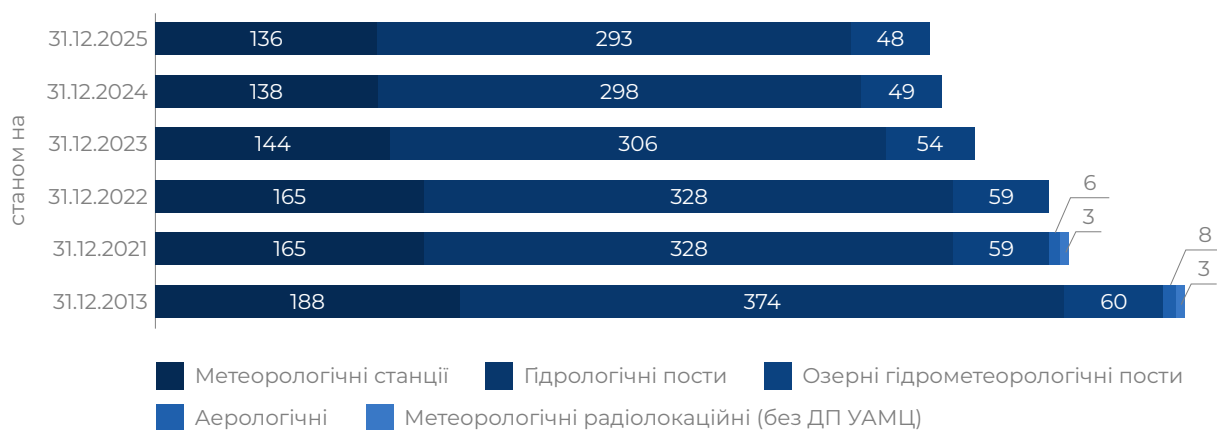

Рис. 8. Динаміка кількості пунктів спостережень

Водночас **із 14 наявних автоматизованих комплексів фактично працюють лише 9**, які встановлені переважно на річках Карпатського регіону, однак їх кількість **є недостатньою**, тоді як на рівнинних річках, озерах і водосховищах такі **пости відсутні**.

Наявна мережа гідрологічних спостережень у структурі річкової мережі окремих регіонів, де переважають малі водотоки, **є недостатньою**, внаслідок чого значна частина територій залишається не охопленою спостереженнями.

¹⁸ Стаття 12 Закону України від 18 лютого 1999 року № 443-XIV «Про гідрометеорологічну діяльність».

¹⁹ Станом на 31.12.2021 кількість гідрологічних постів зменшилась на 46, озерних — на 1 у зв'язку з їх закриттям на окупованих територіях. З початку повномасштабного вторгнення тимчасово припинено роботу 35 гідрологічних постів та 11 озерних.

РАХУНКОВА ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф»

Так, на території **Закарпатської області** протікає 9 429 річок, з яких 9 277 — малих річок, що становить близько 98 відс. усіх водотоків, великих річок лише чотири — Тиса, Боржава, Латориця і Уж. Мережа гідрологічних спостережень налічує 50 гідрологічних постів мануальних спостережень, які встановлені на 28 водотоках. Крім того, функціонують 30 автоматизованих гідрометеорологічних станій, які включені в єдину спільну українсько-угорську систему моніторингу паводків AIBC «Тиса».

Разом з тим Закарпатська область належить до зони активної зливної діяльності, де дощові та сніго-дощові паводки формуються протягом всього року. Найбільшу небезпеку становлять різкі підйоми рівнів води на малих річках і потічках, які швидко перетворюються на бурхливі потоки, а інколи на селеві потоки, завдаючи значної шкоди і створюючи загрозу для життя.

Загальна кількість водотоків на території **Івано-Франківської області** — 8 321 річка, у тому числі 5 річок довжиною понад 100 км — Дністер, Прут, Свіча, Лімниця та Бистриця з Бистрицею Надвірнянською. Разом з тим на території області налічується 32 гідрологічні пости, які встановлені на 22 водотоках області.

Мережа гідрологічних спостережень охоплює переважно великі та середні річки (Дністер, Прут, Лімницю, Бистрицю, Черемош). Водночас підтоплення найчастіше формуються на малих притоках, на яких інструментальні гідрологічні спостереження не здійснюються. Наявна невідповідність між густотою річкової мережі Івано-Франківської області та кількістю гідрологічних постів, що об'єктивно ускладнює здійснення прогнозування виникнення стихійних гідрологічних явищ, призвела до того, що **переважна більшість населених пунктів, які постраждали від повені, розташована поза межами створів гідрологічних постів, що унеможлиблює здійснення інструментально підтвердженого прогнозування можливого виникнення негативних наслідків для цих населених пунктів.**

За інформацією УкрГМЦ, **для забезпечення безперебійної роботи** мережі гідрологічних спостережень та підвищення якості гідрологічного прогнозування **необхідно встановити 337 автоматизованих постів та загалом 961 обладнання**, зокрема гідрометричні млинки, рейки, снігоміри, дистанційні гідрометричні установки, комп'ютерну техніку та інші прилади.

Мережа метеорологічних спостережень, зважаючи на фізико-географічне положення України та різноманітність рельєфу, **не повністю відповідає рекомендаціям ВМО²⁰** (1 пункт на 3,726 тис. кв. км). За науковими розрахунками²¹, для достатньо точного спостереження за погодними умовами на кожні 3 тис. кв. км території **потрібно щонайменше 2 пункти**

²⁰ Глобальна мережа спостережень № 488 (WMO № 488 — Guide to the Global Observing System) [Електронний ресурс.] Доступний з: <https://wmo.int/wmo-no-488-guide-global-observing-system>.

²¹ «Методичні вказівки по складанню агрометеорологічних прогнозів врожаю озимої пшениці на території України і Молдови» (проведені В. Дмитренком).

спостережень за температурою повітря та 4 пункти спостережень за опадами. З огляду на площу України мінімальна потреба становить близько 400 метеорологічних станцій для вимірювання температури та близько 1000 пунктів для спостереження за опадами. Водночас станом на 01.01.2026 в Україні функціонувало лише 136 метеорологічних станцій, на яких проводиться вимірювання температури та спостереження за опадами. Це майже утричі менше мінімальної потреби станцій для вимірювання температури, а кількість пунктів спостережень за опадами є приблизно у 7,4 раза меншою від необхідної.

Слід зазначити, що до початку повномасштабної агресії РФ здійснювались метеорологічні радіолокаційні, а також аерологічні спостереження (температурно-вітрове зондування атмосфери). Водночас у 2022 році єдиний сучасний доплерівський радар, який забезпечував покриття лише 15 відс. території України, знищено. За попередніми оцінками, оновлення та вдосконалення наявної мережі відповідно до сучасних стандартів вимагатимуть придбання та встановлення принаймні 4–5 доплерівських метеорологічних радарів. Метеорологічний радар є невід'ємним інструментом систем моніторингу небезпечних явищ погоди, який забезпечує надання точної інформації в режимі реального часу щодо різних небезпечних явищ погоди, наприклад штормів, граду та паводків, що має ключове значення для надання ефективних послуг завчасного попередження. Це свідчить про суттєву потребу в модернізації системи гідрометеорологічних спостережень.

Матеріально-технічне забезпечення гідрометеорологічної мережі є недостатнім для повноцінного оновлення системи спостережень і прогнозування

Матеріально-технічне забезпечення гідрологічних спостережень є застарілим і недостатнім. Хоча у 2022–2025 роках за рахунок державного бюджету, грантової, благодійної та гуманітарної допомоги придбано або отримано основні засоби і виконано капітальні ремонти на загальну суму 179 млн грн, ці заходи мали обмежений вплив на загальний стан системи. Це спричинено значним накопиченим зносом матеріально-технічної бази: близько половини приладів експлуатуються понад 20 років, є фізично та морально застарілими. Визначена в меншому обсязі потреба в ремонті та модернізації, а також низький рівень її фактичного задоволення призвели до повільного оновлення інфраструктури та переоснащення. При цьому придбано лише 22 відс. приладів від визначеної потреби, що свідчить про суттєве відставання у модернізації матеріально-технічної бази. Потребу в капітальному ремонті об'єктів мережі гідрометеорологічних спостережень задоволено переважно на низькому рівні (від 6 до 9 відс.), що не забезпечує відновлення їх технічного стану. Як наслідок, попри окремі позитивні кроки з придбання автоматизованих станцій і спеціалізованого вимірювального обладнання, наявний рівень переоснащення не забезпечує належної якості та оперативності прогнозування небезпечних гідрометеорологічних явищ, що зберігає ризики недостатньої точності прогнозів і несвоєчасного попередження органів влади та населення.

Аудитом встановлено, що значна частина приладів і обладнання, які використовуються у гідрологічному напрямі системи гідрометеорологічних спостережень, **експлуатується понад нормативно обґрунтовані строки**: 18 відс. обладнання має вік понад 30 років, 32 відс. — понад 20 років, 28 відс. — понад 10 років і лише 22 відс. перебуває у використанні до 5 років (рис. 9). Це свідчить про високий рівень фізичного зносу та моральної застарілості технічної бази.

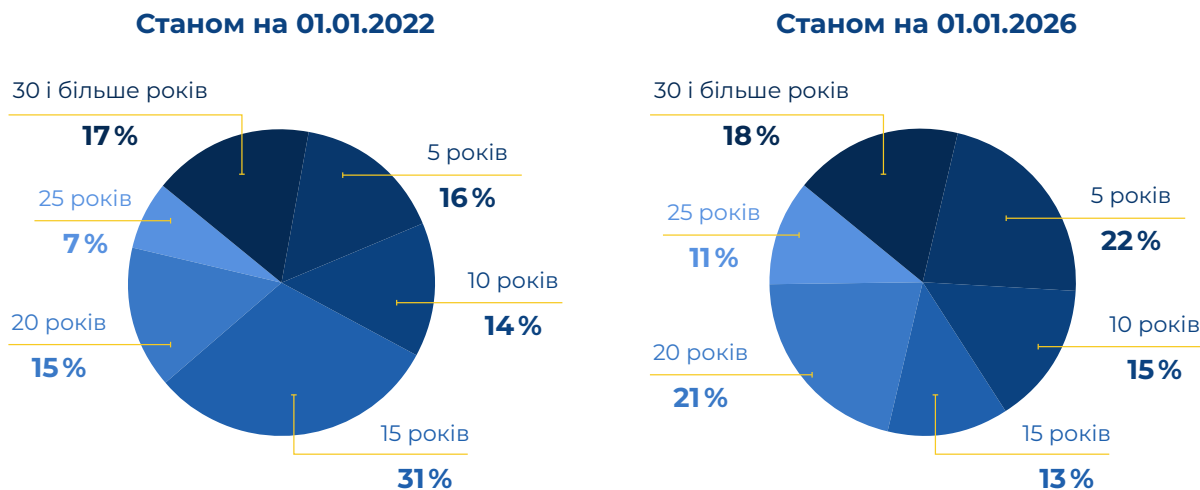

Рис. 9. Структура терміну експлуатації матеріально-технічного забезпечення УкрГМЦ понад нормативно обґрунтовані строки

Через тривалу експлуатацію, фізичний знос і несправність частини обладнання система метеорологічних та гідрологічних спостережень неповною мірою забезпечує автоматизоване, безперервне і точне отримання даних. Зокрема, через несправність або відсутність окремих вимірювальних приладів частина метеорологічних і гідрологічних спостережень здійснюється візуально або вручну, а автоматичне вимірювання інтенсивності опадів, температури, вологості повітря та коливань рівня води забезпечується не в повному обсязі. Це обмежує оперативність і точність даних, необхідних для прогнозування небезпечних гідрометеорологічних явищ.

Поряд з тим аудитом встановлено, що **потреба** на 2022–2025 роки **у приладах** для гідрометеорологічних спостережень, визначена у розрахунках потреби в коштах за КЕКВ 3110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування»²² (далі — розрахунки

²² Форма затверджена наказами МВС від:

- 31 грудня 2021 року № 1022 «Про деякі питання організації подання бюджетних показників на середньостроковий період для складання проєкту Державного бюджету України»;
- 11 січня 2023 року № 5 «Про деякі питання організації подання бюджетних показників на середньостроковий період для складання проєкту Державного бюджету України»;
- 12 січня 2024 року № 22 «Про деякі питання організації подання бюджетних показників на середньостроковий період для складання проєкту Державного бюджету України».

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

потреби), **не відповідала фактичній потребі гідрометеорологічних організацій**. За інформацією УкрГМЦ, для забезпечення сталої роботи мережі гідрологічних спостережень і підвищення якості прогнозування **необхідно встановити 337 автоматизованих гідрометеорологічних постів** та придбати 206 гідрометричних млинків. Водночас у розрахунках потреби **визначено необхідність придбання лише 40 автоматизованих постів, або 12 відс. фактичної потреби**, та 35 гідрометричних млинків, або 17 відсотків.

Це свідчить про заниження потреби під час планування матеріально-технічного забезпечення гідрометеорологічної служби. Як наслідок, обмежуються можливості оновлення технічної бази, автоматизації спостережень та підвищення якості гідрологічного прогнозування, особливо у паводко- та селенебезпечних районах.

Так, згідно з розрахунками потреби **загальна потреба у придбанні основних засобів** на 2022–2025 роки становить **1393 млн грн**, з них 1276 млн грн, що становить майже **92 відс. загальної потреби**, — **у придбанні гідрометеорологічного обладнання** (рис. 10).

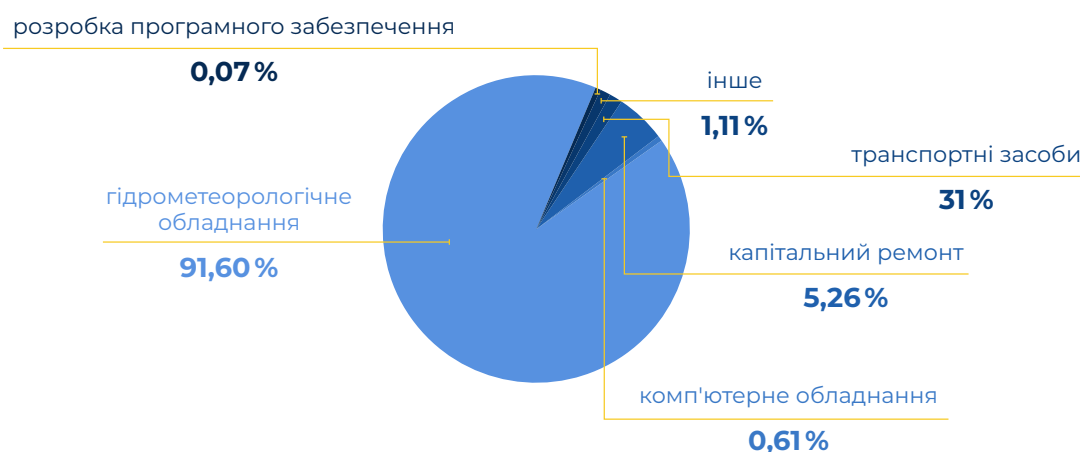

Рис. 10. Структура визначеної потреби гідрометеорологічних організацій на 2022–2025 роки

Крім того, потреба у здійсненні капітального ремонту пунктів та станцій гідрометеорологічних спостережень — 53 442 млн грн, що становить 73 відс. загальної потреби у здійсненні капітального ремонту (73 233 млн гривень).

У 2022–2025 роках гідрометеорологічними організаціями з метою матеріально-технічного забезпечення гідрологічного та метеорологічного напрямів системи гідрометеорологічних спостережень придбано за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 1006060 основні засоби, здійснено капітальний ремонт приміщень, а також отримано грант на придбання основних засобів, благодійну та гуманітарну

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

допомогу у вигляді приладів та обладнання на загальну суму 179 млн грн (додаток 6). Водночас із визначеної потреби у 859 приладах та одиницях устаткування фактично придбано 193 одиниці, або 22 відсотки (рис. 11). Потребу в капітальному ремонті пунктів і станцій мережі визначено лише на рівні 2–3 відс. їх фактичної кількості, а її задоволення у 2022, 2023 та 2025 роках становило 6–9 відсотків (рис. 12).

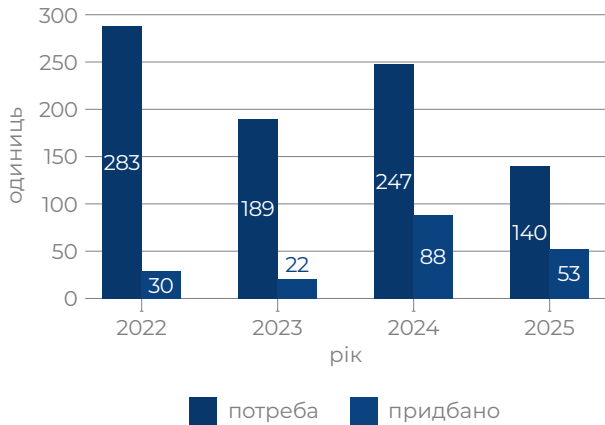

Рис. 11. Динаміка задоволення потреби у гідрометеорологічному обладнанні

Рис. 12. Динаміка задоволення потреби у капітальному ремонті

Це не забезпечило належного оновлення обладнання та відновлення технічного стану мережі, що обмежує можливості своєчасного і якісного прогнозування небезпечних гідрометеорологічних явищ.

Слід зазначити, що з метою досягнення якісного оперативного гідрометеорологічного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування, галузей економіки, Збройних Сил України, населення інформацією про фактичні та очікувані зміни гідрометеорологічних умов, **попередженнями про небезпечні і стихійні гідрометеорологічні явища** та інформацією про стан забруднення навколишнього природного середовища, в 2021 році затверджено Державну цільову екологічну програму матеріально-технічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби на 2022–2024 роки²³. Водночас, враховуючи обмеженість фінансування Програми (профінансовано лише 3,3 відс. запланованих Програмою заходів), більшість завдань і заходів реалізувати не вдалося, що **не забезпечило комплексного оновлення системи гідрометеорологічних спостережень**.

²³ Постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2021 року № 465 «Про затвердження Державної цільової екологічної програми матеріально-технічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби на 2022–2024 роки».

Програма передбачала виконання 13 заходів, спрямованих на підвищення якості та оперативності гідрометеорологічного забезпечення, справджуваності прогнозів і попереджень, а також зменшення збитків від небезпечних і стихійних гідрометеорологічних явищ. Водночас у 2022–2024 роках її **профінансовано лише на 10,1 млн грн, або 12,9 відс. від передбаченого обсягу** (на 2022 рік), унаслідок чого повністю **виконано лише 1 захід**, частково — 7, не виконано — 5. Зокрема, **не впроваджені** доплерівські метеорологічні радіолокаційні комплекси, спеціалізоване програмне забезпечення, не побудовані та **не модернізовані** заплановані об'єкти інфраструктури, автоматизовані технічні засоби для переоснащення метеорологічної та гідрологічної систем спостережень впроваджені лише частково.

Недостатнє фінансування та фрагментарне виконання заходів не дали змоги досягти основної мети цієї програми — технічне і технологічне переоснащення національної гідрометеорологічної служби.

Закупівлі обладнання частково забезпечили потреби гідрометеорологічної діяльності, однак окремі недоліки знизили ефективність використання коштів

Закуплене обладнання в окремих випадках відповідало визначеним технічним і якісним характеристикам та сприяло частковому оновленню матеріально-технічної бази. Процедури закупівлі основних засобів гідрометеорологічного призначення у 2022–2025 роках не забезпечили дотримання принципу ефективності, що зумовило виникнення системних недоліків планування та обмежену роль конкурентних процедур.

Водночас закупівлі не забезпечили повного задоволення потреби за більшістю критичними позиціями, зокрема обладнанням для автоматизації пунктів спостережень, вимірювальними приладами, профілографами та іншими засобами гідрометеорологічного призначення. Крім того, встановлено окремі недоліки у плануванні та здійсненні закупівель, зокрема нерівномірність забезпечення за різними видами обладнання, придбання окремих позицій поза належно визначеною потребою та випадок закупівлі обладнання російського виробництва, а також тривале введення в експлуатацію придбаних основних засобів, яке обумовлене обмеженістю кадрової спроможності УкрГМЦ. Це спричинило недостатню обґрунтованість визначення потреби, недоліки планування закупівель і контролю за їх відповідністю реальним пріоритетам системи. Як наслідок, використані кошти лише частково сприяли оновленню матеріально-технічної бази, а спроможність системи гідрометеорологічних спостережень за якісним прогнозуванням та раннім попередженням залишилася обмеженою.

Переважання неконкурентних процедур закупівель **знижує рівень конкуренції та обмежує реалізацію ключових принципів публічних закупівель**²⁴, зокрема добросовісної конкуренції серед учасників, а також максимальної економії та ефективності використання бюджетних коштів.

За результатами аналізу завершених у 2022–2025 роках процедур закупівель гідрометеорологічних приладів встановлено, що з 157 процедур **лише 41 (26 відс.) проведено за конкурентними процедурами** (відкриті торги з особливостями)²⁵, тоді як більшість — 116 (74 відс.) — за неконкурентними (113 — закупівлі без використання електронної системи, 1 — переговорна процедура, 2 — спрощені закупівлі).

Слід зазначити, що застосування відкритих торгів з особливостями дає змогу у разі подання однієї тендерної пропозиції електронній системі закупівель після закінчення строку подання тендерних пропозицій, визначених замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, розкривати всю інформацію, зазначену в тендерній пропозиції, **не проводити оцінку такої тендерної пропозиції та визначати таку тендерну пропозицію найбільш економічно вигідною. Як наслідок, не забезпечується** один з основних принципів здійснення публічних закупівель, а саме максимальна економія, ефективність та пропорційність.

Так, у 2025 році гідрометеорологічними організаціями придбано гідрометричні млинки, **вартість яких за одиницю коливалась від 162,5 тис. грн до 278,5 тис. гривень**. Причому, за результатами **застосування конкурентних процедур** закупівель (за участі декількох учасників закупівель та за умов проведення аукціону), прилади придбано за **нижчою ціною порівняно з первинними пропозиціями учасників**. Зокрема, внаслідок проведення відкритих торгів з особливостями ціну за один млинок зменшено з 280 тис. грн до 162,5 тис. грн (UA-2025-05-12-011015-a), а також з 247,2 тис. грн до 199,8 тис. грн (UA-2025-05-13-007065-a).

Водночас закупівля аналогічної продукції у разі подання однієї тендерної пропозиції (без аукціону) **здійснювалась за максимальною ціною**, зокрема: 278,5 тис. грн (UA-2025-06-24-013571-a) та 276,0 тис. грн (UA-2025-04-14-005128-a).

Це не дає підстав для узагальнення висновків щодо всіх закупівель, однак підтверджує, що **відсутність конкуренції зменшує можливості для цінового порівняння, послаблює стимули для постачальників знижувати ціну та може створювати ризик менш економічного використання бюджетних коштів**.

²⁴ Визначених статтею 5 Закону України «Про публічні закупівлі».

²⁵ Особливості здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 р. № 1178.

Крім того, **через недостатнє фінансування закупівлі основних засобів гідрометеорологічного призначення у 2022–2025 роках не забезпечили повного задоволення потреби, відповідно, мають фрагментарний та ситуаційний характер, що свідчить про незабезпечення системного підходу до планування.**

Закупівлі окремих видів гідрометеорологічного обладнання здійснювалися без визначеної у розрахунках потреби попри фактичну необхідність їх придбання. Це свідчить про невідповідність між бюджетним плануванням і реальними операційними потребами мережі спостережень, що ускладнює визначення пріоритетів, оцінку обґрунтованості закупівель і системне оновлення матеріально-технічної бази.

З огляду на зазначене **рівень забезпечення гідрометеорологічних організацій приладами та обладнанням є недостатнім, що свідчить про незадовільний темп оновлення матеріально-технічної бази.**

Так, аналіз відібраних 16 процедур щодо придбання 12 найменувань гідрометеорологічних приладів засвідчив, що **рівень задоволення** визначеної у розрахунках потреби **на 2022–2025 роки**, зокрема, за 8 найменуваннями становив **0–50 відс.**, а за 2 — **56–60 відс.**, що свідчить про **недостатній рівень її задоволення, повільні темпи оновлення матеріально-технічної бази та негативно впливає на виконання національною гідрометеорологічною службою покладених на неї повноважень.**

Крім того, встановлено **випадки закупівлі приладів як без визначеної у розрахунках потреби, так і з перевищенням її обсягів**, зокрема:

- у 2023 році придбано метеоприлад без визначеної потреби;
- у 2024 році придбано 9 мобільних метеорологічних комплексів «ТРОПОСФЕРА» за визначеної потреби у 6 комплексах;
- у 2025 році придбано 26 гідрометричних млинків за визначеної потреби у 17 млинках.

Крім того, виявлено такі **недоліки**:

- придбання Житомирським ЦГМ за результатами проведеної у 2023 році процедури **закупівлі метеоприладу**²⁶ вартістю 9,2 тис. грн з **недотриманням вимог**²⁷ **щодо заборони здійснення публічних закупівель товарів, вироблених у Російській Федерації, за винятком товарів, необхідних для ремонту та обслуговування товарів, придбаних до набрання чинності цією постановою;**

²⁶ Виробником якого згідно з наданим формуляром є ООО «Измерительная техника», м. Москва (заводський № 4750, ОТК проведено у жовтні 2021 року).

²⁷ Вимог, визначених абзацом третім пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування».

- **тривале введення в експлуатацію придбаних основних засобів**, зокрема 8 з 14 найменувань придбаних приладів введено в експлуатацію з затримкою **від 2,5 місяців до 1,4 року**. Тривалість найбільших затримок із введенням в експлуатацію комплексного та високотехнологічного обладнання (автоматичних пунктів спостережень за станом водних об'єктів, мобільних метеорологічних комплексів «ТРОПОСФЕРА», профілографів) сягала **від 10 місяців до 1 року 4 місяців**.

Причини таких затримок мали різний характер. Частина з них була пов'язана з об'єктивними обмеженнями, зокрема сезонними факторами та несприятливими погодними умовами, які могли впливати на можливість проведення монтажних або підготовчих робіт. Водночас інші причини свідчать про обмеження спроможності: необхідність виконання підготовчих будівельних робіт власними силами, тривалий процес перевірки, налаштування та активування передачі даних, а також недостатнє забезпечення технічним персоналом.

Окремим системним чинником є низький рівень заповнення штатних посад технічного персоналу, що ускладнює своєчасне встановлення, налаштування, тестування та подальше обслуговування нового обладнання. Така ситуація пов'язана, зокрема, з невідповідністю рівня оплати праці технічних працівників гідрометеорологічних організацій ринковому рівню.

Довідково. Заробітна плата техника-метеоролога I категорії після оподаткування становить 15,0–16,0 тис. грн, тоді як середня заробітна плата інженера-електронника у травні 2026 року становила 43,0 тис. грн по Україні та 55,0 тис. грн у м. Києві²⁸.

²⁸ За даними Work.ua.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат ЗFAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

5. ЧИ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ПРОТИПАВОДКОВА ІНФРАСТРУКТУРА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЙ ТА НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ВІД ПОВЕНЕЙ

Незахищеність територій та населених пунктів від ризиків виникнення повеней є однією з ключових проблем у сфері управління повеневими ризиками, оскільки наявна протипаводкова інфраструктура неповною мірою забезпечує належний рівень захисту населення, об'єктів інфраструктури та сільськогосподарських угідь. Такий стан зумовлений незадовільним технічним станом частини протипаводкових споруд унаслідок їх природного зносу, пошкодженням і руйнуванням окремих об'єктів внаслідок військової агресії РФ проти України, а також невиконанням заходів, передбачених ПУРЗ, у запланованих обсягах. Додатковим чинником є нормативна неузгодженість порядку використання бюджетних коштів, який не визначав виконання заходів, передбачених ПУРЗ, як окремих пріоритетів фінансування. Унаслідок цього зберігається ризик подальшого підтоплення населених пунктів і територій, збільшення матеріальних збитків, пошкодження інфраструктури та ускладнення своєчасного реагування на надзвичайні ситуації гідрологічного характеру.

Висновки

Система протипаводкових споруд в Україні функціонує в умовах значного фізичного зносу, що підвищує ризик зниження її захисної спроможності. Майже половина об'єктів протипаводкової інфраструктури — 47,8 відс. — є повністю зношеними, з них 77,1 відс. розташовані у Закарпатському та Прикарпатському регіонах, які належать до територій із високими ризиками виникнення паводків. Ще 21,0 відс. об'єктів мають критичний рівень зносу — понад 70 відсотків. Такий технічний стан збільшує ризик руйнування споруд, зниження їх здатності виконувати захисні функції та недостатнього захисту населення, територій і об'єктів господарювання у разі виникнення надзвичайних ситуацій водного характеру.

Фінансування заходів з оновлення протипаводкової інфраструктури у 2023–2025 роках було недостатнім для забезпечення належних темпів її відновлення. Передбачені ПУРЗ будівельно-монтажні роботи виконані лише на 9,2 відс. — 16 заходів (зі 173 запланованих заходів будівництва та реконструкції). Основною причиною є недостатність коштів державного, обласних і місцевих бюджетів. При цьому кошти державного бюджету спрямовувалися переважно на відновлення протипаводкової інфраструктури, пошкодженої паводками минулих років, — 50 відс., тоді як на заходи, передбачені ПУРЗ, — лише 28,6 відсотка. Це свідчить про недостатню узгодженість бюджетного планування з ризик-орієнтованими пріоритетами, визначеними у ПУРЗ.

Крім недостатнього фінансування, ефективність виконання протипаводкових заходів обмежували недоліки планування, неактуальність окремих заходів ПУРЗ, наслідки збройної агресії РФ проти України, а також несвоєчасне надходження бюджетних коштів. Зокрема, 156,9 млн грн, або 31,8 відс. відкритих асигнувань спеціального фонду не використано та зараховано до залишку на кінець року. В умовах систематичного недофінансування і низького рівня задоволення потреби це свідчить не лише про дефіцит ресурсів, а й про недостатню ефективність бюджетного планування та управління коштами.

Низький рівень виконання протипаводкових заходів обмежує можливості своєчасного оновлення критично зношеної інфраструктури. Як наслідок, об'єкти продовжують руйнуватися під впливом природного зносу, надзвичайних ситуацій та воєнних дій в окремих регіонах, що підвищує ризик втрати їх захисної спроможності. Це може призвести до підтоплення населених пунктів, пошкодження інфраструктури, збільшення матеріальних збитків і додаткових витрат державного та місцевих бюджетів на ліквідацію наслідків повеней в умовах зростання частоти екстремальних гідрометеорологічних явищ.

Недостатнє фінансування, неефективне планування і управління коштами, низький рівень виконання заходів ПУРЗ негативно впливають на ефективність управління протипаводковою інфраструктурою. Це обмежує можливості своєчасного оновлення критично зношених споруд, знижує їх захисну спроможність і підвищує ризик майбутніх витрат на ліквідацію наслідків повеней замість їх запобігання.

Результати аудиту

Значна частина протипаводкової інфраструктури перебуває у критичному технічному стані, що знижує її захисну спроможність

Фактичний стан протипаводкової інфраструктури не забезпечує достатніх передумов для належного захисту територій і населених пунктів від повеней. Високий рівень зносу (більше 85 відс.), зростання кількості аварійних об'єктів у паводконебезпечних регіонах та пошкодження споруд унаслідок воєнних дій є індикаторами підвищеного ризику зниження захисної спроможності інфраструктури саме на територіях, де потреба в такому захисті є найбільшою. Це може призводити до збільшення ймовірності пошкодження або руйнування захисних споруд під час проходження паводків, зниження рівня захисту населених пунктів, сільськогосподарських угідь та об'єктів інфраструктури, а також до зростання потреби у невідкладних ремонтних роботах і майбутніх бюджетних витрат.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

44

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Водночас непроведення інвентаризації протипаводкової інфраструктури не дає змоги органам влади та водогосподарським організаціям мати повну й актуальну інформацію про фактичний технічний стан споруд, рівень їх пошкодження, залишкову захисну спроможність і потребу в ремонті, реконструкції або відновленні. Без такої інформації неможливо достовірно визначити найбільш ризикові об'єкти, обґрунтовано оцінити потребу у фінансуванні та забезпечити спрямування ресурсів насамперед на ті споруди, від яких залежить найбільший захисний ефект для населення і територій.

Як наслідок, планування протипаводкових заходів і визначення пріоритетів фінансування здійснюються в умовах неповної інформації про фактичний стан інфраструктури. Це знижує ефективність управлінських рішень, обмежує можливості своєчасного оновлення найбільш критичних об'єктів і зберігає ризик недостатнього захисту територій та населених пунктів у разі виникнення повеней або паводків.

Протипаводкова інженерна захисна інфраструктура в Україні складається переважно з дамб, також до неї належать берегоукріплення, греблі, канали, шлюзи та насосні станції. Більшість цих об'єктів побудовані більше ніж 50–70 років тому, а отже, потребують модернізації та оновлення.

Забезпечення проведення робіт із запобігання пошкодженню та аваріям на гідротехнічних спорудах, що належать до сфери управління Держводагентства, ліквідація наслідків аварій на таких спорудах, а також здійснення заходів, пов'язаних із запобіганням шкідливій дії вод і ліквідацією її наслідків, включаючи протипаводковий захист сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, належать до завдань, які виконує Держводагентство. Для виконання цих завдань Держводагентство залучає мережу підпорядкованих установ (БУВР, РОВР, управління каналів тощо), які забезпечують планування, виконання та моніторинг протипаводкових робіт. Станом на 01.01.2022 **у структурі Держводагентства перебувало 35 установ**, станом на 01.01.2026 — 33 (12 БУВР, 13 РОВР, 4 Управління каналів та 4 Управління захисних масивів).

За інформацією Держводагентства, об'єкти протипаводкової інфраструктури наявні у 18 підпорядкованих установах²⁹, загальна кількість яких на 01.01.2022 — 1876 од., а середній знос — 85 відсотків. Протягом 2022–2025 років кількість об'єктів становила 1875 од., а середній знос збільшився до 86 відсотків (табл. 2).

²⁹ 11 водогосподарських організацій не обліковують об'єкти протипаводкової інфраструктури, 4 БУВР при аналізі не враховувались через відсутність інформації на тимчасово окупованій території (БУВР річок Приазов'я, БУВР річок Причорномор'я та нижнього Дунаю, Сіверсько-Донецьке БУВР, БУВР нижнього Дніпра).

Інформація щодо кількості та зносу об'єктів протипаводкової інфраструктури станом на 01.01.2022 та 01.01.2026

Показник	01.01.2022	01.01.2026	Зміни
Загальна кількість об'єктів, од.	1876	1875	-1
Середній знос всіх об'єктів, %	85,1	85,9	+0,8
К-ть об'єктів із зносом до 70 %, од.	555	579	+24
К-ть об'єктів із зносом 70–99 %, од.	445	400	-45
К-ть об'єктів із зносом 100 %, од.	876 (46,7 %)	896 (47,8 %)	+20

Протягом 2022–2025 років спостерігалось збільшення кількості повністю зношених об'єктів (+20 од.) та об'єктів зі зносом до 70 відс. (+24 од.). Це означає, що темп зношення протипаводкової інфраструктури майже відповідає темпу її відновлення, однак **поліпшення технічного стану об'єктів протипаводкової інфраструктури в ці роки не відбулось**. При цьому в загальній структурі переважають **повністю зношені об'єкти**³⁰ (47,8 відс.), ще 21 відс. знаходяться в критичному стані зносу, а придатний стан мають 31 відс. об'єктів або менше третини наявних (рис. 13, 14).

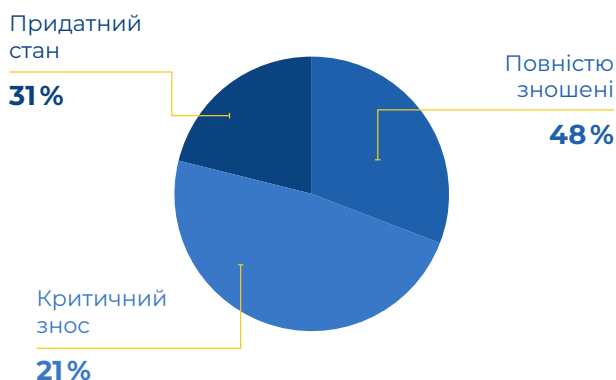

Рис. 13. Розподіл зносу об'єктів у загальному обсязі

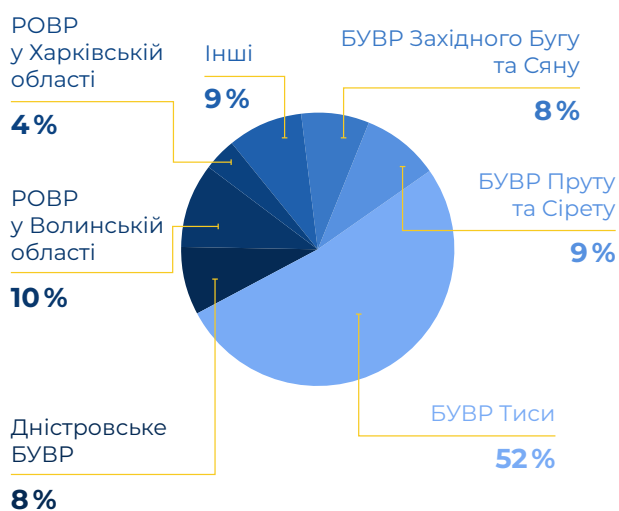

Рис. 14. Розподіл повністю зношених об'єктів протипаводкової інфраструктури в розрізі установ станом на 01.01.2026

³⁰ З метою цього аудиту рівні зносу використовуються в такому розумінні: 100 відс. — повністю зношені; більше 70 відс. — критичний стан, до 70 відс. — придатний стан.

Критичний стан протипаводкової інфраструктури в цих регіонах значно підвищує ризик зростання кількості постраждалих населених пунктів та територій внаслідок виникнення повеней, а отже, потребує більшої уваги під час планування та здійснення протипаводкових заходів.

Станом на 01.01.2026 лише три водогосподарські установи Держводагентства із 18 мають середній знос нижче 70 відс.: БУВР Тиси (59 відс.), Дністровське БУВР (68,8 відс.) та РОВР у Тернопільській області (67,1 відс.) (рис. 15). Решта — **70,4 відс. усіх об'єктів** — суттєво перевищує критичну позначку, що створює значні ризики невиконання ними протипаводкової функції.

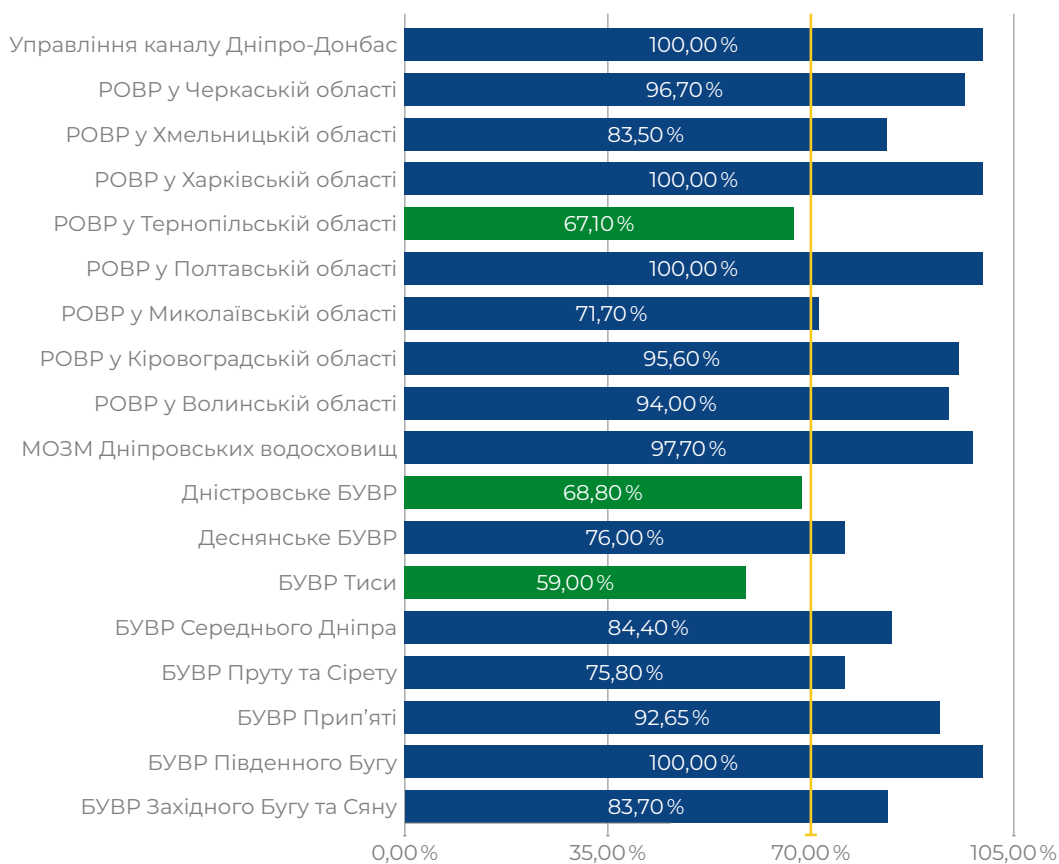

Рис. 15. Середній знос протипаводкової інфраструктури станом на 01.01.2026

Повністю зношеними є об'єкти Управління каналу Дніпро-Донбас³¹ РОВР у Харківській області, РОВР у Полтавській області, БУВР Південного Бугу³².

³¹ Дніпропетровська, Харківська, Донецька області.

³² Хмельницька, Вінницька, Київська, Черкаська, Кіровоградська, Одеська та Миколаївська області.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

Додатковим негативним чинником є військова агресія РФ проти України, унаслідок якої **пошкоджено 92 гідротехнічні споруди, 33 споруди знищено**. Це ще більше ускладнює забезпечення належного рівня протипаводкового захисту та підвищує вразливість окремих територій до затоплень.

З метою встановлення фактичного стану протипаводкової захисної інфраструктури, ПУРЗ на окремих територіях³³ передбачено **проведення її інвентаризації** у 2025 році. Мінекономіки спільно з Держводагентством та органами місцевого самоврядування визначили для проведення інвентаризації об'єкти протипаводкової інфраструктури, включаючи геодезичні вимірювання абсолютних відміток висот елементів захисних гідротехнічних споруд, **проте у зв'язку відсутністю фінансування захід не завершено, інвентаризацію не проведено**. Як наслідок, надана Держводагентством інформація про технічний стан, ступінь пошкодження, потребу у відновленні чи реконструкції споруд може мати неточності та потребує термінової актуалізації для забезпечення належного планування заходів із запобігання затопленням, визначення пріоритетів фінансування та ухвалення обґрунтованих управлінських рішень.

Заходи ПУРЗ виконуються недостатніми темпами, а оновлення інфраструктури забезпечене лише частково

Заплановані та виконані заходи з протипаводкового захисту частково відповідають заходам, передбаченим ПУРЗ. У 2023–2025 роках виконано лише 33 відс. запланованих заходів ПУРЗ, при цьому переважали організаційні заходи, тоді як будівельно-монтажні роботи з відновлення, реконструкції та будівництва протипаводкової інфраструктури виконувалися в обмеженому обсязі, лише 9 відс. від запланованого обсягу. Основною причиною такого стану є недостатність фінансування з державного та місцевих бюджетів, а також попередня неузгодженість бюджетних пріоритетів із заходами ПУРЗ. Як наслідок, можливості оновлення інфраструктури з критичним рівнем зносу залишаються обмеженими, що знижує її спроможність забезпечити належний захист територій і населених пунктів від затоплень та підвищує ризик збільшення збитків у разі виникнення повеней або паводків.

У межах впровадження Директиви 2007/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2007 року про оцінку та управління ризиками затоплення у 2018 році проведено попередню оцінку ризиків затоплення та у 2022 році затверджено ПУРЗ³⁴.

Цілями управління ризиками затоплення є:

- мінімізація ризиків затоплення для життя та здоров'я населення;

³³ Затвердженими розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 2022 року № 895-р.

³⁴ Попередня оцінка ризиків затоплення проведена Українським гідрометеорологічним інститутом ДСНС та НАН України спільно з Українським гідрометеорологічним центром ДСНС України, Департаментом запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС України та Держводагентством України відповідно до Методики попередньої оцінки ризиків затоплення для території дев'яти районів басейнів річок України.

- мінімізація ризиків затоплення для транспортної інфраструктури, економічної діяльності, сільськогосподарських земель;
- досягнення стратегічних екологічних цілей, визначених Порядком розроблення плану управління річковим басейном³⁵;
- мінімізація ризику затоплення для об'єктів культурної спадщини.

Компетентними органами державної влади, відповідальними за виконання ПУРЗ, визначені ДСНС, Міндовкілля³⁶, Держводагентство, Мінрегіон.

Відповідно до ПУРЗ **у межах кожного річкового басейну визначено 239 територій із потенційно значними ризиками затоплення**, наведено їх переліки в розрізі річкових басейнів та розроблено карти таких територій.

Це забезпечило умови для переходу до басейнового підходу в оцінці та управлінні ризиками затоплення, запровадження планування на основі ризиків, картування територій можливого затоплення та визначення цілей управління ризиками затоплення.

З метою досягнення зазначених цілей ПУРЗ передбачено виконання 514 заходів протягом 2023–2030 років, зокрема 247 заходів у 2023–2025 роках (табл. 3).

Таблиця 3

Інформація про виконання заходів ПУРЗ у 2023–2025 роках

Басейн річки	Планова кількість заходів	у тому числі		Виконано заходів	у тому числі:	
		організаційні заходи	будівельно-монтажні		організаційні заходи	будівельно-монтажні
Вісла	11	10	1	9	9	—
Дніпро	17	10	7	10	8	2
Дністер	55	11	44	17	10	7
Дон	11	9	2	8	8	—
Дунай	130	15	115	21	14	7
Південний Буг	11	9	2	8	8	—
Причорномор'я	12	10	2	9	9	—
Приазов'я	—	—	—	—	—	—
Річки Криму	—	—	—	—	—	—
Всього	247	74	173	82	66	16

³⁵ Затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18 травня 2017 року № 336.

³⁶ Міндовкілля ліквідовано згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2025 року № 903, її правонаступником визначено Мінекономіки.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

У структурі визначених заходів **70,0 відс.** (173 заходи) пов'язані із розчищенням русел річок, будівництвом, ремонтом, реконструкцією, відновленням протипаводкових споруд, решта 30,0 відс. — організаційні заходи, виконання яких передбачене постійно та щорічно (уточнення планів евакуації населення, проведення тренувань і навчань, визначення матеріальних резервів тощо) (рис. 16).

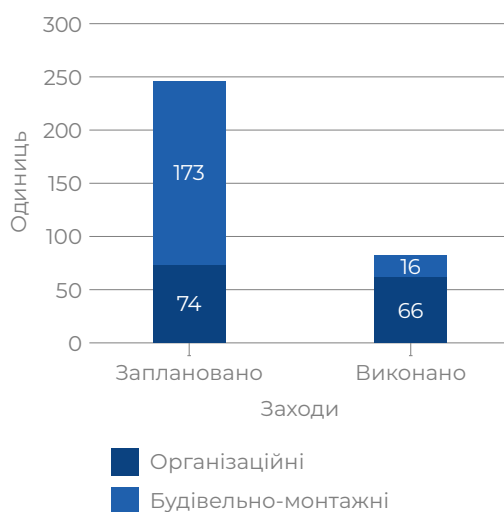

Рис. 16. Стан виконання ПУРЗ у 2023–2025 роках

Аналіз виконання заходів Планів управління ризиками затоплення у 2023–2025 роках засвідчив, що з **247 запланованих заходів виконано 82, або 33,2 відсотка**. Додатково виконано 8 заходів із термінами виконання — 2026–2029 роки.

Завдяки виконанню організаційних заходів у 2023, 2024 та 2025 роках забезпечено:

- уточнення планів евакуації населення для населених пунктів, які потрапляють до зон затоплення;
- уточнення планів взаємодії, порядку і регламенту зв'язку, інформування, оповіщення у разі виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із затопленням, та виконання робіт з ліквідації наслідків затоплення;
- проведення тренувань і навчань працівників органів управління і формувань територіальних підсистем та функціональної підсистеми протипаводкового захисту єдиної державної системи цивільного захисту щодо дій в умовах надзвичайних ситуацій, пов'язаних із затопленням;
- визначення необхідних у складі місцевих, територіальних і відомчих матеріальних резервів аварійного запасу пально-мастильних, будівельних та сипучих матеріалів, мішків, засобів освітлювання, захисного одягу, шанцевого інструменту тощо;
- створення необхідних запасів реагентів, знезаражувальних засобів і реактивів для очищення та знезараження питної води, проведення посиленого відомчого лабораторного контролю, нагляду і моніторингу за якістю питної води в разі виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із затопленням;

- уточнення розрахунків сил та засобів суб'єктів реагування на надзвичайні ситуації, зокрема в межах виконання Плану заходів центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо підготовки та пропуску льодоходу, повені і паводків;
- підготовку інформаційно-довідкових матеріалів щодо порядку дій населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із затопленнями.

Заходи з покращення стану протипаводкової інфраструктури виконано лише на 9,2 відс. плану (16 заходів).

Недосконалість пріоритетів використання бюджетних коштів та недостатнє фінансування обмежили виконання протипаводкових заходів

Бюджетні кошти за програмою захисту від шкідливої дії вод використовувалися з урахуванням визначених Порядком фінансування протипаводкових заходів³⁷ пріоритетів, зокрема щодо об'єктів із високим рівнем будівельної готовності або пошкоджених унаслідок повені, паводка чи іншої шкідливої дії вод. Водночас такий підхід неповною мірою забезпечив відповідність фінансування заходам ПУРЗ, оскільки ПУРЗ не були визначені окремим пріоритетом фінансування. Як наслідок, бюджетні кошти спрямовувалися переважно на окремі об'єкти з високою будівельною готовністю або на ліквідацію наслідків попередніх паводків, тоді як системне оновлення протипаводкової інфраструктури відповідно до ризик-орієнтованих пріоритетів ПУРЗ залишалося недостатнім. Це обмежило можливості зниження ризиків затоплення, збереження та відновлення захисної спроможності протипаводкових споруд і створило ризик подальшого збільшення збитків у разі виникнення повеней або паводків.

Фінансове забезпечення протипаводкових заходів у 2023–2025 роках було недостатнім порівняно з визначеною потребою водогосподарських організацій. За загальної потреби у сумі 5823,7 млн грн планом заходів передбачено 492,7 млн грн зі спеціального фонду держбюджету, або 8,5 відс. необхідного обсягу, з яких фактично використано 335,8 млн грн, що становить 68,1 відс. затвердженого плану. При цьому лише 34,0 відс. використаних коштів спрямовано на виконання заходів, передбачених ПУРЗ. Фінансування із загального фонду держбюджету не здійснювалося з 2022 року. Такий рівень фінансування не давав змоги виконати протипаводкові заходи у запланованих обсягах, забезпечити належні темпи відновлення та модернізації інфраструктури і, як наслідок, зменшити ризики затоплення територій і населених пунктів.

³⁷ Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для захисту від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2011 року № 137.

Водночас проблема полягала не лише в недостатності фінансування, а й у недоліках бюджетного планування та управління виділеними коштами. У 2023–2025 роках 156,9 млн грн, або 31,8 відс. відкритих асигнувань спеціального фонду не використані та зараховані до залишку на кінець року. Основною причиною стало надходження коштів наприкінці бюджетного періоду, що обмежило можливості своєчасного проведення процедур закупівлі, укладення договорів і виконання будівельно-монтажних робіт у межах відповідного бюджетного періоду.

Отже, виконання протипаводкових заходів було обмежене одночасно двома чинниками: недостатнім обсягом фінансування порівняно з реальною потребою та неефективним управлінням частиною вже виділених бюджетних коштів. Це відтермінувало виконання робіт, знизило темпи оновлення протипаводкової інфраструктури, зумовило подорожчання окремих заходів у майбутніх періодах і зберегло ризики недостатнього захисту населених пунктів та територій від повеней.

Планування використання коштів на захист сільських територій і угідь здійснювалось через складання та затвердження пооб'єктних переліків заходів та розподілу бюджетних асигнувань, як це визначено Порядком фінансування протипаводкових заходів (рис. 17).

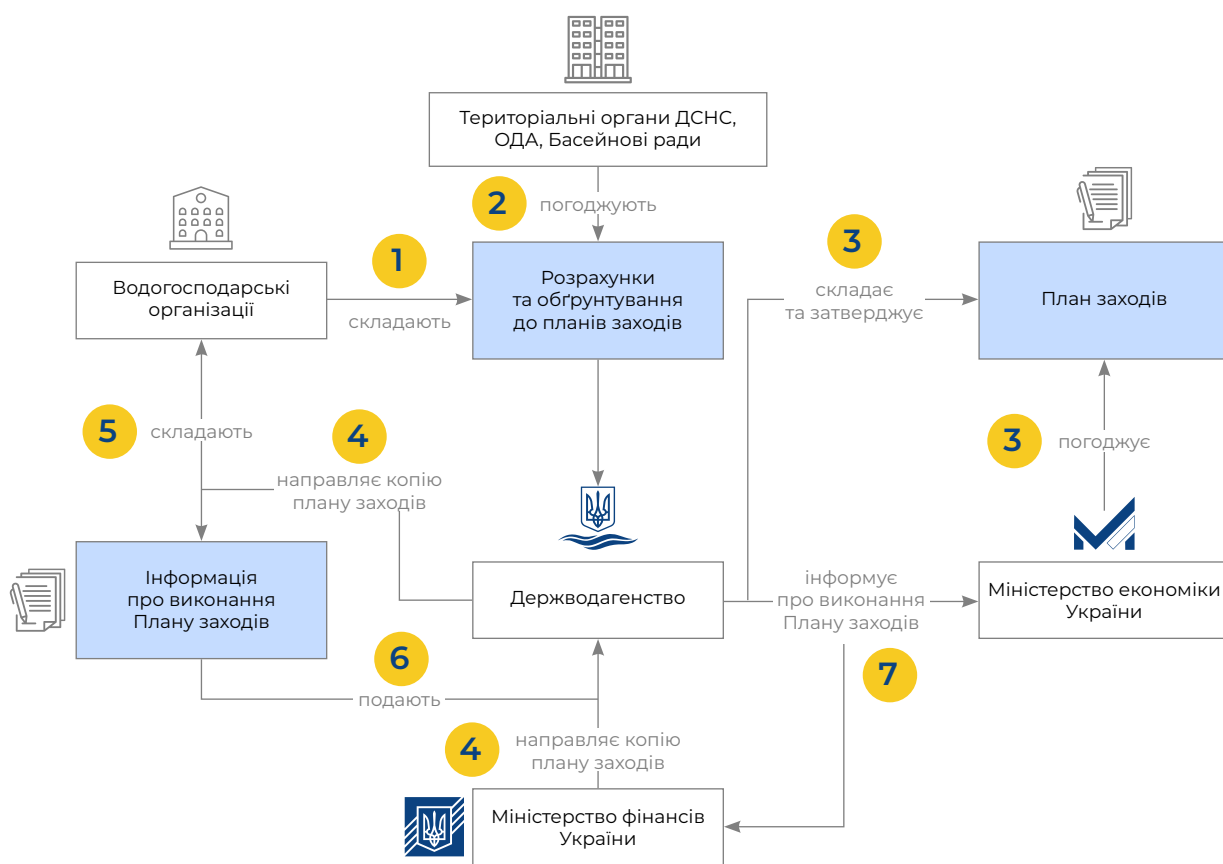

Рис. 17. Процес планування та використання коштів за КПКВК 2707070 (1205070)

Мінекономіки (до 21.07.2025 Міндовкілля), обласні державні адміністрації та органи місцевого самоврядування під час формування проєктів державного та місцевих бюджетів на відповідні роки не забезпечили належного планування видатків, необхідних для виконання заходів ПУРЗ³⁸. Як наслідок, фінансове забезпечення ПУРЗ у 2023–2025 роках було недостатнім, що обмежило можливості своєчасного виконання протипаводкових заходів та оновлення інфраструктури, необхідної для зниження ризиків затоплення.

Так, у 2022 році фінансування не здійснювалось внаслідок збройної агресії РФ проти України. Також з 2022 року не здійснювалося і виділення коштів із загального фонду державного бюджету. За рахунок коштів спеціального фонду³⁹ на 2023–2025 роки з державного бюджету виділено кошти, що забезпечили лише **8,5 відс. потреби**, обрахованої водогосподарськими організаціями, яких критично недостатньо для виконання визначених заходів. Крім того, фінансування ПУРЗ не визначено пріоритетом згідно з Порядком фінансування протипаводкових заходів. У результаті лише **28,6 відс.** профінансованих з державного бюджету заходів відповідають передбаченим у ПУРЗ заходам.

У 2023–2025 роках планування та використання коштів загалом здійснювалося з урахуванням пріоритетів, визначених Порядком фінансування протипаводкових заходів. **Із 112 заходів**, включених до планів, **56,5 відс. стосувалися об'єктів, пошкоджених унаслідок повені**, паводка чи іншої шкідливої дії вод; такі заходи виконувалися переважно у паводконебезпечних регіонах — басейнах Дністра, Пруту, Сірету та Тиси. Водночас частка заходів на об'єктах з будівельною готовністю не менш як 80 відс. була незначною: у 2024 році — 1 захід, у 2025 році — 1 захід.

Довідково. Довідково. Під час аудиту Порядок фінансування протипаводкових заходів втратив чинність відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06 травня 2026 року № 591, якою затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для захисту від шкідливої дії вод сільських населених пунктів і сільськогосподарських угідь та першочергового забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням, яким, зокрема, визначено, що **до плану заходів** на відповідний рік **першочергово включаються заходи, передбачені ПУРЗ.**

Недостатність або нездійснення планування коштів з **обласних та місцевих бюджетів** пояснюється введенням воєнного стану в Україні⁴⁰ та визначеною Урядом України пріоритетністю здійснення видатків в умовах воєнного стану⁴¹.

³⁸ Визначено пунктом 3 і 4 розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 2022 року № 895-р «Про затвердження планів управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах районів басейнів річок».

³⁹ Формується за рахунок Державного фонду розвитку водного господарства, який наповнюється рентною платою за спецводокористування у розмірі 10 відсотків.

⁴⁰ Відповідно до Закону України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами).

⁴¹ Встановлених постановою Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 року № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» (зі змінами).

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

53

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Крім того, частину заходів ПУРЗ⁴² не виконано у зв'язку із передачею об'єктів Держводагентства до сфери управління Держрибагентства⁴³, частину — через місцезнаходження об'єктів на тимчасово окупованих територіях⁴⁴, що потребує внесення змін до ПУРЗ.

Оновлення ПУРЗ відповідно до вимог Паводкової директиви ЄС (Директива 2007/60/ЄС) здійснюється кожні 6 років та передбачено здійснити у 2030 році. Враховуючи те, що планування здійснювалось до початку військової агресії Російської Федерації проти України та рівень їх виконання був низьким, з метою досягнення визначених цілей **ПУРЗ потребує уточнення** для актуалізації виконавців заходів та термінів їх виконання.

Протягом 2023–2025 років фінансування ПУРЗ здійснювалось переважно з державного бюджету, яке становило 94,4 відс. обсягу спрямованих коштів та 5,6 відс. — фінансування з обласних та місцевих бюджетів (табл. 4).

Таблиця 4

Інформація щодо обсягів фінансування протипаводкових заходів з державного, обласних та місцевих бюджетів

Джерело фінансування ПУРЗ	Державний бюджет	Обласні та місцеві бюджети	Разом
Сума, тис. грн	114,45	6,75	121,2
Структура, відс.	94,4	5,6	100,0
Кількість заходів, які фінансувались	37	10	47
Кількість виконаних заходів	21	3	24

⁴² Зокрема, у 2024 році заходи 172, 180, 181, 183, 184, 188, 189, 196, 200, 206, 207 додатка 3 до плану управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах району басейну річки Дунай на 2023–2030 роки та захід 6 додатка 3 до плану управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах району басейну річок Причорномор'я на 2023–2030 роки.

⁴³ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 № 714-р «Про передачу цілісних майнових комплексів державних підприємств, установ та організацій до сфери управління Державного агентства меліорації та рибного господарства».

⁴⁴ Переліком територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією (наказ Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 року № 309, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2022 року за № 1668/39004, та наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 28 лютого 2025 року № 376, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 березня 2025 року за № 380/43786).

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

За рахунок обласних та місцевих бюджетів виконано **3 заходи** ПУРЗ: відремонтовано дві гідротехнічні споруди у Житомирській області, відбудовано одну споруду на шлюзі-регуляторі та розчищено канал (Одеська обл.).

За рахунок бюджетної програми КПКВК 2707070 (1205070 з 24.07.2025)⁴⁵ у 2023–2025 роках виконувались **112 заходів**, з яких лише **21 відповідає ПУРЗ** (відновлено 8 дамб та 1 берегоукріплення в Івано-Франківській області; побудовано 1 дамбу, реконструйовано 2 дамби, відновлено 2 дамби та 1 берегоукріплення у Закарпатській області; побудовано 2 дамби, 2 берегоукріплення та проведено регулювання русла у Чернівецькій області).

На виконання бюджетної програми використано **335,8 млн грн**, що становить **68,1 відс.** плану. Найкраще виконання програми спостерігається в 2023 році (89,4 відс.), найгірше — в 2024 році (50,0 відсотка) (табл. 5).

Таблиця 5

Рівень забезпечення потреби та використання коштів за бюджетною програмою захисту від шкідливої дії вод

тис. грн

Рік	Потреба водогосподарських організацій	Відс. забезпечення потреби	Передбачено	Використано	Відс. виконання
2023	1287 383,0	9,8	125 700,0	112 398,5	89,4
2024	1627 934,7	14,1	229 906,9	114 849,5	50,0
2025	2 908 366,5	4,7	137 100,0	108 553,2	79,2
ВСЬОГО	5 823 684,2	8,5	492 706,9	335 801,2	68,1

Основні причини неповного використання коштів: надходження коштів у кінці бюджетного періоду⁴⁶, розірвання договорів через непередбачувані обставини, пов'язані з воєнними діями на території України. Це призвело до **невикористання коштів** спеціального фонду у сумі **156,9 млн грн**, або 31,8 відс. відкритих асигнувань, та зарахування їх до залишків на кінець року, що є **неефективним плануванням і управлінням коштами**, особливо в умовах систематичного недофінансування і низького рівня задоволення потреби. У межах КПКВК 2707070 (1205070 з 24.07.2025) фінансування

⁴⁵ «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області».

⁴⁶ Паспорти бюджетної програми за КПКВК 2707070 (1205070 з 24.07.2025) затверджено: на 2023 рік — 04.09.2023, на 2024 рік — 01.05.2024 (зміни в частині збільшення асигнувань на 117 906,9 тис. грн — 25.12.2024), на 2025 рік — 01.05.2025.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

55

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

здійснено за напрямками: «Захист сільських населених пунктів і сільськогосподарських угідь від шкідливої дії вод» — **49,9 відс.** використаних коштів; «Комплексний протипаводковий захист у басейнах річок Дністра, Пруту та Сірету» — **41,2 відс.** та «Комплексний протипаводковий захист у басейні р. Тиси у Закарпатській області» — **8,9 відс.** (рис. 18).

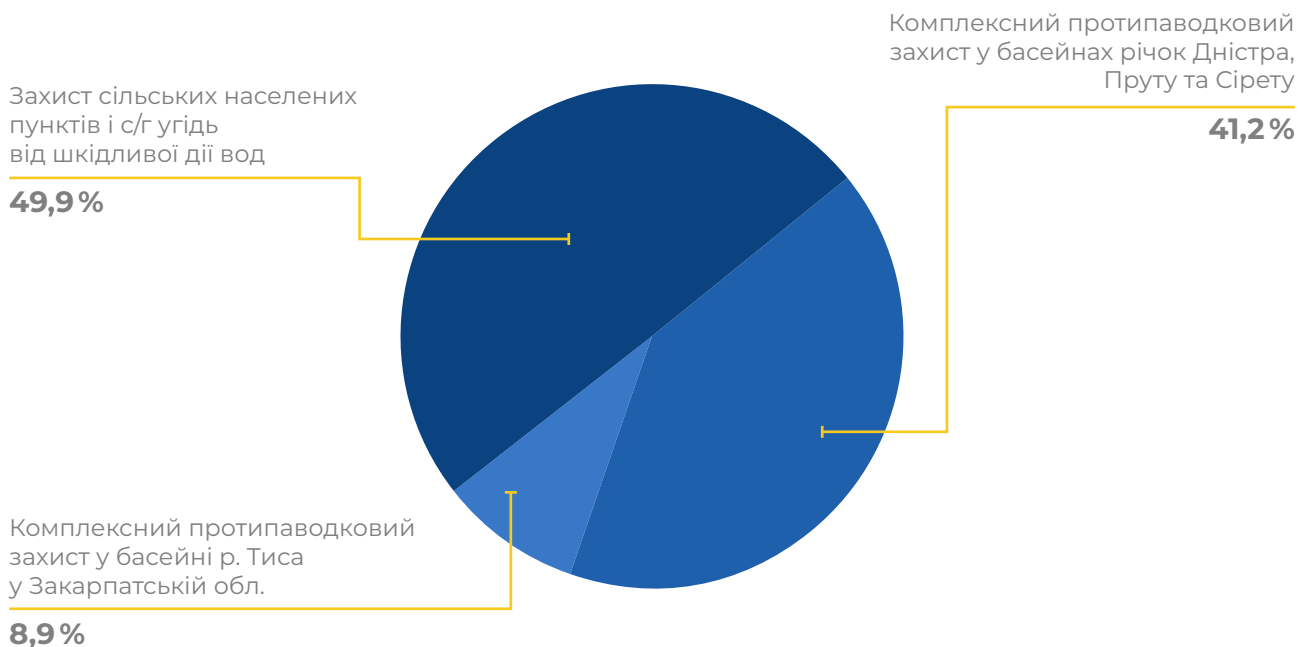

Рис. 18. Структура видатків за напрямками використання бюджетних коштів за КПКВК 2707070 (1205070 з 24.07.2025)

Із запланованих до виконання 112 заходів 105 планувалось завершити у 2023–2025 роках, 7 — з терміном завершення на 2026–2027 роки. Із заходів, які планувалось завершити у 2023–2025 роках, 71 захід (67,6 відс.) передбачав виконання будівельно-монтажних робіт (включаючи виготовлення проєктної документації), 33 заходи — виготовлення проєктно-кошторисної документації та 1 захід — розширення наявної мережі АІВС «ТІСА».

Протягом 2023–2025 років **виконано 59 заходів, або 56,2 відс.** запланованої кількості. Найкраще виконання за напрямом «Комплексний протипаводковий захист у басейнах річок Дністра, Пруту та Сірету» — 76,0 відс. запланованих заходів, найгірше — 12,5 відс. за напрямом «Комплексний протипаводковий захист у басейні р. Тиси у Закарпатській області» (рис. 19).

Рис. 19. Виконання заходів за КПКVK 2707070 (1205070 з 24.07.2025)

При цьому виконано загалом 35 заходів, які передбачали виконання будівельно-монтажних робіт, що становить **49,3 відс.** запланованих. Також виконано 23 заходи з виготовлення проєктно-кошторисної документації та 1 захід із розширення наявної мережі АІВС «ТІСА».

Разом з цим ще **23 проєкти виготовлені у складі будівельно-монтажних робіт, оскільки потребували коригування.** Водночас аналіз виконання показників затрат бюджетної програми засвідчив, що **загальна кошторисна вартість об'єктів**, на яких у 2023–2025 роках виконувалися будівельно-монтажні роботи, **зросла на 28,7 відсотка.** Це зумовлено інфляційними процесами та невиконанням запланованих робіт у встановлені строки. Отже, затримки у виконанні робіт не лише відтермінують досягнення захисного ефекту, а й призводять до подорожчання заходів.

За інформацією Держводагентства, на балансах водогосподарських установ на 01.01.2022 обліковувалося 59 од. проєктно-вишукувальних робіт з будівництва дамб, берегоукріплень, розчищення та регулювання русел річок 1996–2013 років, які пропонувалися до списання, оскільки будівництво за ними так і не було розпочато. Станом на 01.01.2026 кількість таких робіт збільшилася до 76 од. 2003–2013 років. Це свідчить про ризик втрати актуальності проєктних рішень, неефективного використання ресурсів на їх підготовку та подальшого подорожчання реалізації протипаводкових заходів у разі несвоєчасного виконання робіт.

Виконання бюджетної програми забезпечило захист частини населених пунктів, однак не усунуло системних ризиків

У 2023–2025 роках фактично забезпечено захист 50 населених пунктів, або **75,7 відс.** запланованого показника. Неповне досягнення результату зумовлене недостатнім фінансовим забезпеченням, несвоєчасним виконанням будівельно-монтажних робіт та обмеженим обсягом реалізованих заходів із відновлення

і модернізації протипаводкової інфраструктури. Як наслідок, частина населених пунктів, які потребували захисту від шкідливої дії вод, залишилася без належного рівня протипаводкового захисту, що зберігає ризик їх підтоплення, пошкодження інфраструктури, збільшення матеріальних збитків і потреби в додаткових бюджетних видатках на ліквідацію наслідків подальших повеней або паводків.

Одним із показників результативності бюджетної програми «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, у тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області» на 2023–2025 роки визначено **забезпечення захисту 66 населених пунктів від шкідливої дії вод**.

За результатами виконання бюджетної програми у 2023–2025 роках **фактично забезпечено захист 50 населених пунктів, що становить 75,7 відс. запланованого показника**, та 23 відс. населених пунктів потребують захисту від шкідливої дії вод.

Зокрема, у 2023 році із 27 запланованих населених пунктів захищено 25, або 92,6 відс.; у 2024 році із 21 запланованого — 14, або 66,7 відс.; у 2025 році із 18 запланованих — 11, або 61,1 відсотка (рис. 20).

Рис. 20. Забезпечення захисту населених пунктів від шкідливої дії вод у 2023–2025 роках

Досягнення показника на рівні 75,7 відс. відбулось здебільшого завдяки відновленню об'єктів, пошкоджених паводками минулих років, зокрема в Івано-Франківській, Львівській, Чернівецькій областях. Це є позитивним результатом, оскільки виконані роботи сприяли підвищенню рівня захисту частини населених пунктів. Водночас досягнутий показник не забезпечив повного задоволення встановленої потреби у протипаводковому захисті та не створив достатніх передумов для надійного захисту всіх населених пунктів, які залишаються вразливими до повеней і паводків.

У межах виконання заходів бюджетної програми відновлено 6 ГТС та 7603 пог. м захисних дамб; побудовано та відновлено 2261 пог. м берегоукріплень; розчищено 10810 пог. м русел річок; розчищено 1800 пог. м. каналів; побудовано 54 пог. м. підпірної стінки у 8 областях, 4 з яких належать до паводконебезпечних регіонів (табл. 6).

Основні результати виконання заходів бюджетної програми у розрізі областей

Область	Виконано заходів	Виконано робіт	Захищено населених пунктів
Рівненська	1	▪ будівництво берегоукріплення	1
Чернігівська	1	▪ відновлення ГТС	1
Київська	3	▪ відновлення 2 ГТС ▪ розчищення русла річки	4
Полтавська	1	▪ відновлення дамби	9
Івано-Франківська	11	▪ відновлення дамби (8 заходів) ▪ відновлення берегоукріплень (3 заходи)	11
Чернівецька	11	▪ відновлення дамби (5 заходів) ▪ відновлення берегоукріплень (5 заходів) ▪ розчищення русла	13
Закарпатська	1	▪ будівництво 3 ГТС, дамби та підпірної стінки	1
Львівська	6	▪ відновлення дамби (4 заходи) ▪ відновлення берегоукріплень (2 заходи)	10
Разом	35		50

Отже, із 35 заходів 29, або майже 83 відс., виконано в регіонах зі значними ризиками виникнення паводків, що обумовлено першочерговою потребою у відновленні об'єктів протипаводкової інфраструктури, пошкодженої в результаті паводків минулих років. Разом з цим ще **220 населених пунктів потребують захисту від шкідливої дії вод, що вимагає підвищеної уваги до планування та виконання заходів з метою зменшення кількості постраждалих населених пунктів та територій внаслідок подальших повеней.**

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

6. ЧИ ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ ГОТОВНІСТЬ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА РЕАГУВАННЯ НА ПОВЕНІ

Недостатній рівень готовності щодо запобігання та реагування на надзвичайні ситуації гідрологічного характеру є системною проблемою, яка проявляється у неповному функціонуванні ключових елементів цивільного захисту на місцевому рівні. З огляду на раптовість виникнення і можливість швидкого поширення повеней ефективна готовність не може обмежуватися лише наявністю планів реагування, а потребує фактичної працездатності систем оповіщення, достатнього матеріально-технічного забезпечення та практичної обізнаності населення щодо дій у разі загрози або виникнення повені. Неналежний рівень забезпечення цих заходів підвищує ризик несвоєчасного реагування й надання допомоги постраждалим, збільшення масштабів збитків та ускладнення евакуації.

Висновки

Готовність до запобігання та реагування на повені забезпечується частково. Основними причинами такого стану є недостатні темпи створення модернізованих місцевих систем оповіщення, неповне фінансування та накопичення матеріальних резервів, нерівномірність спроможності територіальних громад, а також непроведення системного моніторингу результативності навчання населення саме щодо дій у разі повеней і паводків.

Система централізованого оповіщення функціонує на загальнодержавному рівні, однак на територіальному та місцевому рівнях модернізовані автоматизовані системи централізованого оповіщення створені лише частково. Станом на 01.01.2026 сучасні ТАСЦО введені в експлуатацію лише у 8 з 24 регіонів України, МАСЦО — близько 12 відс. загальної потреби. При цьому в окремих паводконебезпечних регіонах такі системи взагалі не створені. Це зумовлює ризик несвоєчасного або неповного доведення сигналів і повідомлень до населення, особливо у віддалених, гірських, прирічкових населених пунктах та серед маломобільних груп населення, а також унеможлиблює доведення верифікованих сигналів оповіщення до населення.

Матеріальні резерви для запобігання та реагування на надзвичайні ситуації створені не в повному обсязі. Оперативний матеріальний резерв ДСНС станом на 01.01.2026 накопичено лише на 12 відс. від затверджених обсягів (зокрема, майже 41 відс. матеріальних цінностей для реагування на повені), регіональні резерви — у середньому на 54 відс., місцеві — 48 відсотків. Найбільш вразливим залишається місцевий рівень, оскільки саме територіальні громади першими реагують на локальні підтоплення та пошкодження інфраструктури, а також на потребу в першочерговому проведенні евакуації населення.

Навчальні та інформаційно-просвітницькі заходи проводяться в межах загальної системи цивільного захисту, а питання повеней і паводків включаються до окремих тем, пам'яток, консультаційних матеріалів і командно-штабних навчань. Водночас відсутність окремого обліку заходів саме за тематикою повеней, показників охоплення населення паводконебезпечних територій та оцінки результативності не дає змоги підтвердити достатній рівень практичної готовності населення. Крім того, індикатор обізнаності населення з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій у 2025 році становив лише 11 відс. при цільовому значенні 90 відс. на 2030 рік. Водночас цей показник характеризує загальний рівень обізнаності населення щодо дій у надзвичайних ситуаціях і не є прямим показником готовності саме до дій у разі повеней.

Це обмежує своєчасність та адресність попередження населення, ресурсну спроможність першого реагування і можливість підтвердити практичну готовність людей у зонах ризику до евакуації, самозахисту та мінімізації наслідків повені.

Результати аудиту

Незавершене створення та модернізація місцевих систем оповіщення обмежує своєчасність і адресність інформування населення про загрозу повеней

Наявна система оповіщення забезпечує доведення сигналів і повідомлень до населення у разі виникнення загрози «повітряна тривога». Водночас низький рівень створення та модернізації МАСЦО, використання застарілого обладнання та залежність від неавтоматизованих каналів комунікації створюють ризик несвоєчасного інформування населення та недоведення інформації про вид загрози, зокрема щодо повеней, особливо у віддалених, гірських, прирічкових населених пунктах та серед маломобільних груп населення. У досліджених під час аудиту регіонах МАСЦО не створені, а оповіщення населення у разі загрози повеней забезпечувалося шляхом поєднання централізованих технічних засобів та альтернативних каналів комунікації. Водночас аудитом не підтверджено, що такий комбінований метод у всіх паводконебезпечних громадах забезпечує достатньо своєчасне, адресне, надійне та верифіковане доведення попереджень до населення. Результативність такого методу залежить від доступності зв'язку, працездатності технічних засобів, оперативності передачі інформації між рівнями управління, людського фактора, спроможності громад швидко охопити всі категорії населення, а також від можливості підтвердити факт отримання повідомлення населенням у зоні ризику.

Нормативно в Україні сформовано багаторівневу систему централізованого оповіщення, яка охоплює загальнодержавний, територіальний, місцевий, спеціальний, локальний та об'єктовий рівні⁴⁷. Законодавством⁴⁸ визначено порядок функціонування ЗАСЦО, ТАСЦО і МАСЦО, їх взаємодію, відповідальних суб'єктів, а також канали доведення сигналів і повідомлень до населення, зокрема телерадіомовлення, електронні комунікаційні мережі, інтернет, текстові повідомлення та сервіс ширококомовного передавання повідомлень операторів мобільного зв'язку⁴⁹ (рис. 21).

Рис. 21. Стан створення та функціонування багаторівневої системи централізованого оповіщення в Україні станом на 01.01.2026

За результатами аудиту встановлено, що на загальнодержавному рівні модернізовану ЗАСЦО в 2025 році введено в постійну експлуатацію⁵⁰. Сучасні ТАСЦО введені в експлуатацію у 8 областях, а саме: Волинській (2024 рік), **Закарпатській (2013 рік)**, **Львівській (2024 рік)**, Полтавській (2020 рік), Рівненській (2023 рік), Сумській (2015 рік), Тернопільській (2024 рік) та **Чернігівській (2020 рік)** областях, при цьому у Рівненській, Сумській та Чернівецькій областях проводяться заходи з подальшої модернізації систем; у Дніпропетровській, Івано-Франківській та Хмельницькій областях **проводиться дослідна експлуатація модернізованих ТАСЦО**; у Вінницькій, Житомирській, Миколаївській, Херсонській областях та м. Києві проводяться **роботи зі встановлення**

⁴⁷ Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та організації зв'язку у сфері цивільного захисту, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2017 року № 733.

⁴⁸ Положення про загальнодержавну автоматизовану систему централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2024 року № 355 «Деякі питання функціонування загальнодержавної автоматизованої системи централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій».

⁴⁹ Порядок оперативного інформування населення з використанням сервісу ширококомовного передавання повідомлень операторів мобільного зв'язку, затверджений наказом Міністерства внутрішніх справ України від 31 жовтня 2022 року № 696 (zareestrovanim в Міністерстві юстиції України 01 листопада 2022 року за № 1349/38685).

⁵⁰ Наказ ДСНС від 29.01.2025 № 111.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

та налаштування інформаційно-комунікаційного обладнання модернізованих ТАСЦО; в інших 7 областях лише розроблено та погоджено технічну документацію на проведення модернізації ТАСЦО; у Донецькій та Луганській областях заходи з модернізації ТАСЦО не проводились (рис. 22).

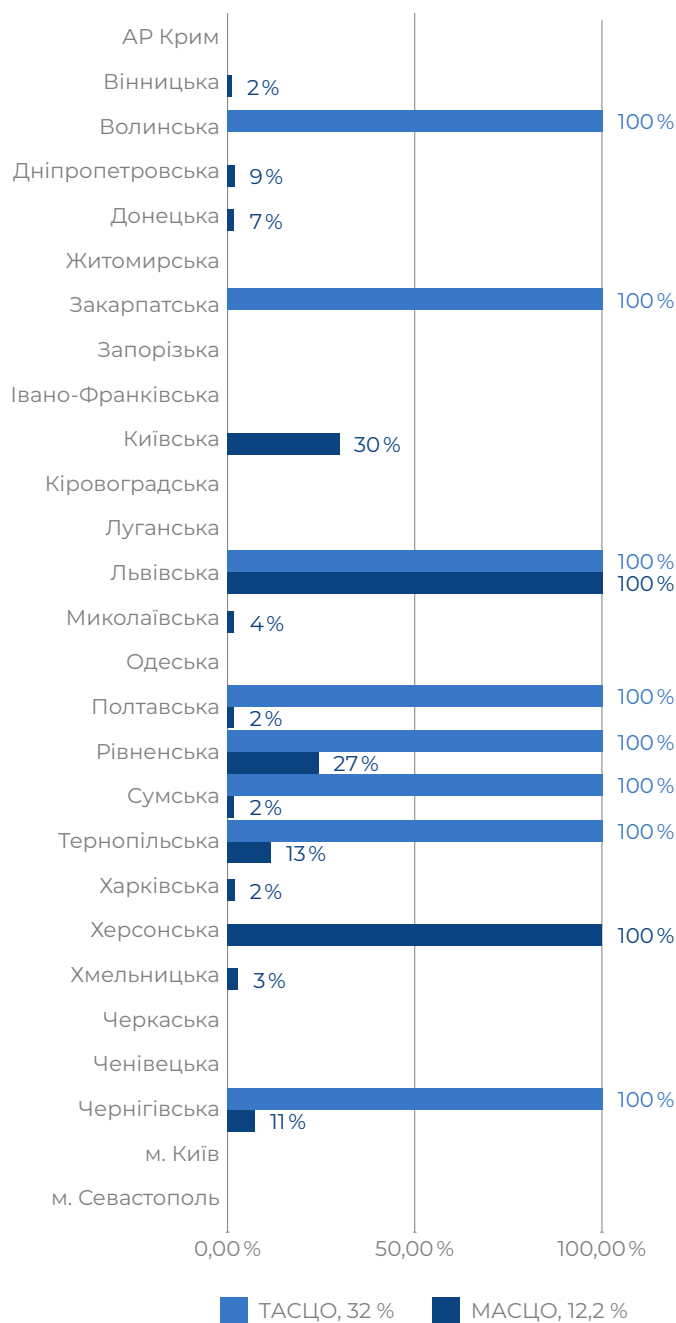

Рис. 22. Частка автоматизованих систем централізованого оповіщення, в яких проведено технічну модернізацію, у загальній кількості автоматизованих систем централізованого оповіщення

РАХУНКОВА ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф»

На початок 2026 року МАСЦО побудовано близько 12 відс. загальної потреби і впроваджено у **всіх територіальних громадах лише Львівської області**. Найбільша кількість створених МАСЦО у Чернігівській, Херсонській, Київській та Рівненській областях. **Не створено жодних МАСЦО в Закарпатській, Запорізькій, Житомирській, Івано-Франківській, Кіровоградській, Луганській, Черкаській та Чернівецькій областях**, впроваджено по 1 МАСЦО в Донецькій, Полтавській, Сумській та Харківській областях.

У досліджених областях, які є **найбільш паводконебезпечними**, доведення сигналів і повідомлень забезпечується **через комбіновані канали**, а саме ТАСЦО, сирени, гучномовці, теле- і радіомовлення, мобільні застосунки, SMS-повідомлення, месенджери, групові розсилки, офіційні вебресурси, а також через керівників громад, старостати, рятувальників і поліцію. Разом з тим аудитом не підтверджено, що такий метод у всіх паводконебезпечних громадах забезпечує своєчасне, адресне, надійне та верифіковане доведення попереджень до населення, особливо у віддалених, гірських, прирічкових населених пунктах та серед маломобільних груп. Це залежить від людського фактора, доступності зв'язку, оперативності передачі інформації між рівнями управління та зумовлене відсутністю достатніх доказів фактичного охоплення населення в зонах ризику.

Водночас модернізовані МАСЦО **не створені у всіх районах і територіальних громадах, де у 2022–2025 роках виникали повені**. У низці паводконебезпечних регіонів місцеві системи оповіщення або перебувають на етапі створення / модернізації, або функціонують лише частково, або замінюються неавтоматизованими каналами інформування.

Зокрема, у **Закарпатській області** ТАСЦО модернізовано. Водночас область потребує створення 70 МАСЦО на рівні 6 районів і 64 територіальних громад, а також встановлення понад 1600 кінцевих пристроїв оповіщення. В області функціонує кілька паралельних каналів оповіщення, зокрема цифрова система на базі обладнання Telegrafia, система «ОЗОН» для перехоплення радіоефіру, мобільний застосунок «Повітряна тривога», сервіс розсилки через мобільних операторів, радянська система П-160, а також передавання текстових і голосових повідомлень через місцеві радіочастоти та телекомунікаційні канали. Представники ОВА зазначили, що ці канали дають змогу доводити сигнал не лише до району чи громади, а фактично до конкретної особи. Водночас аудитом не підтверджено достатніми доказами, що такий комбінований метод є повністю надійним. **Рішення про запуск системи оповіщення приймається не за кожним штормовим попередженням, а лише у разі реальної загрози паводку, переливу або прориву води, оскільки протягом року в області фіксуються сотні штормових попереджень, але лише частина з них пов'язана з реальною загрозою затоплення.**

У **Львівській області** ТАСЦО введено в промислову експлуатацію, а МАСЦО функціонують у всіх територіальних громадах області. Оповіщення через кінцеве сигнально-гучномовне обладнання охоплює **71,6 відс. населення**, а з урахуванням телебачення, радіомовлення, месенджерів і мобільних додатків — **96 відс. населення**. Крім того, у 42 громадах на автомобілях встановлені мобільні засоби оповіщення, що можуть використовуватися для інформування населення за визначеними маршрутами.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

64

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат ЗГАА9288358ЕС00304000000С25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Водночас навіть у цьому регіоні **повного охоплення населення** саме стаціонарними кінцевими пристроями оповіщення **не забезпечено**.

В **Івано-Франківській області** під час повені 06–07.07.2023 функціонували обласна територіальна та місцеві системи централізованого оповіщення; у 22 громадах організовано доступ до електронної комунікаційної мережі ТАСЦО. За результатами інтерв'ю встановлено, що ТАСЦО могла покривати близько **92 відс.** території області, однак **місцеві системи оповіщення** у більшості громад ще **не повністю відповідають чинним вимогам**: лише дві громади мають системи, які повністю відповідають вимогам, понад **60 відс. громад мають лише базові технічні засоби, вуличні сирени та гучномовці**.

У **Чернігівській області** **МАСЦО створені лише в окремих громадах**; система оповіщення покриває до **68 відс.** території області. У 2023 році **в населених пунктах, що постраждали** від надзвичайної ситуації гідрологічного характеру, **системи централізованого оповіщення не створені**. Оповіщення населення фактично здійснювалося через керівників територіальних громад, які надалі передавали інформацію старостатам, місцевій владі та населенню. Такий підхід свідчить про залежність доведення повідомлень до населення від людського фактора та оперативності передачі інформації між рівнями управління.

В **Одеській області** система оповіщення функціонує та станом на 01.01.2026 визнана готовою до застосування. Для доведення сигналів і повідомлень використовуються електросирени, гучномовці, радіо, телебачення, телефонний зв'язок, мобільний зв'язок, офіційні вебресурси та месенджери. Водночас **МАСЦО в області перебувають на етапі створення та модернізації**. Під час затоплення, яке виникло внаслідок сильної зливи у вересні 2025 року, **сигнал тривоги не вмикався з огляду на неможливість його верифікації**. Це свідчить про те, що результативність оповіщення залежить не лише від технічної наявності каналів доведення сигналу, а й від інтеграції гідрометеорологічних прогнозів, механізмів підтвердження загрози, чітких правил ухвалення рішення та алгоритму активації оповіщення.

Без такого алгоритму навіть наявні технічні канали можуть не забезпечити своєчасного попередження населення. Це створює ризик, що у разі швидкого розвитку зливого затоплення або локального підтоплення рішення про запуск оповіщення буде ухвалене із запізненням або не ухвалене взагалі, що обмежує можливості населення для самозахисту, евакуації та мінімізації наслідків надзвичайної ситуації.

Матеріальні резерви не накопичені у передбачених обсягах, що знижує ресурсну готовність до реагування на повені

Система ресурсного забезпечення заходів із запобігання та реагування на надзвичайні ситуації функціонує неповною мірою. Матеріальні резерви не створені у передбачених обсягах, достатніх для повного забезпечення запобігання та реагування на повені, особливо на місцевому рівні. Найбільш суттєвими проблемами

є низький рівень накопичення оперативного резерву ДСНС, неналежне формування відомчих резервів окремими центральними органами виконавчої влади, недостатній рівень місцевих резервів та відсутність повної інформації про об'єктові резерви. Основною причиною недоукомплектування резерву є недостатнє бюджетне фінансування, у зв'язку з чим поповнення відомчих матеріальних резервів органами виконавчої влади здійснювалося переважно за рахунок спеціального фонду.

Недостатнє накопичення місцевих резервів обмежує можливості громад оперативного забезпечення матеріалами, необхідними для першочергових дій. Операційно це може впливати на швидкість і повноту першого реагування, зокрема ускладнювати евакуаційні заходи, а також на проведення аварійно-рятувальних і невідкладних відновлювальних робіт, тимчасовий захист об'єктів інфраструктури, укріплення дамб і берегоукріплень, відведення або локалізацію води, забезпечення постраждалих питною водою, харчуванням, засобами першої необхідності. Без достатніх матеріальних резервів реагування на виникнення повеней може залежати від термінових закупівель, міжрегіонального перерозподілу ресурсів або зовнішньої допомоги, що збільшує час реагування у критичний період розвитку повені. Як наслідок, це може збільшувати масштаби збитків і тривалість відновлення після надзвичайної ситуації.

Згідно з Положенням про функціональну підсистему протипаводкових заходів єдиної державної системи цивільного захисту⁵¹ одним із завдань функціональної підсистеми протипаводкових заходів⁵² є створення, збереження і раціональне використання резерву матеріальних ресурсів, необхідних для запобігання і реагування на надзвичайні ситуації.

Аудитом встановлено, що в Україні створена система оперативних, відомчих, регіональних, місцевих та об'єктових матеріальних резервів для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і ліквідації їх наслідків. Номенклатура та обсяги таких резервів мають визначатися з урахуванням прогнозованих ризиків для відповідної території, галузі чи об'єкта, можливих обсягів робіт із ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та потреб постраждалого населення⁵³. Водночас фактичний рівень їх накопичення не відповідає затвердженим номенклатурним обсягам (рис. 23).

⁵¹ Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 14 березня 2018 року № 86 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему протипаводкових заходів єдиної державної системи цивільного захисту» (zareestrovaniy v Ministerstvi yustitsii Ukraini 05 kvitnya 2018 roku za № 406/31858).

⁵² Підпункт 12 пункту 4 Положення про функціональну підсистему протипаводкових заходів єдиної державної системи цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 14 березня 2018 року № 86 (zareestrovanim v Ministerstvi yustitsii Ukraini 05 kvitnya 2018 roku za № 406/31858).

⁵³ Відповідно до Методики визначення номенклатури та обсягів матеріальних резервів для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і ліквідації їх наслідків, затвердженої наказом МВС від 05 березня 2024 року № 137 (zareestrovanim v Ministerstvi yustitsii Ukraini 03 kvitnya 2024 roku za № 484/41829).

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

66

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

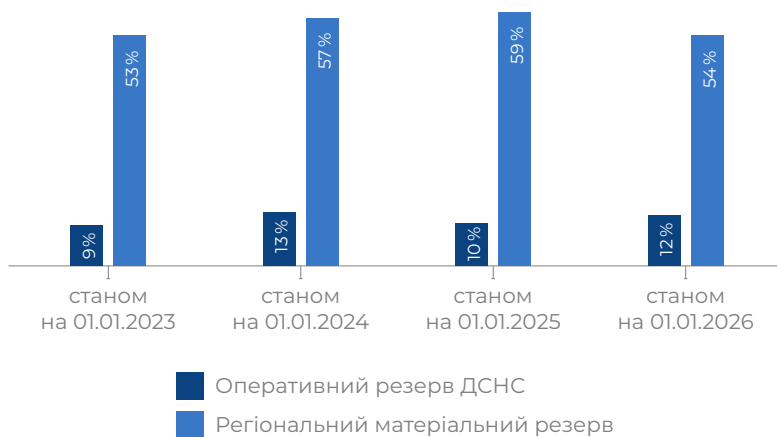

Рис. 23. Динаміка створення оперативного резерву ДСНС та регіональних матеріальних резервів за 2022–2025 роки

Станом на 01.01.2026 **оперативного матеріального резерву ДСНС** накопичено лише **12 відс. від затвердженої номенклатури**. Рівень накопичення матеріальних цінностей оперативного матеріального резерву ДСНС **для реагування на повені становить 40,79 відс.** від затверджених обсягів, що не забезпечує 100 відс. готовності до реагування на надзвичайні ситуації, зокрема пов'язані з повеннями.

Відомчі матеріальні резерви також сформовані неналежним чином. За результатами контрольних перевірок ДСНС, проведених у березні 2024 року — червні 2025 року, встановлено, що **відомчі матеріальні резерви не створені, зокрема у Держлісагентстві та МОЗ**. У Держводагентстві відомчі матеріальні резерви створені⁵⁴ в обсязі 21 відс. визначеної потреби, що обмежує спроможність своєчасного забезпечення необхідними ресурсами заходів з реагування на повені та ліквідації їх наслідків.

Регіональні матеріальні резерви в середньому по Україні сформовані на 54 відс. від запланованого обсягу, або ж у недостатньому обсязі для належного реагування на надзвичайні ситуації, зокрема пов'язані з повеннями.

При цьому стан накопичення резервів у регіонах є нерівномірним, що створює ризик зниження ефективності реагування на надзвичайні ситуації, пов'язані з повеннями загалом. Найвищі показники накопичення мають Сумська, Херсонська, Харківська та Дніпропетровська області — від 81 до 94 відс., тоді як найнижчі показники зафіксовані у Донецькій, Чернівецькій, Луганській, Хмельницькій та Полтавській областях — від 2 до 27 відс. (рис. 24). Це свідчить про необхідність централізованого контролю та додаткового фінансування для регіонів із низьким рівнем забезпечення.

⁵⁴ Відповідно до наказу Держводагентства від 01 грудня 2025 року № 194 «Про матеріальний резерв» на виконання Положення про функціональну підсистему протипаводкових заходів» єдиної державної системи цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 14 березня 2018 року № 86 (zareestrovanim в Міністерстві юстиції України 05 квітня 2018 року за № 406/31858).

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

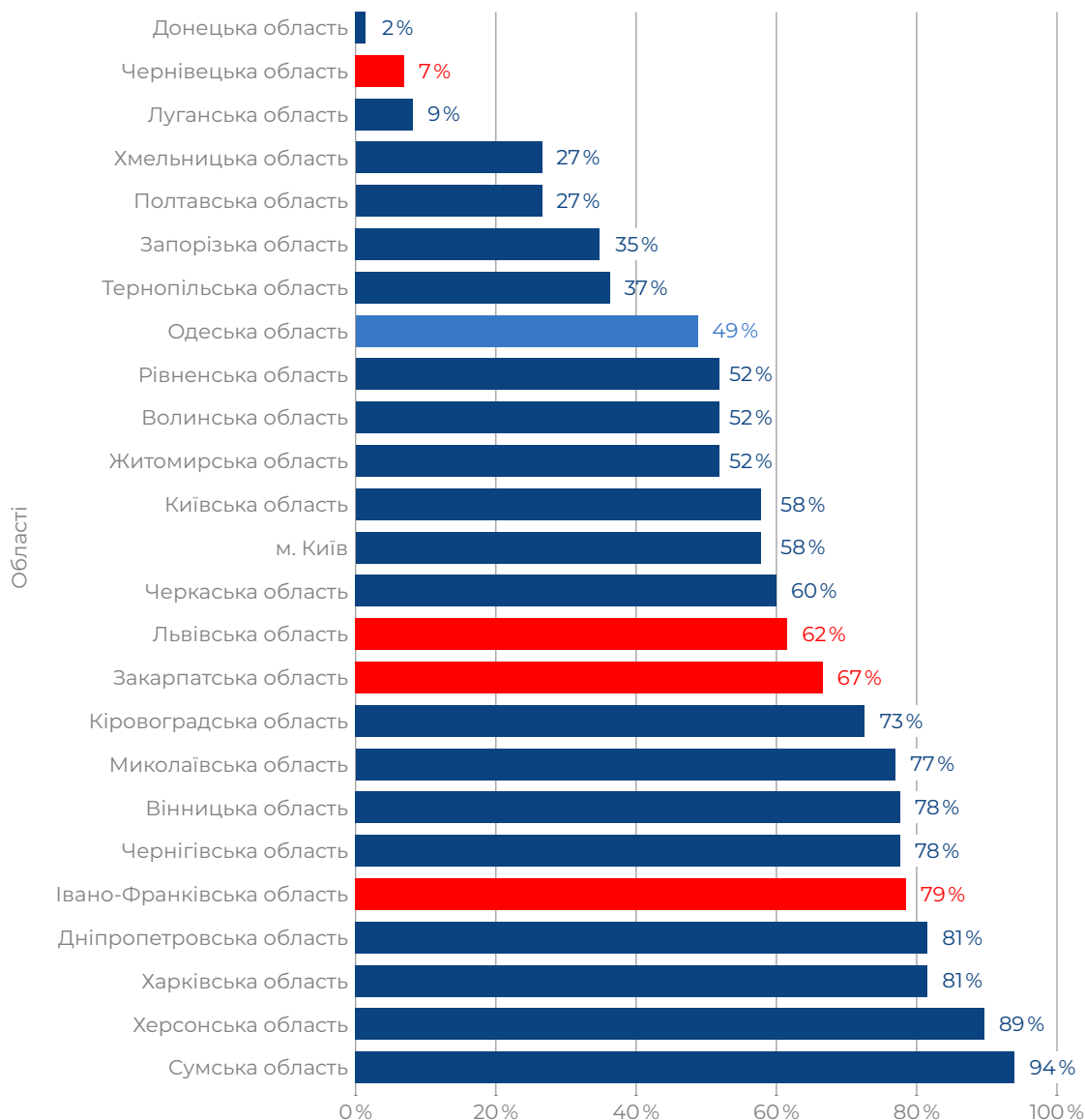

Рис. 24. Частка накопичення регіональних матеріальних резервів, відносно затверджених обсягів номенклатурою, за регіонами України станом на 01.01.2026

Місцеві матеріальні резерви, які мають ключове значення для первинного реагування на підтоплення, евакуацію населення, пошкодження доріг, мостів і берегоукріплень, **сформовані в середньому по Україні лише на 48 відсотків**. Хоча у 2025 році рівень їх накопичення збільшився на 5,58 відс., він залишається недостатнім для повного забезпечення потреб реагування на надзвичайні ситуації гідрологічного характеру.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

У регіонах із підвищеними паводковими ризиками також встановлене неповне накопичення резервів станом на 01.01.2026. Зокрема, у Закарпатській області регіональний матеріальний резерв сформовано на 67,2 відс., тоді як місцеві матеріальні резерви територіальних громад — лише на 12,8 відс., в Івано-Франківській області — на 78,9 відс. та 37,02 відс., у Львівській області — 62 відс. та 71,5 відс. відповідно.

Об'єктові матеріальні резерви мають створюватися суб'єктами господарювання на об'єктах підвищеної небезпеки, внесених до Державного електронного реєстру об'єктів підвищеної небезпеки. Водночас інформація про фактичну наявність і рівень накопичення таких резервів відсутня, що ускладнює оцінку готовності на рівні суб'єктів господарювання.

Навчальні заходи проводяться, однак їх результативність щодо готовності населення до дій у разі повеней не підтверджена відповідними показниками

Проведення навчальних та інформаційно-просвітницьких заходів у межах загальної системи цивільного захисту позитивно впливає на рівень підготовки населення. Хоча навчальні та інформаційні заходи проводяться в межах загальної системи цивільного захисту, а теми, пов'язані з повенями, включені до деяких матеріалів та навчань, відсутність окремого обліку, показників охоплення для територій, схильних до повеней, та оцінки ефективності не дає змогу підтвердити, що ці заходи забезпечують достатню практичну готовність населення до дій у разі загрози або виникнення повені. Індикатор обізнаності населення з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій у 2025 році становив 11,43 відс. при цільовому значенні 90 відс. на 2030 рік. Водночас цей показник характеризує загальний рівень обізнаності населення щодо дій у надзвичайних ситуаціях і не є прямим показником готовності саме до дій у разі повеней. Це створює ризик, що частина населення не матиме достатніх практичних навичок для своєчасного реагування, евакуації, самозахисту та мінімізації наслідків повені, а також ускладнює оцінку ефективності превентивної роботи у цій сфері.

Так, аудитом встановлено, що навчання⁵⁵ населення діям у надзвичайних ситуаціях здійснюється в межах загальної системи цивільного захисту: для працюючого населення — за місцем роботи, для здобувачів освіти — за місцем навчання, для непрацюючого населення — за місцем проживання, зокрема через консультаційні пункти⁵⁶, інформаційні матеріали, пам'ятки, буклети, соціальну рекламу та офіційні вебресурси.

⁵⁵ Порядок здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444. Механізм організації такого навчання визначений ДСТУ 5058:2008 «Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», який передбачає курсове, виробниче, індивідуальне навчання, практичну підготовку та просвітницьку роботу з населенням за місцем проживання.

⁵⁶ Методика створення та функціонування консультаційних пунктів для надання населенню за місцем проживання інформації з питань цивільного захисту, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 01 серпня 2024 року № 540 (зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 15 серпня 2024 року за № 1249/42594).

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

69

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат ЗФАА9288358ЕС00304000000С25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Інформаційно-просвітницька робота з питань поведінки населення в умовах надзвичайних ситуацій, в тому числі **пов'язаних з повенями, організовується місцевими органами виконавчої влади** та органами місцевого самоврядування, зокрема через утворені при них консультаційні пункти. З боку ДСНС інформаційно-роз'яснювальна робота здійснюється через офіційний вебсайт, на якому розміщені матеріали «Абетки безпеки» **щодо дій населення у разі повені, паводку, підтоплення та катастрофічного затоплення**. Такі матеріали дублюються на сайтах територіальних органів ДСНС та доводяться до населення офіцерами — рятувальниками громад.

ПУРЗ на окремих територіях у межах районів басейнів річок передбачено **підготовку інформаційно-довідкових матеріалів** щодо порядку дій населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із затопленнями. За даними ДСНС, ці матеріали розміщені в інформаційних куточках адміністративних будівель територіальних громад та поширені серед населення.

За інформацією ДСНС, у 2025 році:

- проведено понад 36 тис. навчань і тренувань для працюючого населення з охопленням 480 тис. осіб, або 4 відс. працюючих в Україні у 2025 році (10,7 млн осіб);
- проведено понад 73 тис. заходів для непрацюючого населення з охопленням понад 1 млн осіб;
- **функціонувало 6158 консультаційних пунктів, якими надано 78499 консультацій (або майже 13 консультацій на рік надано одним пунктом за всіма видами надзвичайних ситуацій)**, а також підготовлено і розміщено понад 1,2 млн плакатів, буклетів, аудіо- та відеороликів соціальної реклами.

При цьому ДСНС не веде окремого статистичного обліку навчань за конкретним видом надзвичайної ситуації, зокрема щодо повеней та охоплення населення саме у паводконебезпечних регіонах, не визначає і показників результативності таких заходів, зокрема рівня знань населення, практичних навичок, готовності до евакуації, охоплення маломобільних груп та населення у зонах можливого затоплення.

На регіональному рівні встановлено окремі приклади спеціалізованої підготовки органів управління, сил цивільного захисту та населення до дій у разі загрози або виникнення повеней і паводків. Зокрема, у 2025 році в Івано-Франківській та Львівській областях питання реагування на надзвичайні ситуації, пов'язані з водним фактором, відпрацьовувалися під час командно-штабних навчань. У межах таких навчань моделювалися ситуації, пов'язані з проходженням активного циклону, інтенсивними опадами, сильними зливами, підтопленням житлових будинків, пошкодженням житлового фонду, об'єктів соціальної та адміністративної сфери, аваріями у системах життєзабезпечення, поваленням дерев та активізацією зсувних процесів.

Також встановлено приклади підготовки спеціалізованих інформаційних матеріалів для населення щодо дій у разі повеней і паводків. Зокрема, у Закарпатській області навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності розроблено матеріали, безпосередньо пов'язані з паводковою небезпечкою, серед яких: «Алгоритм реагування органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у разі паводкової ситуації», «Гідродинамічна аварія», «Повінь — це небезпечно», «Правила безпеки під час сильної зливи», «Профілактика інфекційних захворювань після паводка», «Дії при раптовому затопленні під час повені». Крім того, Басейновим управлінням водних ресурсів річки Тиса розроблено пам'ятки щодо захисту будинку від паводкових вод та дій населення у разі загрози затоплення.

Водночас **індикатор обізнаності населення з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій у 2025 році (індикатор ЦСР 11.4.1)⁵⁷ становив лише 11,43 відс.** при цільовому значенні 90 відс. на 2030 рік. У структурі показника за 2025 рік **найбільший внесок забезпечено за рахунок непрацюючого населення** — 4,4 відс. та здобувачів освіти — 4,1 відс., тоді як працююче населення становило лише 2,9 відс. (рис. 25).

Рис. 25. Частка населення, що обізнане з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій у 2025 році

Регіональний аналіз свідчить про нерівномірність охоплення населення заходами з підвищення обізнаності. У 2025 році найбільші значення показника зафіксовано в Одеській області — 2,5 відс. та м. Києві — 1,8 відсотка. Водночас найнижчі значення зафіксовані у Вінницькій та Черкаській областях — по 0,2 відс. населення, що є надзвичайно низьким показником.

⁵⁷ Відповідно до даних Державної служби статистики України. Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад. Дані доступні за покликанням: <https://stat.gov.ua/sites/default/files/2026-03/11.4.1.xlsx>.

7. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Рекомендації Рахункової палати спрямовані на посилення спроможності системи управління повеннями діяти на випередження, а не лише реагувати на наслідки. У підсумку виконання цих рекомендацій має сприяти зменшенню ризиків для життя і здоров'я людей, територій, інфраструктури та довкілля, а також зниженню майбутніх витрат державного і місцевих бюджетів на ліквідацію наслідків повеней.

Кабінету Міністрів України

- Доручити МВС спільно з Мінекономіки, ДСНС, Держводагентством та обласними державними адміністраціями (військовими адміністраціями):
 - підготувати та внести **до 31.12.2026** на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт нормативно-правового акта, яким визначити центральний орган виконавчої влади, що забезпечить формування державної політики в галузі управління ризиками затоплення. Визначення центрального органу виконавчої влади забезпечить формування державної політики у сфері управління ризиками затоплення, дасть змогу визначити чіткий розподіл повноважень між суб'єктами цієї сфери, узгодженість стратегічного планування та координацію заходів із запобігання, захисту, підготовки, прогнозування і раннього попередження;
 - підготувати та внести **до 31.12.2026** на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт нормативно-правового акта, яким визначити єдиний координаційний механізм у сфері управління повеннями, що забезпечить узгодження стратегічного планування, використання гідрометеорологічних даних, виконання заходів ПУРЗ, оповіщення населення та реагування на загрозу або виникнення повеней. Єдиний координаційний механізм повинен забезпечувати чітко визначену відповідальність, практичний зв'язок між прогнозуванням, плануванням, оповіщенням, превентивними заходами і реагуванням на повені, а також посилення міжвідомчої координації;
 - проаналізувати **до 31.12.2027** стан виконання ПУРЗ та забезпечити їх коригування з урахуванням випадків виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із затопленням території, для якої вони розроблялися, а також зміни клімату, наслідків воєнних дій, фактичного стану гідрометеорологічної мережі, протипаводкової інфраструктури, актуальності карт загроз і ризиків, зміни відповідальних виконавців, реалістичності строків виконання та фінансових можливостей державного і місцевих бюджетів. Оновлені ПУРЗ повинні забезпечувати реалістичну, ризик-орієнтовану та впроваджену основу для визначення пріоритетних заходів, розподілу відповідальності між виконавцями, планування необхідних ресурсів і моніторингу їх виконання.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

- **Доручити МВС спільно з ДСНС** підготувати **до 31.12.2026** та внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акта щодо приведення Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 року № 1052, у відповідність із Водним кодексом України у частині реалізації державної політики в галузі управління ризиками затоплення. Внесені зміни повинні усунути невідповідність між цим Кодексом і підзаконним актом та чіткіше визначити інституційну відповідальність за планування, оновлення, моніторинг і комунікацію у сфері управління ризиками затоплення.

- **Доручити ДСНС місцевим державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування:**
 - забезпечити **до 31.12.2026** розроблення та погодження технічних завдань на створення (модернізацію) територіальних / місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення, визначивши першочерговими паводконебезпечні регіони та територіальні громади, у яких у 2022–2025 роках виникали повені. Створені (модернізовані) автоматизовані системи централізованого оповіщення мають забезпечувати своєчасне і надійне оповіщення населення у разі загрози або виникнення повені в громадах із найвищими ризиками затоплення;
 - передбачити **до 31.12.2026** у проєктах організаційно-методичних вказівок із підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях на 2027–2028 роки окремі заходи з навчання всіх категорій населення на паводконебезпечних територіях діям у разі загрози або виникнення повені, визначити мінімальні показники моніторингу таких заходів щодо їх кількості, категорій і чисельності охопленого населення, охоплення паводконебезпечних територій, а також забезпечити виокремлення й періодичне узагальнення відповідної інформації в адміністративній звітності. Передбачені окремі заходи мають забезпечити цільове охоплення навчанням населення на паводконебезпечних територіях, отримання достовірної інформації про масштаби проведених заходів, виявлення територій і категорій населення з недостатнім рівнем підготовки та своєчасне коригування навчальних заходів для підвищення практичної готовності населення до дій у разі загрози або виникнення повені.

- **Доручити центральним та місцевим органам виконавчої влади** забезпечити **до 31.12.2027** поповнення матеріальних резервів до мінімально необхідного рівня, що дасть змогу здійснювати заходи з першочергового реагування на повені (паводки, підтоплення), проводити евакуаційні заходи, аварійно-рятувальні роботи, заходи із забезпечення тимчасового захисту інфраструктури та надання допомоги постраждалим, насамперед у паводконебезпечних регіонах та територіальних громадах із низьким рівнем фінансової спроможності, за рахунок коштів державного та місцевого бюджету, інших незаборонених джерел, зокрема гуманітарної (благодійної) допомоги.

Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України

- взяти участь **до 31.12.2026** у підготовці та погодженні проекту нормативно-правового акта, яким визначити єдиний координаційний механізм у сфері управління повенями, що забезпечить узгодження стратегічного планування, використання гідрометеорологічних даних, виконання заходів ПУРЗ, оповіщення населення та реагування на загрозу або виникнення повеней. Єдиний координаційний механізм повинен забезпечувати чітко визначену відповідальність, практичний зв'язок між прогнозуванням, плануванням, оповіщенням, превентивними заходами і реагуванням на повені, а також посилення міжвідомчої координації;
- проаналізувати **до 31.12.2027** стан виконання ПУРЗ та забезпечити спільно з ДСНС їх коригування з урахуванням випадків виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із затопленням території, для якої вони розроблялися, а також зміни клімату, наслідків воєнних дій, фактичного стану гідрометеорологічної мережі, протипаводкової інфраструктури, актуальності карт загроз і ризиків, зміни відповідальних виконавців, реалістичності строків виконання та фінансових можливостей державного і місцевих бюджетів. Оновлені ПУРЗ повинні забезпечувати реалістичну, ризик-орієнтовану та впроваджувану основу для визначення пріоритетних заходів, розподілу відповідальності між виконавцями, планування необхідних ресурсів і моніторингу їх виконання.

Державному агентству водних ресурсів України

- **Забезпечити проведення інвентаризації протипаводкової інфраструктури**, включаючи уточнення технічного стану, ступеня зносу, пошкоджень, аварійності, потреби у ремонті, реконструкції, будівництві або списанні об'єктів. Результати цієї інвентаризації повинні сформувавши достовірну основу для ризик-орієнтованого визначення пріоритетів фінансування, ремонту, реконструкції чи будівництва об'єктів, а також для подальшого моніторингу їх здатності захищати населення і території від повеней.

Термін виконання: до 31.12.2026.

- **Сформувавши перелік першочергових об'єктів протипаводкової інфраструктури** для відновлення, реконструкції або будівництва з урахуванням рівня паводкового ризику, кількості населення, що потребує захисту, технічного стану споруд, наявності проектно-кошторисної документації та можливих наслідків руйнування таких об'єктів. Цей перелік повинен забезпечувати визначення першочергових об'єктів з найвищим ризиком затоплення і найбільшим захисним ефектом для населення та територій, на які спрямовуватимуться подальше фінансування та реалізація заходів, зокрема шляхом підготовки публічних інвестиційних проєктів (термін виконання: протягом 9 місяців після завершення інвентаризації).

Термін виконання: протягом 9 місяців після завершення інвентаризації.

- **Забезпечити формування відомчого матеріального резерву** для потреб функціональної підсистеми протипаводкових заходів відповідно до визначеної номенклатури та з урахуванням паводкових ризиків у басейнах річок. Формування резервів має забезпечити підтримання готовності функціональної підсистеми протипаводкових заходів до реагування на повеневі ризики в річкових басейнах, наявність необхідних ресурсів для невідкладних протипаводкових робіт і зменшити залежність першочергового реагування від ситуативного залучення ресурсів.

Термін виконання: до 31.12.2027.

Державній службі України з надзвичайних ситуацій

- **Розробити типові рекомендації для органів місцевого самоврядування щодо перевірки результативності системи оповіщення населення у разі загрози повеней.** Типові рекомендації повинні містити механізми, які дадуть можливість органам місцевого самоврядування підтвердити, чи забезпечують такі канали своєчасне, надійне та адресне доведення попереджень до населення на паводконебезпечних територіях, зокрема у віддалених, прирічкових, гірських населених пунктах та серед вразливих груп населення.

Термін виконання: до 01.06.2027.

- **Забезпечити в межах компетенції надання методичної допомоги** центральним та місцевим органам виконавчої влади й органам місцевого самоврядування у створенні та використанні матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Термін виконання: до 31.12.2026.

- **Розробити методологію прогнозування місцевого стоку, утвореного внаслідок зливових дощів.** Ця методологія має забезпечити завчасне визначення територій із ризиком формування інтенсивного місцевого та схилового стоку, прогнозування можливих місць і масштабів підтоплення, насамперед на малих водотоках та в гірських і передгірських районах, а також підготовку територіально конкретизованих попереджень для своєчасного вжиття органами влади превентивних заходів, оповіщення населення та організації реагування.

Термін виконання: до 31.12.2026.

Державній службі України з надзвичайних ситуацій спільно з Українським гідрометеорологічним центром

- **Визначити пріоритетні ділянки та території для модернізації гідрометеорологічної мережі**, насамперед у паводко- та селенебезпечних районах, на малих річках, у гірських і передгірських регіонах, на територіях із потенційно значними ризиками затоплення, а також у транскордонних басейнах, де обмежений або припинений обмін гідрометеорологічними даними. Перелік пріоритетних ділянок має стати основою для спрямування заходів модернізації на найбільш вразливі території та, як наслідок, підвищення якості прогнозування, завчасності попереджень і охоплення спостереженнями територій, що піддаються ризику затоплення.

Термін виконання: до 31.12.2026.

- **Підготувати поетапний план технічного переоснащення гідрометеорологічної мережі та розвитку автоматизованих гідрологічних та гідрометеорологічних спостережень** із визначенням пріоритетних постів і станцій, необхідного обладнання, орієнтовної вартості, можливих джерел фінансування, строків виконання та очікуваного впливу на якість прогнозування і завчасність попереджень. Цей план повинен забезпечувати підвищення якості й оперативності отримання гідрометеорологічних даних, точність прогнозування та завчасність попереджень про загрозу повеней.

Термін виконання: до 31.12.2026.

- **Уточнити фактичну потребу гідрометеорологічних організацій у приладах, обладнанні та капітальному ремонті об'єктів мережі** для її врахування під час бюджетного планування, формування розрахунків потреби в коштах, планів закупівель і залучення міжнародної технічної допомоги. Уточнена потреба повинна забезпечити узгодження фінансування і закупівлі з реальними потребами мережі та спрямовувати ресурси на обладнання й об'єкти, які найбільше впливають на якість спостережень, прогнозування і завчасність попереджень.

Термін виконання: до 31.12.2026.

- **Забезпечити пріоритетне введення в експлуатацію придбаних або отриманих приладів та обладнання**, які фактично не використовуються у гідрометеорологічній діяльності. Пріоритетне введення в експлуатацію використання вже придбаного або отриманого обладнання має забезпечити підвищення якості гідрометеорологічних спостережень, прогнозування та завчасності попереджень про загрозу повеней.

Термін виконання: до 31.12.2026.

- **Забезпечити проведення аналізу кадрової спроможності УкрГМЦ та підпорядкованих гідрометеорологічних організацій, насамперед за напрямками функціонування мережі спостережень, оброблення і передавання даних, технічного обслуговування обладнання та інформаційних технологій. За результатами аналізу визначити заходи, необхідні для забезпечення достатньої кадрової спроможності з метою забезпечення технічного обслуговування обладнання. Ці заходи повинні забезпечувати задоволення критичних кадрових потреб, достатню технічну і прогнозу спроможність для підтримання роботи обладнання і своєчасного введення в експлуатацію придбаного обладнання.**

Термін виконання: до 31.12.2026.

Українському гідрометеорологічному центру Державної служби України з надзвичайних ситуацій взяти участь у:

- Визначенні пріоритетних ділянок та територій для модернізації гідрометеорологічної мережі, насамперед у паводко- та селенебезпечних районах, на малих річках, у гірських і передгірських регіонах, на територіях із потенційно значними ризиками затоплення, а також у транскордонних басейнах, де обмежений або припинений обмін гідрометеорологічними даними. Перелік пріоритетних ділянок має стати основою для спрямування заходів модернізації на найбільш вразливі території та, як наслідок, підвищення якості прогнозування, завчасності попереджень і охоплення спостереженнями територій, що піддаються ризику затоплення.

Термін виконання: до 31.12.2026.

- Підготовці поетапного плану технічного переоснащення гідрометеорологічної мережі та розвитку автоматизованих гідрологічних та гідрометеорологічних спостережень із визначенням пріоритетних постів і станцій, необхідного обладнання, орієнтовної вартості, можливих джерел фінансування, строків виконання та очікуваного впливу на якість прогнозування і завчасність попереджень. Цей план повинен забезпечувати підвищення якості й оперативності отримання гідрометеорологічних даних, точність прогнозування та завчасність попереджень про загрозу повеней.

Термін виконання: до 31.12.2026.

- Уточненні фактичної потреби гідрометеорологічних організацій у приладах, обладнанні та капітальному ремонті об'єктів мережі для її врахування під час бюджетного планування, формування розрахунків потреби в коштах, планів закупівель і залучення міжнародної технічної допомоги. Уточнена потреба повинна забезпечити узгодження фінансування і закупівлі з реальними потребами мережі та спрямовувати ресурси на обладнання й об'єкти, які найбільше впливають на якість спостережень, прогнозування і завчасність попереджень.

Термін виконання: до 31.12.2026.

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

77

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат ЗГАА9288358ЕС00304000000С25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

- Забезпеченні пріоритетного введення в експлуатацію придбаних або отриманих приладів та обладнання, які фактично не використовуються у гідрометеорологічній діяльності. Пріоритетне введення в експлуатацію вже придбаного або отриманого обладнання має забезпечити підвищення якості гідрометеорологічних спостережень, прогнозування та завчасності попереджень про загрозу повеней.

Термін виконання: до 31.12.2026.

- Проведенні аналізу кадрової спроможності УкрГМЦ та підпорядкованих гідрометеорологічних організацій, насамперед за напрямками функціонування мережі спостережень, оброблення і передавання даних, технічного обслуговування обладнання та інформаційних технологій. За результатами аналізу визначити заходи, необхідні для забезпечення достатньої кадрової спроможності з метою забезпечення технічного обслуговування обладнання. Ці заходи повинні забезпечувати задоволення критичних кадрових потреб, достатню технічну і прогнозу спроможність для підтримання роботи обладнання і своєчасного введення в експлуатацію придбаного обладнання.

Термін виконання: до 31.12.2026.

8. ІНФОРМАЦІЯ ПРО АУДИТ

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів вищих органів аудиту ISSAI 300 «Принципи аудиту діяльності (ефективності)» та ISSAI 3000 «Стандарт аудиту діяльності (ефективності)» і Методології проведення аудиту ефективності, затвердженої рішенням Рахункової палати від 06.06.2023 № 12-2.

Предмет та обсяг аудиту

Предмет аудиту. Система організації та здійснення заходів, спрямованих на забезпечення управління повенями в Україні, зокрема отримання та використання гідрометеорологічних даних для запобігання надзвичайним ситуаціям та зменшення руйнівних наслідків повеней.

Об'єкти аудиту: Мінекономіки, Держводагентство, ДСНС, УкрГМЦ.

Надсилання запитів: обласні державні (військові) адміністрації Закарпатської, Львівської, Івано-Франківської та Чернігівської областей, місцеві органи виконавчої влади Закарпатської (Ужгородська, Мукачівська, Берегівська, Хустська, Тячівська та Рахівська РДА), Львівської (Стрийська та Дрогобицька РДА), Івано-Франківської (Івано-Франківська, Коломийська, Косівська та Калуська РДА) та Чернігівської (Чернігівська РДА) областей, Виконавчий комітет Одеської міської ради, на території яких протягом 2022–2025 років стались повені.

Період аудиту: 01.01.2022–31.12.2025.

Обмеження аудиту

Географічні обмеження. Аналітичні заходи здійснювалися щодо регіонів, території яких мають значні ризики затоплень, зокрема Закарпатської, Львівської, Івано-Франківської, Одеської та Чернігівської областей, на території яких протягом 2022–2025 років стались гідрологічні та метеорологічні надзвичайні ситуації регіонального⁵⁸ та місцевого⁵⁹ рівнів, які призвели до повеней (з найбільшими наслідками).

⁵⁸ Повені, що виникли 10.06.2023 у Львівській (№ 38-2023), 06.07.2023 в Івано-Франківській (№ 45-2023), 05.02.2024 в Закарпатській (№ 21-2024) та 30.09.2025 в Одеській областях (№ 96-2025).

⁵⁹ Повені, що виникли 10.12.2022 в Закарпатській (№ 62-2022), 10.04.2023 в Чернігівській (№ 31-2023), 04.12.2023 та 08.07.2024 в Закарпатській областях (№ 94-2023 та № 50-2024).

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

79

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Заходи не здійснювалися щодо повені, яка сталась 04.04.2023 на території Донецької області (№ 30-2023) в 2023 році, а також щодо територій, які включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 28 лютого 2025 року № 376, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 березня 2025 року за № 380/43786.

Критерії аудиту, за якими оцінюються предмет аудиту та стан їх виконання, наведено в додатку 7.

Використані методи аудиту

Для проведення аудиту застосовано ризик-орієнтований та системний підхід шляхом оцінки результативності та ефективності організації та здійснення заходів з управління повенями в Україні. Для досягнення цілей аудиту та отримання об'єктивних, достовірних і обґрунтованих результатів застосовано низку методів, що відповідають принципам та стандартам державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), зокрема такі:

- **аналіз і оцінка нормативно-правової бази** — для визначення правових підстав, регулювання повноважень органів, процедур і вимог, які застосовуються у сфері гідрометеорологічної діяльності, управління ризиками затоплень, цивільного захисту, оповіщення населення, створення матеріальних резервів та реалізації протипаводкових заходів;
- **аналіз стратегічних, програмних і планових документів** — для оцінки узгодженості державної політики у сфері управління повенями, відповідності запланованих заходів фактичним ризикам затоплення, а також стану виконання стратегій, операційних планів, планів управління ризиками затоплень, паспортів бюджетних програм і звітів про їх виконання;
- **аналіз документів та офіційної звітності відповідальних органів** — для оцінки фактичного стану організації, координації, фінансування та виконання заходів щодо протипаводкового захисту;
- **вибіркова перевірка прогнозів, попереджень і повідомлень** — для оцінки, чи були загрози повеней, паводків і затоплень, що фактично виникали у 2022–2025 роках, своєчасно спрогнозовані, доведені до відповідних органів влади та використані для ухвалення управлінських рішень, організації оповіщення і реагування;
- **аналіз бюджетної та закупівельної інформації** — для оцінки обґрунтованості планування видатків, результативності та ефективності використання коштів, спрямованих на закупівлю обладнання для потреб гідрометеорологічної діяльності;

- **порівняльний аналіз** — для зіставлення фактичних результатів із запланованими показниками, визначеної потреби з фактичним фінансуванням, запланованих заходів із виконаними, а також оцінки відповідності заходів визначеним критеріям і пріоритетам;
- **аналіз технічного стану об'єктів** — для оцінки зношеності, аварійності, пошкодження та відновлення протипаводкової інфраструктури, а також спроможності таких об'єктів забезпечувати захист територій і населених пунктів від повеней;
- **інтерв'ювання посадових осіб відповідальних органів** — для з'ясування практичних аспектів організації гідрометеорологічного прогнозування, доведення попереджень, міжвідомчої координації, планування протипаводкових заходів, функціонування систем оповіщення, створення матеріальних резервів та навчання населення;
- **направлення запитів та узагальнення отриманої інформації** — для збору даних від центральних органів виконавчої влади, обласних військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування, водогосподарських організацій та інших учасників системи управління повенями.

Застосування цих методів дало змогу всебічно дослідити систему управління повенями, оцінити її спроможність діяти на випередження, виявити системні та практичні недоліки у використанні гідрометеорологічних даних, плануванні й реалізації протипаводкових заходів, функціонуванні систем оповіщення та забезпеченні готовності до реагування, а також сформувані обґрунтовані висновки і рекомендації для її удосконалення.

Заступник Голови Рахункової палати

Сергій КЛЮЧКА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

81

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат ЗFAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Інформація про надзвичайні ситуації, пов'язані із затопленнями, що виникли в Україні протягом 2022–2025 років

Рік	Область	Причини	Кількість подій	Наслідки надзвичайної ситуації	Сума збитків, млн грн	Кількість загиблих
2022	Закарпатська	інтенсивні опади	1	<ul style="list-style-type: none"> переливи паводковими водами автомобільних доріг, с/г угідь, аварійне відключення енергопостачання та підтоплення домогосподарств 	0	0
2023	Донецька Чернігівська Львівська Івано-Франківська Закарпатська	інтенсивні опади	6	<ul style="list-style-type: none"> підтоплено понад 1479 домогосподарств, 540 га сільськогосподарських угідь, 24 будівель соціальної інфраструктури; пошкоджено газопроводи середнього тиску, 127 км автомобільних доріг, 24 мости та 10 пішохідних переходів, близько 1,2 га виноградників; порушено нормальні умови життєдіяльності більш ніж 2,5 тис. осіб; зруйновано 970 м берегоукріплень, 3 мости та 7 пішохідних переходів, розмито 1,9 км берегів річок, знеструмлено 87 населених пунктів 	36,4	1
2024	Закарпатська	інтенсивні опади	4	<ul style="list-style-type: none"> підтоплено понад 213 домогосподарств та житлових будинків, 1181 га с/г угідь, 18 ділянок автомобільних доріг, 2 ділянки газопроводів високого тиску; пошкоджено 34 гідротехнічні споруди, 6 мостових переходів, понад 2 км автомобільної дороги, 4 км берегоукріплень та берегової ерозії на ділянці упродовж 3,5 км, зафіксовано 6 випадків зсуву ґрунту та переливи паводковими водами 4 ділянок автомобільних доріг, підмито дві опори лінії електропередачі, припинено газопостачання до 10 населених пунктів, порушено умови життєдіяльності 7706 осіб 	103,6	0
2025	Одеська Закарпатська	інтенсивні опади	2	<ul style="list-style-type: none"> руйнування берегової лінії на відстані 3 км, замулення русла, зсуви ґрунту, знищення раніше облаштованих берегоукріплень та пошкодження автодороги загального користування місцевого значення; у м. Одеса підтоплено будівлі, споруди, заклади освіти, охорони здоров'я та об'єкти фонду захисних споруд 	0	9
Всього			13	—	140	10

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Перелік нормативно-правових актів, які охоплюють прогнозування, запобігання, готовність до виникнення надзвичайних ситуацій та реагування на них як складники системи управління повеннями

Етап	Дії	Нормативні акти
ПРОГНОЗУВАННЯ	<ul style="list-style-type: none"> попередня оцінка ризиків та створення карт ризиків 	<ul style="list-style-type: none"> Стаття 107¹ Водного кодексу України Порядок розроблення плану управління ризиками затоплення (постанова КМУ від 04 квітня 2018 року № 247) Методика попередньої оцінки ризиків затоплення (наказ МВС від 17 січня 2018 року № 30, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07 лютого 2018 року за № 153/31605) Методика розроблення карт загроз і ризиків затоплення (наказ МВС від 28 лютого 2018 року № 153, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22 березня 2018 року за № 350/31802) Плани управління ризиками затоплень (розпорядження КМУ від 08.10.2022 № 895-р)
	<ul style="list-style-type: none"> моніторинг 	<ul style="list-style-type: none"> Стаття 108 Водного кодексу України Стаття 43 Кодексу цивільного захисту Стаття 4 Закону України «Про гідрометеорологічну діяльність» Положення про єдину державну систему цивільного захисту (постанова КМУ від 09 січня 2014 року № 11) Порядок функціонування системи моніторингу і прогнозування надзвичайних ситуацій, проведення моніторингу і прогнозування надзвичайних ситуацій (постанова КМУ від 17 вересня 2025 року № 1171) Положення про функціональну підсистему протипаводкових заходів єдиної державної системи цивільного захисту (наказ Міндовкілля від 14 березня 2018 року № 86, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 квітня 2018 року за № 406/31858)
ЗАПОБІГАННЯ	<ul style="list-style-type: none"> протипаводкові споруди, очищення русел, управління стоком лісові насадження система водо-відведення у населених пунктах 	<ul style="list-style-type: none"> Статті 107, 108 Водного кодексу України Положення про функціональну підсистему протипаводкових заходів єдиної державної системи цивільного захисту (наказ Міндовкілля від 14 березня 2018 року № 86, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 квітня 2018 року за № 406/31858) Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для захисту від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області (постанова КМУ від 23 лютого 2011 року № 137)

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Етап	Дії	Нормативні акти
ГОТОВНІСТЬ	▪ система оповіщення	<ul style="list-style-type: none"> Статті 8, 30, 53 Кодексу цивільного захисту України Положення про єдину державну систему цивільного захисту (постанова КМУ від 09 січня 2014 року № 11) Інструкція про порядок обміну інформацією між Державною службою України з надзвичайних ситуацій та Державним агентством водних ресурсів України щодо запобігання виникненню та реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру, пов'язані з водним фактором (спільний наказ МВС і Міндовкілля від 01 серпня 2017 року № 664/294, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2017 року за № 1037/30905) Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та організації зв'язку у сфері цивільного захисту (постанова КМУ від 27 вересня 2017 року № 733) Положення про загальнодержавну автоматизовану систему централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій (постанова КМУ від 29 березня 2024 року № 355) Порядок оперативного інформування населення з використанням сервісу широкомовного передавання повідомлень операторів мобільного зв'язку (наказ МВС від 31 жовтня 2022 року № 696, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01 листопада 2022 року за № 1349/38685)
	▪ навчання	<ul style="list-style-type: none"> Статті 39–42 Кодексу цивільного захисту України Порядок здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (постанова КМУ від 26 червня 2013 року № 444) Порядок організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту (наказ МВС від 28 листопада 2019 року № 991, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 січня 2020 року за № 46/34329)
	▪ плани евакуації	<ul style="list-style-type: none"> Стаття 33 Кодексу цивільного захисту України Порядок проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій (постанова КМУ від 30 жовтня 2013 року № 841) Методика планування заходів з евакуації (наказ МВС від 10 липня 2017 року № 579, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01 серпня 2017 року за № 938/30806)
	▪ матеріальні резерви	<ul style="list-style-type: none"> Стаття 98 Кодексу цивільного захисту України Порядок створення та використання матеріальних резервів (крім державних) для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і ліквідації їх наслідків (постанова КМУ від 30 вересня 2015 року № 775)
РЕАГУВАННЯ	▪ евакуація	<ul style="list-style-type: none"> Стаття 33 Кодексу цивільного захисту України Плани евакуації населення, затверджені сільськими, селищними, міськими радами Положення про евакуаційні комісії, затверджені сільськими, селищними, міськими радами
	▪ допомога населенню	Статті 81, 84, 86, 87 Кодексу цивільного захисту України
	▪ ліквідація	<ul style="list-style-type: none"> Стаття 79 Кодексу цивільного захисту України Положення про Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту (наказ МВС від 03 липня 2014 року № 631 у редакції наказу МВС від 27 грудня 2023 року № 1073, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23 липня 2014 року за № 853/25630) Положення про штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації (наказ МВС від 26 грудня 2014 року № 1406, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 січня 2015 року за № 47/26492)

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Відображення питань управління повеннями у стратегічних документах

Стратегічний документ	Основна спрямованість документа	Положення, пов'язані з управлінням повеннями	Які елементи системи управління повеннями охоплено	Механізм реалізації
Стратегія розвитку гідрометеорологічної діяльності в Україні на період до 2030 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 листопада 2021 року № 1501-р)	Удосконалення державної системи гідрометеорологічних спостережень, підвищення ефективності гідрометеорологічної діяльності, забезпечення потреб держави, населення та економіки в гідрометеорологічній інформації	Передбачає розвиток системи спостережень, технологій збирання, оброблення і розповсюдження даних, прогнозування та гідрометеорологічного забезпечення; модернізацію і технічне переоснащення пунктів спостережень; установа автоматизованих систем і сучасних приладів; відновлення та розширення пунктів спостережень у паводко-, селе-, лавино- і зливонебезпечних районах; створення єдиного метеорологічного радіолокаційного поля	<ul style="list-style-type: none"> Гідрометеорологічні спостереження; збір, оброблення і передача даних; прогнозування; раннє попередження; технічне переоснащення гідрометеорологічної мережі; міжнародне співробітництво 	<ul style="list-style-type: none"> Операційний план реалізації у 2022–2024 роках, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.11.2021 № 1501-р; Операційний план реалізації у 2025–2027 роках, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.09.2024 № 875-р; Державна цільова екологічна програма матеріально-технічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби на 2022–2024 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 № 465
Водна стратегія України на період до 2050 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2022 року № 1134-р)	Формування засад державної політики у сфері використання, охорони та відтворення водних ресурсів, підвищення рівня водної безпеки та впровадження інтегрованого управління водними ресурсами	Визначає ціль щодо скорочення ризиків нестачі та надлишку води, а також запровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом. Передбачає підготовку та впровадження ПУРЗ відповідно до законодавства та положень Директиви 2007/60/ЄС	<ul style="list-style-type: none"> Управління ризиками затоплення; басейновий принцип управління; планування заходів; підготовка та впровадження ПУРЗ; інформаційне оприлюднення стану підготовки планів 	<ul style="list-style-type: none"> Операційний план реалізації у 2022–2024 роках, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134-р; Операційний план реалізації у 2025–2027 роках, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.12.2025 № 1412-р; Плани управління ризиками затоплення, затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 895-р

РАХУНКОВА ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Стратегічний документ	Основна спрямованість документа	Положення, пов'язані з управлінням повеннями	Які елементи системи управління повеннями охоплено	Механізм реалізації
<p>Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 року № 1363-р)</p>	<p>Підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів і наслідків зміни клімату, посилення адаптаційної спроможності соціальних, економічних та екологічних систем</p>	<p>Передбачає включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні й регіональні стратегії та плани управління річковими басейнами. Серед завдань визначено технічне оновлення і розвиток систем гідрометеорологічного спостереження та прогнозування</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Адаптація до зміни клімату; ▪ розвиток систем спостереження і прогнозування; ▪ врахування кліматичних ризиків у плануванні; ▪ посилення стійкості територій 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Операційні плани реалізації Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату; ▪ Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443; ▪ Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2030 року
<p>Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695)</p>	<p>Посилення соціальної, економічної, безпекової, екологічної та просторової згуртованості держави; підвищення рівня безпеки і добробуту громадян; розвиток стійкої інфраструктури та багаторівневого врядування</p>	<p>За напрямом захисту та відновлення довкілля передбачає модернізацію, технічне переоснащення та приведення у відповідність з європейськими стандартами регіональних систем гідрометеорологічних спостережень. За напрямом цивільного захисту та безпеки громадян передбачає сприяння розвитку систем оповіщення та інформування населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Регіональна стійкість; ▪ модернізація регіональних систем спостережень; ▪ системи оповіщення та інформування населення; ▪ цивільний захист; безпека громадян 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ План заходів на 2021–2023 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 № 497-р; ▪ План заходів на 2025–2027 роки, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.09.2025 № 1047-р

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Інформація про надання гідрометеорологічними організаціями попереджень про небезпечні та стихійні гідрометеорологічні явища, що призвели до виникнення надзвичайних ситуацій у 2022–2025 роках

НС	Наявність прогнозу	Доведено завчасно (> 20 год)	Прийнято рішення	Опис
Закарпатська область				
10.12.2022 62–2022	так	13–14,5 год	ні	Розвиток небезпечних гідрологічних явищ, спричинений інтенсивними дощами та підвищенням рівня води в річках, що призвело до виникнення 10.12.2022 надзвичайної ситуації на території Закарпатської області, був спрогнозований Закарпатським ЦГМ і доведений до органів місцевої влади та інших зацікавлених організацій із завчасністю 13–14,5 години. Регіональною комісією з ТЕБ та НС було прийнято рішення про вжиття заходів реагування в умовах надзвичайної ситуації. При цьому розгляд питання загрози виникнення надзвичайної ситуації та прийняття рішення про вжиття превентивних заходів реагування до початку її настання не забезпечено, оскільки засідання комісії не було проведено завчасно. Документів або інформації, які підтверджували б ужиття заходів із посилення спостережень та контролю за обстановкою на території Закарпатської області, де існувала загроза виникнення надзвичайної ситуації, під час аудиту не надано
04.12.2023 94–2023	так	1,5 доби — 2,5 год	ні	Розвиток небезпечних гідрологічних явищ, спричинений інтенсивними дощами та підвищенням рівня води в річках, що призвело до виникнення 2–4 грудня 2023 року надзвичайної ситуації на території Закарпатської області, загалом був спрогнозований Закарпатським ЦГМ, супроводжувався уточненням попереджень, доведений до органів місцевої влади та інших зацікавлених організацій із завчасністю приблизно від 1,5 доби до 2,5 години. Регіональною комісією з ТЕБ та НС рішення щодо вжиття заходів приймалися після настання надзвичайної ситуації та були спрямовані на ліквідацію її наслідків. Розгляд питання загрози виникнення надзвичайної ситуації та прийняття рішення про вжиття превентивних заходів реагування до початку її настання не забезпечено, оскільки засідання комісії не були проведені завчасно. Документів або інформації, які підтверджували б ужиття заходів з посилення спостережень та контролю за обстановкою на території Закарпатської області, де існувала загроза виникнення надзвичайної ситуації, під час аудиту не надано

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

НС	Наявність прогнозу	Доведено завчасно (> 20 год)	Прийнято рішення	Опис
05.02.2024 21-2024	так	ні	ні	<p>До аудиту надано метеорологічні попередження, складені 7 та 9 лютого, тобто після настання небезпечної події (випадіння сильних дощів), що призвела до виникнення надзвичайної ситуації, у зв'язку з чим оцінка завчасності їх надання не здійснюється, оскільки вони не мали впливу на її попередження. Водночас гідрологічне попередження від 05.02.2024, передане о 09:58 із прогнозом підвищення рівня води на 5–6 лютого, здійснено без належної завчасності.</p> <p>Регіональною та районною комісіями з ТЕБ та НС рішення про вжиття заходів реагування прийнято вже після настання надзвичайної ситуації. При цьому розгляд питання загрози виникнення надзвичайної ситуації та прийняття рішення про вжиття превентивних заходів реагування до початку її настання не забезпечено, оскільки засідання комісії не проведено завчасно.</p> <p>Регіональна комісія з ТЕБ та НС Закарпатської облдержадміністрації поінформувала місцеві органи влади та зацікавлених суб'єктів господарювання щодо підвищення рівнів води на річках області та зобов'язала їх забезпечити вжиття превентивних заходів з метою безперебійного функціонування систем життєзабезпечення населення та інших об'єктів економіки, своєчасного попередження можливих надзвичайних ситуацій та реагування на них в умовах ускладнення гідрометеорологічної ситуації (лист Регіональної комісії з питань ТЕБ та НС Закарпатської облдержадміністрації від 07.02.2024 № 2). Водночас гідрологічні попередження про підвищення рівнів води у річках Закарпатським ЦГМ надавались починаючи з 05.02.2024, проте Регіональна комісія з ТЕБ та НС ухвалила рішення про забезпечення вжиття превентивних заходів лише 07.02.2024, коли розвиток явища вже призвів до надзвичайної ситуації</p>
08.07.2024 50-2024	так	ні	ні	<p>Згідно з наданими документами метеорологічні попередження були складені та доведені місцевим органам влади та заінтересованим суб'єктам господарювання із завчасністю приблизно 1 година, а складення і доведення гідрологічного штормового попередження від 08.07.2024, враховуючи час його надання та прогнозовані строки розвитку події, здійснено без належної завчасності.</p> <p>Районною комісією з ТЕБ та НС рішення про вжиття заходів реагування прийнято вже після того, як відбулась надзвичайна ситуація. При цьому розгляд питання загрози виникнення надзвичайної ситуації та прийняття рішення про вжиття превентивних заходів реагування до початку її настання не забезпечено, оскільки засідання комісії не проведено завчасно.</p> <p>Документів або інформації, які б підтверджували вжиття заходів з посилення спостережень та контролю за обстановкою на території Закарпатської області, де існувала загроза виникнення надзвичайної ситуації, під час аудиту не надано</p>

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

НС	Наявність прогнозу	Доведено завчасно (> 20 год)	Прийнято рішення	Опис
Чернігівська область				
10.04.2023 31–2023	так	Не застосовно	ні	До виникнення надзвичайної ситуації призвело підвищення рівня води у річках, обумовлене весняним водопіллям, проходження якого Чернігівським ЦГМ прогнозувалось та доводилось шляхом підготовки оперативних інформацій, починаючи з 23.02.2023 з подальшим уточненням від 09.03.2023, 06.04.2023 та 12.04.2023, тобто перша інформація була підготовлена за 1,5 місяця до настання надзвичайної ситуації. У зв'язку з цим визначення завчасності її подання є недоцільним, оскільки показник завчасності застосовується виключно до попереджень про небезпечні (стихійні) явища. Згідно з наданими до аудиту документами та інформацією встановлено, що комісіями (обласною, районною, місцевою) з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій рішення про вжиття заходів реагування приймалися уже під час розвитку надзвичайної ситуації. Водночас розгляд питання загрози виникнення НС та прийняття рішення про вжиття превентивних заходів реагування до моменту їх настання не забезпечено, оскільки засідання комісій не проводились завчасно
Львівська область				
10.06.2023 38–2023	так	ні	так	Львівським РЦГМ спрогнозовано випадіння значних та сильних дощів на території Львівської області та м. Львів, що відповідає фактичним умовам виникнення явища за характером та рівнем небезпечності, однак строк виникнення явища спрогнозовано неточно, оскільки фактичний початок явища відбувся раніше прогнозованого строку. Попередження про небезпечне гідрологічне явище надано після фактичного виникнення надзвичайної ситуації, що унеможливило вжиття органами місцевої влади превентивних заходів для зменшення наслідків повеней. Згідно з наданими до аудиту документами та інформацією встановлено, що комісіями (обласною, районною) з ТЕБ та НС рішення про вжиття заходів реагування приймалися після настання надзвичайної ситуації. Водночас розгляд питання загрози їх виникнення та прийняття рішення про вжиття превентивних заходів реагування до моменту їх настання не забезпечено, оскільки засідання комісій не проводились завчасно. Крім того, згідно наданих документів, попередження Львівського РЦГМ були підставою для здійснення попередження підрозділів ДСНС у Львівській області щодо вжиття заходів з метою запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та своєчасної ліквідації можливих наслідків

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

НС	Наявність прогнозу	Доведено завчасно (> 20 год)	Прийнято рішення	Опис
Івано-Франківська область				
06.07.2023 45–2023	так	ні	ні	Розвиток небезпечних гідрологічних явищ, спричинений інтенсивними дощами та підвищенням рівнів води в річках, які призвели до виникнення 06.07.2023 надзвичайної ситуації на території Івано-Франківської області, загалом був спрогнозований Івано-Франківським ЦГМ і доведений до органів місцевої влади та інших зацікавлених організацій із завчасністю приблизно 6 годин. Згідно наданих до аудиту документів та інформації встановлено, що комісіями (регіональною, районною, місцевою) з ТЕБ та НС рішення про вжиття заходів реагування приймалися після настання надзвичайної ситуації та були спрямовані на ліквідацію її наслідків. Водночас розгляд питання загрози виникнення НС та прийняття рішення про вжиття превентивних заходів реагування до моменту їх настання не забезпечено, оскільки засідання комісій не проводились завчасно
місто Одеса				
30.09.2025 96–2025	так	ні	ні	Попередження про виникнення стихійного метеорологічного явища II рівня небезпечності (помаранчевого) надано о 15:30 — під час розвитку явища, оскільки на 12:00 інтенсивність опадів досягала 47 мм і наближалася до критерію СМЯ II, що свідчить про недостатню оперативність у прийнятті рішення щодо підвищення рівня безпеки. Згідно з наданими до аудиту документами та інформацією встановлено, що комісіями (обласною, міською) з ТЕБ та НС рішення про вжиття заходів реагування приймалися після настання надзвичайної ситуації та були спрямовані на ліквідацію її наслідків. Водночас розгляд питання загрози виникнення НС та прийняття рішення про вжиття превентивних заходів реагування до моменту їх настання не забезпечено, оскільки засідання комісій не проводились завчасно

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Інформація про встановлені недоліки наданих гідрологічних попереджень щодо досліджених НС

Підрозділ УкрГМЦ	Зміст
Закарпатським ЦГМ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Відсутність інформації про можливі негативні наслідки для населених пунктів, розташованих на малих річках і в зонах впливу гірських потоків, що обмежує можливості своєчасного вжиття заходів із захисту територій та мінімізації наслідків повеней; ▪ надання узагальненої інформації про виникнення явища замість конкретної інформації про можливі негативні наслідки для населених пунктів, господарських об'єктів, що не відповідає вимогам пункту 10.2.9 Настанови з оперативної гідрології; ▪ відсутність детальної інформації про можливі негативні наслідки для населених пунктів (господарських об'єктів), розташованих у створах гідрологічних постів, які згодом зазнали підтоплення, оскільки на пунктах спостереження не відстежувалось підвищення рівня води до небезпечного
Львівським РЦГМ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Зміст попередження про небезпечні гідрологічні явища, підготовленого УкрГМЦ, має узагальнену інформацію і не містить конкретного переліку населених пунктів, які підпадали під ризики затоплення, що не відповідає вимогам пункту 10.2.9 Настанови з оперативної гідрології щодо обов'язковості зазначення можливих небезпечних наслідків
Івано-Франківським ЦГМ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Зміст попередження про небезпечні гідрологічні явища має узагальнену інформацію і не містить конкретного переліку населених пунктів, які підпадали під ризики затоплення, що не відповідає вимогам пункту 10.2.9 Настанови з оперативної гідрології щодо обов'язковості зазначення можливих небезпечних наслідків; ▪ у попередженні відсутня детальна інформація про можливі негативні наслідки для населених пунктів (господарських об'єктів), у тому числі для м. Коломия та с. Боднарів, розташованих у створах гідрологічних постів, які згодом зазнали підтоплення, що обмежує можливості своєчасного вжиття місцевими органами влади превентивних заходів з метою мінімізації

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Оновлення матеріально-технічної бази гідрометеорологічної мережі у 2022–2025 роках

Найменування показника	2022 рік		2023 рік		2024 рік		2025 рік		Разом	
	кількість	сума, тис. грн	кількість	сума, тис. грн	кількість	сума, тис. грн	кількість	сума, тис. грн	кількість	сума, тис. грн
Автоматична метеорологічна станція			1	480,0	25	57040,7	10	48882,4	36	106 403,1
Капітальний ремонт	4	854,6	2	900	15	9605,8	2	2337,2	23	13 697,6
Автомобіль	4	2574,8	6	4686,9	3	2460,0			13	9721,7
Доплерівський вимірювач витрат води							3	8849,8	3	8849,8
Комп'ютерна техніка	33	1562,1	25	2539,4	17	534,8	150	3463,5	225	8 099,8
Млинок					4	903,4	26	6190,0	30	7 093,4
Автоматична метеорологічна станція (мобільна)			1	1634,3	9	2656,9			10	4 291,2
Автоматична гідрологічна станція (пост)					4	3897,8			4	3 897,8
Вимірювач параметрів вітру			3	294,9	9	2776,0	3	699,0	15	3 769,9
Вимірювач метеорологічної дальності видимості	1	240,0	3	740,0	8	2024,0	2	560,0	14	3 564,0
Система акустичного доплерівського профілографа швидкості течії					1	2500,0			1	2 500,0
Вимірювач температури і вологості повітря, ґрунту (в тому числі датчики)	10	528,7	12	573	13	523,6	6	213,7	41	1 839,0
Вимірювач атмосферного тиску цифровий	9	305,6	3	117	12	523,6	1	71,4	25	1 017,6
Вимірювач нижньої межі хмар	1	600,0							1	600,0
Щогла метеорологічна	4	144,0	3	124	6	237,0	1	66,0	14	571,0
Шафа сушильна	2	47,9	2	73,6	9	310,9	3	134,4	16	566,8
Спеціалізоване робоче місце — комп'ютерна графічна станція					5	300,3			5	300,3

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Найменування показника	2022 рік		2023 рік		2024 рік		2025 рік		Разом	
	кількість	сума, тис. грн	кількість	сума, тис. грн	кількість	сума, тис. грн	кількість	сума, тис. грн	кількість	сума, тис. грн
Комплект повірочний барометричний інспекційний			1	120,4	1	138,6			2	259,0
Буй хвильовий					1	192,9			1	192,9
Рейка водомірна	2	56,00			5	132,5			7	188,5
Човен з двигуном					2	186,7			2	186,7
Капітальний ремонт системи опалення					2	160,2			2	160,2
Метеостанція Lufft					1	170			1	170,0
Розробка проектно-кошторисної документації та реконструкція мережі електропостачання			1	125,1					1	125,1
Вимірювач кількості опадів	2	96,0			1	28,0			3	124,0
Приймач-датчик вимірювання рівня води							1	113,0	1	113,0
Комплект термометрів	2	47,4	2	65,0					4	112,4
Професійна робоча станція					1	98,0			1	98,0
Система штанги для встановлення акустичного доплерівського профілографа течії							1	94,6	1	94,6
Шафа витяжна					1	65,0			1	65,0
Комплекс для резервування та захисту живлення та зв'язку для метеорологічного обладнання	2	62,2							2	62,2
Рейка гідрометрична							3	60,9	3	60,9
Лінія затримки					1	46,2			1	46,2
Лазерний далекомір					1	30,3			1	30,3
Капітальний ремонт принтера					1	2,1			1	2,1
ВСЬОГО	76	7119,3	65	12 473,6	158	87 545,3	212	71 735,9	511	178 874,1

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Результати оцінки відповідності / невідповідності критерію аудиту

№ з/п	Питання аудиту	Критерій аудиту	Відповідає / Не відповідає / Частково відповідає	Коментарі
1. Чи система отримання та використання гідрометеорологічних даних сприяє мінімізації наслідків повеней				
1.1	Чи забезпечує державна система гідрометеорологічних спостережень, гідрометеорологічного прогнозування завчасність попереджень про небезпечні та стихійні гідрометеорологічні явища для вжиття своєчасних заходів щодо запобігання повеням	Виникнення загроз повеней, що сталися в 2022–2025 роках спрогнозовано.	Частково відповідає	Небезпечні гідрометеорологічні явища у всіх розглянутих випадках були спрогнозовані відповідними гідрометеорологічними організаціями. Водночас якість прогнозу є недостатньою, що пов'язано з відсутністю деталізації та інформативності попереджень, що обмежує їх практичну цінність. Зокрема, гідрологічні попередження не містять інформації про можливі негативні наслідки для населених пунктів, розташованих на малих річках і в зонах впливу гірських потоків, а також у створах гідрологічних постів, інформації про конкретний перелік населених пунктів, які можуть зазнати негативних наслідків, що не відповідає вимогам нормативно-методичних документів.
		Попередження про виникнення загрози повеней доведено відповідним органам виконавчої влади завчасно (за 48–72 години, але не менше ніж за 20 год).	Не відповідає	Аудитом встановлено, що в окремих випадках попередження про виникнення небезпечних явищ доведені із завчасністю менше ніж за 20 годин. У 4 із 8 надзвичайних ситуацій попередження надано під час розвитку небезпечного явища.
		Гідрометеорологічні прогнози про виникнення повеней, що сталися в 2022–2025 роках, використано відповідними органами виконавчої влади для ухвалення рішень, доповіді та інформування відповідної комісії з техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, оповіщення у разі загрози виникнення або виникнення повеней	Не відповідає	Органами влади не забезпечено своєчасного ухвалення превентивних рішень, зокрема засідання комісій з питань ТЕБ та НС не проводились завчасно, а рішення про реагування приймалися вже під час або після настання надзвичайних ситуацій, що знижує ефективність управління паводковими ризиками та підвищує ймовірність значних негативних наслідків для населення, інфраструктури та довкілля

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

№ з/п	Питання аудиту	Критерій аудиту	Відповідає / Не відповідає / Частково відповідає	Коментарі
1.2	Чи забезпечує наявний рівень матеріально-технічного забезпечення державної системи гідрометеорологічних спостережень можливість своєчасного прогнозування, стихійних гідрометеорологічних явищ	Потребу в капітальному ремонті та реконструкції визначено, забезпечено її задоволення в необхідних обсягах для здійснення своєчасного прогнозування виникнення стихійних гідрометеорологічних явищ.	Не відповідає	Потребу у здійсненні капітального ремонту об'єктів мережі визначено на мінімальному рівні (2–3 відс. їх загальної кількості). Задоволено потребу у капітальному ремонті об'єктів мережі гідрометеорологічних спостережень переважно на низькому рівні (у 2022, 2023 та 2025 роках від 6 до 9 відс.), що не забезпечує відновлення їх технічного стану.
		Потребу в основних засобах визначено, забезпечено її задоволення в необхідних обсягах, для здійснення своєчасного прогнозування виникнення стихійних гідрометеорологічних явищ	Не відповідає	Визначена у розрахунках потреба не відповідає фактичній, оскільки є суттєво заниженою (зокрема, за окремими позиціями у 5–8 разів), що свідчить про формальний підхід до визначення потреби. Рівень забезпечення гідрометеорологічних організацій приладами та обладнанням є недостатнім: у 2022–2025 роках придбано лише 22 відс. визначеної потреби, що свідчить про незадовільний темп оновлення матеріально-технічної бази
1.3	Чи результативно та ефективно використано кошти, спрямовані на закупівлю обладнання, матеріали та устаткування для потреб гідрометеорологічної діяльності	Закупівля основних засобів здійснена з урахуванням принципу ефективності.	Не відповідає	Проведені у 2022–2025 роках закупівлі основних засобів для гідрометеорологічних спостережень не забезпечили дотримання принципу ефективності, що пов'язано з наявністю системних недоліків планування, обмеженим застосуванням конкурентних процедур та недоліками в управлінні придбаними активами. Переважання неконкурентних процедур закупівель (72 відс.) суттєво обмежило рівень конкуренції, що призвело до придбання матеріальних цінностей за завищеною ціною та обмежило можливості досягнення економії бюджетних коштів. Це підтверджується варіюванням майже у два рази цін на ідентичне обладнання (різниця між мінімальною та максимальною ціною), залежно від наявності або відсутності конкуренції.
		Закупівля основних засобів забезпечила повне задоволення потреби в них	Не відповідає	Закупівлі основних засобів гідрометеорологічного призначення у 2022–2025 роках не забезпечили повного задоволення потреби, мають фрагментарний та ситуаційний характер, що свідчить про незабезпечення системного підходу до планування. Закупівля окремих видів гідрометеорологічного обладнання здійснювалася без визначеної у розрахунках потреби попри фактичну необхідність їх придбання. Це свідчить про системні недоліки у плануванні потреби, формальний підхід до її визначення та ухвалення управлінських рішень постфактум

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

№ з/п	Питання аудиту	Критерій аудиту	Відповідає / Не відповідає / Частково відповідає	Коментарі
2. Чи забезпечує протипаводкова інфраструктура захист територій та населених пунктів від повеней				
2.1	Якою мірою заплановані та виконані в 2022–2025 роках заходи з протипаводкового захисту забезпечили захист населених пунктів від повеней	<p>Наявна протипаводкова інфраструктура є технічно придатною та достатньою для виконання функцій із захисту територій і населених пунктів від повеней (зношеність наявної протипаводкової інфраструктури не вище 70 відс.).</p> <p>Заплановані та виконані заходи з протипаводкового захисту, передбачені планами заходів із захисту від шкідливої дії вод на 2023, 2024 та 2025 роки за бюджетною програмою «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області», забезпечують реалізацію ПУРЗ⁶⁰.</p> <p>Забезпечено захист 66 населених пунктів від шкідливої дії вод</p>	Не відповідає	Стан протипаводкової інфраструктури не відповідає критерію технічної придатності. Станом на 01.01.2026 середній знос об'єктів становив 85,9 відс., 70,4 відс. об'єктів мали критичний або повний рівень зносу. Значна частина зношених об'єктів зосереджена у Закарпатському та Прикарпатському регіонах, які належать до територій із високими паводковими ризиками. Це знижує захисну спроможність інфраструктури та підвищує ризик зростання кількості постраждалих населених пунктів і територій у разі виникнення повеней.
			Частково відповідає	Виконання ПУРЗ у 2023–2025 роках здійснювалося недостатніми темпами. Із 247 заходів, передбачених до виконання у 2023–2025 роках, виконано 82, або 33,2 відсотка. Водночас заходи з фактичного покращення стану протипаводкової інфраструктури виконано лише на 9,2 відс. плану — 16 заходів. Основними причинами є недостатність фінансування з державного та місцевих бюджетів, неузгодженість попереднього порядку використання коштів із пріоритетами ПУРЗ, воєнний стан, а також потреба в актуалізації відповідальних виконавців за окремими заходами. Це обмежило можливості оновлення критично зношеної інфраструктури.
			Частково відповідає	У 2023–2025 роках фактично забезпечено захист 50 населених пунктів із 66 запланованих, або 75,7 відсотка. Найбільше населених пунктів захищено у Чернівецькій, Івано-Франківській, Львівській та Полтавській областях. Досягненню результату сприяло виконання окремих заходів із відновлення дамб, берегоукріплень, гідротехнічних споруд і розчищення русел річок. Водночас запланованого показника не досягнуто повністю, що зберігає ризик недостатнього захисту частини населених пунктів від шкідливої дії вод

⁶⁰ Затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2022 року № 895-р «Про затвердження планів управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах районів басейнів річок».

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

№ з/п	Питання аудиту	Критерій аудиту	Відповідає / Не відповідає / Частково відповідає	Коментарі
2.2	Чи забезпечено використання бюджетних коштів на виконання протипаводкових заходів обґрунтовано та з урахуванням установлених пріоритетів першочергового фінансування об'єктів	<p>Бюджетні кошти за бюджетною програмою «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області» використані з урахуванням пріоритету першочергового проведення робіт на об'єктах, які:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ мають рівень будівельної готовності не менш як 80 відс. та завершення будівництва яких планується у поточному бюджетному періоді; ▪ пошкоджені внаслідок повені, паводка чи іншої шкідливої дії вод (за наявності оформленого в установленому порядку документа, який підтверджує факт пошкодження) 	Частково відповідає	У 2023–2025 роках планування та використання коштів загалом здійснювалися з урахуванням пріоритетів, визначених Порядком фінансування протипаводкових заходів. Із 112 заходів, включених до планів, 56,5 відс. стосувалися об'єктів, пошкоджених унаслідок повені, паводка чи іншої шкідливої дії вод; такі заходи переважно виконувалися у паводконебезпечних регіонах — басейнах Дністра, Пруту, Сірету та Тиси. Водночас частка заходів на об'єктах з будівельною готовністю не менш як 80 відс.: у 2024 році — 1 захід, у 2025 році — 1 захід. При цьому загальний рівень виконання видатків за програмою становив 68,1 відс. затверджених призначень, за напрямом комплексного протипаводкового захисту в басейні р. Тиси — лише 19,3 відсотка. Як наслідок, хоча визначені пріоритети враховувалися, обмежене фінансування та неповне виконання планів заходів знизили результативність використання бюджетних коштів для своєчасного завершення та відновлення пріоритетних об'єктів протипаводкового захисту

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

№ з/п	Питання аудиту	Критерій аудиту	Відповідає / Не відповідає / Частково відповідає	Коментарі
3. Чи забезпечується готовність щодо запобігання та реагування на повені				
3.1	Чи забезпечує наявна система централізованого оповіщення своєчасне доведення сигналів і повідомлень до населення у разі загрози повеней	Територіальні та місцеві автоматизовані системи централізованого оповіщення створено у всіх районах та територіальних громадах, в яких виникли повені в 2022–2025 роках	Частково відповідає	<p>Наявна система оповіщення частково забезпечує доведення сигналів і повідомлень до населення у разі загрози повеней. Водночас неповне створення та інтеграція місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення, використання застарілого обладнання та залежність від неавтоматизованих каналів інформування створюють ризик несвоєчасного або неповного оповіщення населення на місцевому рівні.</p> <p>На загальнодержавному рівні модернізовану систему оповіщення введено у постійну експлуатацію у 2025 році. Однак територіальні системи централізованого оповіщення модернізовано лише частково, зокрема, сучасні ТАСЦО введено в експлуатацію у 8 із 24 регіонів України, МАСЦО побудовано лише близько 12 відс. загальної потреби. У низці областей, де у 2022–2025 роках виникали повені, паводки або підтоплення, місцевих систем оповіщення не створено.</p> <p>Фактичне інформування населення здійснюється переважно через комбіновані канали — сирени, гучномовці, радіо, телебачення, SMS, мобільні додатки, месенджери, органи місцевого самоврядування, рятувальників і поліцію. Такий підхід частково компенсує відсутність модернізованих автоматизованих систем, однак не забезпечує повноцінного, адресного та верифікованого оповіщення населення про конкретний вид загрози, територію можливого впливу та необхідний алгоритм дій</p>

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

№ з/п	Питання аудиту	Критерій аудиту	Відповідає / Не відповідає / Частково відповідає	Коментарі
3.2	Чи створено матеріальні резерви у передбачених обсягах, необхідних для забезпечення запобігання та реагування на виникнення повеней	Матеріальні резерви для запобігання та реагування на надзвичайні ситуації створено у нормативно визначених обсягах, у всіх районах та територіальних громадах, в яких виникли повені в 2022–2025 роках	Частково відповідає	Система матеріальних резервів формально функціонує на державному, регіональному, місцевому та відомчому рівнях, однак фактичний рівень їх накопичення є нижчим за нормативно визначені обсяги, що не забезпечує належного матеріально-технічного підкріплення першочергових заходів реагування, особливо на місцевому рівні. Оперативний матеріальний резерв ДСНС станом на 01.01.2026 накопичено лише на 12,12 відс. від потреби. Регіональні резерви в середньому по Україні становили 53,77 відс., місцеві — 48,02 відс. від запланованого обсягу. Найбільш вразливим залишається місцевий рівень, оскільки після зміни підходів до формування резервів відповідальність за первинне реагування фактично зосереджена в територіальних громадах, частина яких має обмежену фінансову спроможність. У регіонах із підвищеними паводковими ризиками або випадками гідрологічних надзвичайних ситуацій у 2022–2025 роках рівень накопичення резервів також є недостатнім. Відомчі матеріальні резерви формуються нерівномірно: в окремих центральних органах виконавчої влади вони не створені або накопичені на низькому рівні. Зокрема, резерви Держводагентства станом на 01.01.2026 сформовано лише на 20,03 відс., що свідчить про невідповідність нормативно визначеним обсягам
3.3	Чи забезпечують проведені навчальні заходи обізнаність населення та готовність до дій у разі загрози або виникнення повеней	Підготовлено інформаційні матеріали та проведено заходи із підвищення обізнаності та готовності населення до можливих повеней	Відповідає	Підготовка населення здійснюється в межах загальної системи навчання діям у надзвичайних ситуаціях, а питання повеней і паводків включаються до окремих тем, методичних матеріалів, пам'яток та практичних заходів. У паводкобезпечних регіонах, зокрема в Закарпатській, Івано-Франківській та Чернігівській областях, підготовлено інформаційні матеріали та проводяться заходи щодо дій населення під час паводків, підтоплення і раптового підняття рівнів води. Водночас неведення окремого обліку заходів саме за тематикою повеней / паводків і показників їх результативності не дає змоги підтвердити належний рівень обізнаності населення та його практичної готовності до дій у разі загрози або виникнення повеней. При цьому індикатор обізнаності населення з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій у 2025 році становив лише 11,43 відс. при цільовому значенні 90 відс. на 2030 рік. Водночас цей показник характеризує загальний рівень обізнаності населення щодо дій у надзвичайних ситуаціях і не є прямим показником готовності саме до дій у разі повеней. Це створює ризик, що частина населення не матиме достатніх практичних навичок для своєчасного реагування, евакуації, самозахисту та мінімізації наслідків повені, а також ускладнює оцінку ефективності превентивної роботи у цій сфері

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повенями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

10. СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

БУВР	басейнові управління водних ресурсів
ВМО	Всесвітня метеорологічна організація
гідрометеорологічні організації	Регіональний центр з гідрометеорології в Автономній Республіці Крим, Гідрометеорологічний центр Чорного та Азовського морів, Дніпропетровський, Донецький, Львівський, Харківський регіональні центри з гідрометеорології, Вінницький, Волинський, Житомирський, Закарпатський, Запорізький, Івано-Франківський, Кіровоградський, Луганський, Миколаївський, Полтавський, Рівненський, Сумський, Тернопільський, Хмельницький, Херсонський, Черкаський, Чернігівський, Чернівецький обласні центри з гідрометеорології, Дунайська гідрометеорологічна обсерваторія та Державна організація «Український авіаційний метеорологічний центр»
ГТС	гідротехнічні споруди
Держводагентство	Державне агентство водних ресурсів України
Держлісагентство	Державне агентство лісових ресурсів України
Держрибагентство	Державне агентство України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм
ДСНС	Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ЄС	Європейський Союз
Закон України щодо управління ризиками затоплення	Закон України від 24 лютого 2026 року № 4790-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління ризиками затоплення та забезпечення участі України у Механізмі цивільного захисту Союзу»
ЗАСЦО	Загальнодержавна автоматизована система централізованого оповіщення
КМУ	Кабінет Міністрів України
Комісія з ТЕБ та НС	Комісія з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій
КПКВК	код програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету
МАСЦО	Місцева автоматизована система централізованого оповіщення
МВС	Міністерство внутрішніх справ України
Міндовкілля	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
Мінекономіки	Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України
Мінрегіон	Міністерство розвитку громад та територій України
МОЗ	Міністерство охорони здоров'я України

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

100

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

НГЯ	небезпечне гідрологічне явище
НС	надзвичайна ситуація
ОВА	Обласна військова адміністрація
повінь	У межах цього аудиту під поняттям «повінь» розуміємо «повінь», «паводок», «затоплення», «гідрологічні надзвичайні ситуації поверхневих вод», «метеорологічні надзвичайні ситуації, пов'язані з атмосферними опадами», «небезпечні та стихійні гідрометеорологічні явища»
Положення про ДСНС	Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 року № 1052
Положення про МВС	Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 878
Порядок фінансування протипаводкових заходів	Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для захисту від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2011 року № 137
ПУРЗ	плани управління ризиками затоплень
РДА	районна державна адміністрація
РОВР	регіональні офіси водних ресурсів
РЦГМ	Регіональний центр з гідрометеорології
СМЯ	стихійне метеорологічне явище
ТАСЦО	Територіальна автоматизована система централізованого оповіщення
УкрГМЦ	Український гідрометеорологічний центр Державної служби України з надзвичайних ситуацій
ЦГМ	центр з гідрометеорології
ЦСР	цілі сталого розвитку

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему
«Управління повеннями — оцінка використання гідрометеорологічних даних
для готовності до катастроф»

101

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

РАХУНКОВА ПАЛАТА

2026

www.rp.gov.ua

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат ЗFAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Клочка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

Довідка

про результати розгляду пропозицій та зауважень до проєкту Звіту про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему "Управління повенями – оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф"

Предмет аудиту: система організації та здійснення заходів, спрямованих на забезпечення управління повенями в Україні, в тому числі отримання та використання гідрометеорологічних даних для запобігання надзвичайним ситуаціям та зменшення руйнівних наслідків повеней.

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України (лист від 15.06.2026 № 7403-07/55054-03)				
1	Сторінка 58 рекомендації 1: "Доручити Мінекономіки, ДСНС, Держводагентству та обласним військовим адміністраціям: підготувати та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт нормативного акту, яким визначити єдиний координаційний механізм у сфері управління повенями, який забезпечить узгодження стратегічного планування, використання гідрометеорологічних даних, виконання заходів ПУРЗ,	У пункті 1 розділу 7 "Рекомендації" проєкту Звіту пропонуємо головним виконавцем визначити МВС , як центральний орган виконавчої влади, що здійснює координацію ДСНС через Міністра внутрішніх справ України відповідно до Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1052. Водночас висловлюємо застереження щодо доцільності підготовки та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України нормативно-правового акта, яким передбачається визначення єдиного координаційного механізму у сфері управління повенями, оскільки порушене питання врегульовано у планах управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах районів басейнів річок, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 895-р. Крім того, з метою належного забезпечення моніторингу та контролю за станом виконання завдань, визначених розпорядженням Кабінету Міністрів від 08.10.2022 № 895-р "Про затвердження планів управління ризиками	Враховано частково	Додано до виконавців рекомендації Міністерство внутрішніх справ України (далі – МВС). Водночас застереження щодо недоцільності підготовки окремого нормативно-правового акта, яким має бути визначено єдиний координаційний механізм у сфері управління повенями, не враховано. Плани управління ризиками затоплення, затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 895-р, визначають перелік заходів, відповідальних виконавців та строки їх реалізації в межах окремих районів річкових басейнів. Водночас вони не

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	<p>оповіщення населення та реагування на загрозу або виникнення повеней (до 31.12.2026). Єдиний координаційний механізм повинен забезпечувати зменшення розпорощення відповідальності, посилення міжвідомчої координації та забезпечувати практичний зв'язок між прогнозуванням, плануванням, оповіщенням, превентивними заходами і реагуванням на повені; забезпечити актуалізацію Планів управління ризиками затоплення з урахуванням зміни клімату, наслідків воєнних дій, фактичного стану гідрометеорологічної мережі, протипаводкової інфраструктури, актуальності карт загроз і ризиків, зміни відповідальних виконавців, реалістичності строків виконання та фінансових можливостей державного і</p>	<p>затоплення на окремих територіях у межах районів басейнів річок", наказом ДСНС від 02.02.2023 № НС-97 створено міжвідомчу робочу групу із впровадження планів управління ризиками затоплення та затверджено її персональний склад.</p> <p>Відповідно до Порядку розроблення плану управління ризиками затоплення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2018 № 247 (далі – Порядок), розроблення планів управління ризиками затоплення забезпечується ДСНС та подання їх на розгляд до Кабінету Міністрів України – МВС. Відповідно до пункту 3 Порядку план управління ризиками затоплення затверджується кожні шість років</p>		<p>встановлюють цілісного постійно діючого механізму міжвідомчої координації всіх складових управління повенями, зокрема стратегічного планування, формування та використання гідрометеорологічної інформації, реалізації заходів Планів управління ризиками затоплення (далі – ПУРЗ), експлуатації протипаводкової інфраструктури, оповіщення населення, прийняття превентивних рішень та реагування на загрозу або виникнення повені.</p> <p>Створена наказом Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) від 02.02.2023 № НС-97 міжвідомча робоча група спрямована на впровадження планів управління ризиками затоплення, моніторинг і контроль стану виконання передбачених ними завдань. Водночас наказ ДСНС є відомчим організаційно-розпорядчим актом і не визначає на рівні Кабінету Міністрів України повноважень, відповідальності, порядку обміну інформацією та взаємодії всіх органів, залучених до управління повенями. Діяльність робочої групи також не</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	місцевих бюджеті в (до 31.12.2027). Оновлені плани управління ризиками затоплень повинні забезпечувати реалістичну, ризик орієнтовану та впроваджувану основу для визначення пріоритетних заходів, розподілу відповідальності між виконавцями, планування необхідних ресурсів і моніторингу їх виконання"			<p>замінює нормативно визначеного координаційного механізму, обов'язкового для всіх відповідальних органів.</p> <p>Установлені аудитом недоліки свідчать про недостатній практичний зв'язок між прогнозуванням небезпечних гідрологічних явищ, використанням прогнозних даних, плануванням превентивних заходів, оповіщенням населення, виконанням заходів ПУРЗ та реагуванням органів влади. Отже, наявні плани та міжвідомча робоча група не забезпечили повною мірою усунення розпорошеності функцій і відповідальності.</p> <p>Єдиний координаційний механізм не має дублювати ПУРЗ або діяльність міжвідомчої робочої групи. Його призначення полягає у визначенні на урядовому рівні: координуючого органу та відповідальних учасників; порядку їх взаємодії на етапах запобігання, підготовки та реагування; порядку обміну гідрометеорологічною та іншою інформацією; механізму використання прогнозів і попереджень для прийняття превентивних рішень; порядку</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадової особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
				<p>моніторингу виконання заходів і реагування на виявлені відхилення; відповідальності за своєчасність управлінських рішень та інформування населення.</p> <p>Отже, пропозицію враховано в частині включення МВС до відповідальних виконавців. Водночас підстав для виключення рекомендації щодо нормативного визначення єдиного координаційного механізму немає, оскільки чинні ПУРЗ та створена ДСНС міжвідомча робоча група не охоплюють усього комплексу взаємопов'язаних процесів управління повеннями та не забезпечують їх обов'язкової міжвідомчої координації на урядовому рівні</p>
2	<p>Сторінка 58 рекомендації: "Мінекономіки спільно з Держводагентством забезпечити проведення інвентаризації протипаводкової інфраструктури, включаючи уточнення технічного стану, ступеня зносу, пошкоджень, аварійності, потреби у ремонті,</p>	<p>У абзаці другому пункту 3 розділу 7 "Рекомендації" проєкту Звіту пропонуємо із переліку виконавців виключити Мінекономіки, оскільки відповідно до статті 15 Водного кодексу України до відання Мінекономіки в галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів належить забезпечення формування державної політики у сфері охорони та відтворення вод (поверхневих, підземних, морських), раціонального використання водних ресурсів.</p> <p>Водночас, відповідно до пункту 11 частини першої статті 16 Водного кодексу України здійснення заходів, пов'язаних із запобіганням шкідливій дії вод і ліквідацією її наслідків, включаючи протипаводковий захист сільських</p>	Враховано	<p>Виключено Міністерство економіки, докільля та сільського господарства України (далі – Мінекономіки) з переліку виконавців</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	реконструкції, будівництві або списанні об'єктів. Результати інвентаризації протипаводкової інфраструктури повинні сформувати достовірну основу для ризик орієнтованого визначення пріоритетів фінансування, ремонту, реконструкції чи будівництва об'єктів, а також для подальшого моніторингу їх здатності захищати населення і території від повеней"	населених пунктів та сільськогосподарських угідь, інших заходів з управління ризиками затоплення належить до повноважень Держводагентства		
Державна служба України з надзвичайних ситуацій Український гідрометеорологічний центр Державної служби України з надзвичайних ситуацій (лист від 12.06.2026 № 05-15792/29)				
3	Сторінка 15: "Організаційна структура управління повенями загалом охоплює ключових суб'єктів – УкрГМЦ, ДСНС, Держводагентство, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування"	Пропозиція ДСНС викласти текст у такій редакції: "Організаційна структура управління повенями загалом охоплює ключових суб'єктів — ДСНС, Держводагентство, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування." Обґрунтування ДСНС <i>Відповідно до пункту 1.1 Положення про Український гідрометеорологічний центр Державної служби України з надзвичайних ситуацій, затвердженого наказом ДСНС від 28.05.2013 № 336 (у редакції наказу ДСНС від 08.10.2025 № 1248) УкрГМЦ ДСНС України є неприбутковою організацією,</i>	Враховано	Викладено в редакції: "Організаційна структура управління повенями загалом охоплює ключових суб'єктів – ДСНС (зокрема, Український гідрометеорологічний центр (далі – УкрГМЦ), Державне агентство водних ресурсів України (далі – Держводагентство), місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		<i>підпорядковується і належить до сфери управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій</i>		самоврядування."
4	<p>Сторінка 32: "Слід зазначити, що з метою досягнення якісного оперативного гідрометеорологічного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування, галузей економіки, Збройних Сил, населення інформацією про фактичні та очікувані зміни гідрометеорологічних умов, попередженнями про небезпечні і стихійні гідрометеорологічні явища та інформацією про стан забруднення навколишнього природного середовища, що можливо в результаті технічного і технологічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби в 2021 році затверджено Державну цільову екологічну програму матеріально-технічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби на 2022-2024 роки (далі – Програма). Водночас, враховуючи обмеженість фінансування Програми (профінансовано лише 3,3% запланованих Програмою заходів), більшість завдань і заходів реалізувати не вдалося.</p> <p>Програма передбачала виконання 13 заходів, спрямованих на підвищення якості та оперативності гідрометеорологічного забезпечення, справджуваності прогнозів і попереджень, а також зменшення збитків від небезпечних і стихійних гідрометеорологічних явищ. Водночас у 2022–2024 роках її профінансовано лише на 10,1 млн грн, або 12,9 відс. від передбаченого обсягу на 2022 рік, унаслідок чого повністю виконано лише 1 захід, частково – 7, не виконано – 5. Зокрема, не впроваджено доплерівські метеорологічні радіолокаційні комплекси, спеціалізоване програмне забезпечення, не побудовано та не модернізовано заплановані об'єкти інфраструктури, а автоматизовані технічні засоби для переоснащення метеорологічної та гідрологічної системи спостережень впроваджено лише</p>	<p>Пропозиція ДСНС викласти текст у такій редакції: "Слід зазначити, що з метою досягнення якісного оперативного гідрометеорологічного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування, галузей економіки, Збройних Сил, населення інформацією про фактичні та очікувані зміни гідрометеорологічних умов, попередженнями про небезпечні і стихійні гідрометеорологічні явища та інформацією про стан забруднення навколишнього природного середовища, що можливо в результаті технічного і технологічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби в 2021 році затверджено Державну цільову екологічну програму матеріально-технічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби на 2022-2024 роки (далі – Програма). Водночас, враховуючи обмеженість фінансування Програми (профінансовано лише 3,3% запланованих Програмою заходів), більшість завдань і заходів реалізувати не вдалося.</p> <p>Програма передбачала виконання 13 заходів, спрямованих на підвищення якості та оперативності гідрометеорологічного забезпечення, справджуваності прогнозів і попереджень, а також зменшення збитків від небезпечних і стихійних гідрометеорологічних явищ. Водночас у 2022–2024 роках її профінансовано лише на 10,1 млн грн, або 12,9 відс. від передбаченого обсягу на 2022 рік, унаслідок чого повністю виконано лише 1 захід, частково – 7, не виконано – 5. Зокрема, не впроваджено доплерівські метеорологічні радіолокаційні комплекси, спеціалізоване програмне забезпечення, не побудовано та не модернізовано заплановані об'єкти інфраструктури, а автоматизовані технічні засоби для переоснащення метеорологічної та гідрологічної системи спостережень впроваджено лише</p>	Враховано	<p>Викладено в редакції: "Водночас, враховуючи обмеженість фінансування Програми (профінансовано лише 3,3 відс. запланованих Програмою заходів), більшість завдань і заходів реалізувати не вдалося, що не забезпечило комплексного оновлення системи гідрометеорологічних спостережень." "Водночас у 2022–2024 роках її профінансовано лише на 10,1 млн грн, або 12,9 відс. від передбаченого обсягу (на 2022 рік), унаслідок чого повністю виконано лише 1 захід, частково – 7, не виконано – 5. Зокрема, не впроваджені доплерівські метеорологічні радіолокаційні комплекси, спеціалізоване програмне забезпечення, не побудовані та не модернізовані заплановані об'єкти інфраструктури, автоматизовані технічні засоби для переоснащення метеорологічної та гідрологічної систем спостережень впроваджені</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	<p>матеріально-технічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби на 2022-2024 роки. Водночас, виконання цієї програми не забезпечило комплексного оновлення системи гідрометеорологічних спостережень.</p> <p>Програма передбачала виконання 13 заходів, спрямованих на підвищення якості та оперативності гідрометеорологічного забезпечення, справджуваності прогнозів і попереджень, а також зменшення збитків від небезпечних і стихійних гідрометеорологічних явищ. Водночас у 2022–2024 роках її профінансовано лише на 10,1 млн грн, або 12,9 відс. від передбаченого обсягу, унаслідок чого повністю виконано лише 1</p>	<p>частково."</p> <p>Обґрунтування ДСНС</p> <p><i>Фактичні обсяги фінансування завдань і заходів Програми в цілому становили 10063,5 тис. грн, що становить 3,3% запланованих Програмою. Із загального обсягу запланованого фінансування у сумі 308,6 млн грн фактично профінансовано заходи по Програмі лише у 2022 році за рахунок коштів державного бюджету за КПКВ 1006060 "Гідрометеорологічна діяльність", що становило 12,9% від запланованого на 2022 рік, у зв'язку з чим частково виконано 2 завдання Програми, не виконано — 1 завдання</i></p>		лише частково"

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	захід, частково – 7, не виконано – 5. Зокрема, не впроваджено доплерівські метеорологічні радіолокаційні комплекси, спеціалізоване програмне забезпечення, не побудовано та не модернізовано заплановані об'єкти інфраструктури, а автоматизовані технічні засоби для переоснащення метеорологічної та гідрологічної системи спостережень впроваджено лише частково"			
5	<p>Сторінка 33: "Закуплене обладнання в окремих випадках відповідало визначеним технічним і якісним характеристикам та сприяло частковому оновленню матеріально-технічної бази. Процедура закупівлі основних засобів гідрометеорологічного призначення у 2022–2025 роках не забезпечили</p>	<p>ДСНС пропонує виключити друге речення абзацу та викласти його у такій редакції: "Закуплене обладнання відповідало визначеним технічним і якісним характеристикам та сприяло частковому оновленню матеріально-технічної бази." Обґрунтування УкрГМЦ <i>Тендери проведені гідрометеорологічними організаціями здійснювались за процедурою відкритих торгів з дотриманням вимог Закону України "Про публічні закупівлі" та постанови КМУ від 12 жовтня 2022 р. № 1178 "Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України "Про публічні закупівлі", на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та</i></p>	Не враховано	<p>Обґрунтування. Наведені аргументи не спростовують висновку аудиту щодо недотримання принципу ефективності під час закупівель основних засобів гідрометеорологічного призначення. Застосування процедури відкритих торгів саме по собі не гарантує достатнього рівня конкуренції. Проведений аналіз засвідчив, що за конкурентною процедурою проводилася лише кожна четверта закупівля.</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	дотримання принципу ефективності, що проявилось у наявності системних недоліків планування та обмеженій ролі конкурентних процедур"	<i>протягом 90 днів з дня його припинення або скасування". Замовник проводив закупівлі з дотриманням принципів відкритості, прозорості та недискримінації. Крім того зазначаємо, що закуплене обладнання відповідало технічним і якісним характеристикам</i>		<p>Установлені аудитом недоліки планування та обмежена участь постачальників свідчать, що формальне застосування відкритих торгів не в усіх випадках забезпечило належну конкуренцію та найкраще співвідношення між витраченими коштами й отриманим результатом.</p> <p>Крім того, відповідність придбаного обладнання технічним характеристикам підтверджує належну якість поставленого товару, однак не спростовує можливих недоліків на етапах визначення потреби, пріоретизації закупівель, формування очікуваної вартості, вибору технічних рішень та забезпечення конкурентного середовища.</p> <p>Отже, запропоноване виключення висновку щодо недоліків планування та обмеженої ролі конкурентних процедур не підтримується, оскільки наведене обґрунтування стосується переважно законності процедур і якості поставленого обладнання, але не спростовує встановлених аудитом недоліків ефективності закупівель</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
6	<p>Сторінка 33: "Переважання неконкурентних процедур закупівель знижує рівень конкуренції та обмежує реалізацію ключових принципів публічних закупівель, зокрема: добросовісної конкуренції серед учасників, а також максимальної економії та ефективності використання бюджетних коштів.</p> <p>За результатами аналізу завершених у 2022-2025 роках процедур закупівель гідрометеорологічних приладів встановлено, що з 157 процедур лише 41 (26 відс.) проведено за конкурентними процедурами (відкриті торги з особливостями), тоді як більшість – 116 (74 відс.) –</p>	<p>Заперечення від УкрГМЦ Інформація викладена в абзацах 4-5 підрозділу "Закупівлі обладнання частково забезпечили потреби гідрометеорологічної діяльності, однак окремі недоліки знизили ефективність використання коштів" потребує коригування формулювань в частині незастосування конкурентних процедур.</p> <p>Обґрунтування УкрГМЦ <i>Відповідно до підпункту 13 пункту 1 статті 1 Закону України "Про публічні закупівлі" конкурентна процедура закупівлі (далі – тендер) – здійснення конкурентного відбору учасників за процедурами закупівлі відкритих торгів, торгів з обмеженою участю та конкурентного діалогу.</i> <i>Слід зазначити, що тендери проведені гідрометеорологічними організаціями (UA-2025-05-12-011015-a, UA-2025-05-13-007065-a, UA-2025-05-06-006671-a, UA-2025-04-30-007656-a, UA-2025-06-24-013571-a) щодо закупівлі гідрометеорологічних млинків здійснювались саме за процедурою відкритих торгів з дотриманням вимог Закону України "Про публічні закупівлі" та постанови КМУ від 12 жовтня 2022 р. № 1178 "Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України "Про публічні закупівлі", на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування".</i> <i>Замовник проводив закупівлі з дотриманням принципів відкритості, прозорості та недискримінації і жодним чином не міг впливати на рівень конкуренції чи рішення суб'єктів господарювання щодо участі. Також у</i></p>	Враховано	<p>Викладено в редакції: "За результатами аналізу завершених у 2022–2025 роках процедур закупівель гідрометеорологічних приладів встановлено, що з 157 процедур лише 41 (26 відс.) проведено за конкурентними процедурами (відкриті торги з особливостями)¹, тоді як більшість – 116 (74 відс.) – за неконкурентними (113 – закупівлі без використання електронної системи, 1 – переговорна процедура, 2 – спрощені закупівлі).</p> <p>Слід зазначити, що застосування відкритих торгів з особливостями дає змогу у разі подання однієї тендерної пропозиції електронній системі закупівель після закінчення строку подання тендерних пропозицій, визначених замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, розкривати всю інформацію, зазначену в тендерній пропозиції, не проводити оцінку такої тендерної пропозиції та</p>

¹ Особливості здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України "Про публічні закупівлі", на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 р. № 1178.

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	за неконкурентними"	<p>замовника відсутні об'єктивні можливості заздалегідь знати кількість потенційних учасників, які подадуть пропозиції, або ж прогнозувати, чи буде знижено ціну в ході аукціону.</p> <p>Ключовим фактором конкурентності є не фактична кількість учасників, що приймали участь на аукціоні, а сам статус процедури "Відкриті торги", яка за своєю суттю є відкритою, загальнодоступною та оголошеною в електронній системі Prozorro для необмеженого кола осіб.</p> <p>Відсутність конкуренції саме на аукціоні (подання лише однієї пропозиції) зумовлена вузькоспеціалізованим характером предмета закупівлі та не є підставою для висновку щодо проведення неконкурентної процедури закупівлі, відповідно до пункту 36 Особливостей передбачено, що у разі подання лише однієї тендерної пропозиції відкриті торги не відмінюються, а електронна система автоматично переходить до етапу розгляду цієї пропозиції.</p> <p>Різниця у вартості за результатом проведених закупівель пов'язана з технічними відмінностями конструктивних елементів та додаткового обладнання, що в свою чергу не дає можливості прямого порівняння цін</p>		<p>визначати таку тендерну пропозицію найбільш економічно вигідною. Як наслідок, не забезпечується один з основних принципів здійснення публічних закупівель, а саме максимальна економія, ефективність та пропорційність.</p> <p>Так, у 2025 році гідрометеорологічними організаціями придбано гідрометричні млинки, вартість яких за одиницю коливалась від 162,5 тис. грн до 278,5 тис. гривень. Причому, за результатами застосування конкурентних процедур закупівель (за участі декількох учасників закупівель та за умов проведення аукціону), прилади придбано за нижчою ціною порівняно з первинними пропозиціями учасників. Зокрема, внаслідок проведення відкритих торгів ціну за один млинок зменшено з 280 тис. грн до 162,5 тис. грн (UA-2025-05-12-011015-а), а також з 247,2 тис. грн до 199,8 тис. грн (UA-2025-05-13-007065-а).</p> <p>Водночас закупівля аналогічної продукції у разі подання однієї тендерної пропозиції (без аукціону) здійснювалась за максимальною</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
				ціною, зокрема: 278,5 тис. грн (UA-2025-06-24-013571-a) та 276,0 тис. грн (UA-2025-04-14-005128-a)."
7	<p>Сторінка 34: "Це не дає підстав для узагальнення висновків щодо всіх закупівель, однак підтверджує, що відсутність конкуренції зменшує можливості для цінового порівняння, послаблює стимули для постачальників знижувати ціну та може створювати ризик менш економного використання бюджетних коштів"</p>	<p>Заперечення від ДСНС Дане твердження є оціночним судженням і фактично не підтверджується аудиторськими доказами в розумінні Стандартів внутрішнього аудиту</p>	Не враховано	<p>Обґрунтування. Наведене у проєкті звіту твердження ґрунтується на результатах аналізу проведених закупівель та не є необґрунтованим оціночним судженням. Аудитом встановлено, що з 157 проаналізованих закупівель гідрометеорологічних приладів 116 закупівель, або 74 відс., здійснено без застосування конкурентних процедур. Крім того, під час порівняння закупівель гідрометричних млиноків з аналогічними технічними та функціональними характеристиками встановлено відмінності у закупівельних цінах. У проєкті звіту прямо зазначено, що результати такого порівняння не є підставою для поширення висновку на всі закупівлі. Отже, аудиторською групою дотримано належну обережність під час формулювання висновку та визначено межі його застосування. Водночас застосування відкритих</p>

№ з/п	Положення проекту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
				<p>торгів з особливостями дає змогу у разі подання однієї тендерної пропозиції електронній системі закупівель після закінчення строку подання тендерних пропозицій, визначених замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, розкривати всю інформацію, зазначену в тендерній пропозиції, не проводити оцінку такої тендерної пропозиції та визначати таку тендерну пропозицію найбільш економічно вигідною. Як наслідок, не забезпечується один з основних принципів здійснення публічних закупівель, а саме максимальна економія, ефективність та пропорційність.</p> <p>За таких умов замовник має менше можливостей перевірити, чи є запропонована ціна найбільш економічно вигідною, а постачальники не мають конкурентного стимулу до її зниження. Саме тому у проекті звіту використано формулювання "може створювати ризик", а не зроблено категоричний висновок про завдання збитків або неекономне використання коштів у кожній закупівлі.</p> <p>Посилання ДСНС на Стандарти внутрішнього аудиту не спростовує</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
				<p>висновку, оскільки Рахункова палата здійснює зовнішній державний аудит, а не внутрішній аудит. Крім того, аудиторські висновки можуть містити професійну оцінку ризиків за умови, що вона ґрунтується на достатніх і належних доказах та чітко відмежована від установлених фактів.</p> <p>У цьому випадку висновок ґрунтується на:</p> <ul style="list-style-type: none"> кількісному аналізі структури закупівель; установленому переважанні закупівель без застосування конкурентних процедур; порівнянні цін на гідрометричні млиники з аналогічними технічними характеристиками; оцінці впливу відсутності альтернативних пропозицій на можливість забезпечення економності закупівель. <p>Таким чином, твердження є обґрунтованим аналітичним висновком щодо ризику, сформованим на підставі аудиторських доказів, а не непідтвердженим оціночним судженням. Підстави для його виключення або коригування відсутні</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення																					
8	<p>Сторінка 34: "Крім того, закупівлі основних засобів гідрометеорологічного призначення у 2022–2025 роках не забезпечили повного задоволення потреби, мають фрагментарний та ситуативний характер, що свідчить про відсутність системного підходу до планування"</p>	<p>ДСНС пропонує викласти у такій редакції: "Крім того, через недостатнє фінансування закупівлі основних засобів гідрометеорологічного призначення у 2022–2025 роках не забезпечили повного задоволення потреби, відповідно мають фрагментарний і ситуативний характер, що в свою чергу унеможлиблює здійснення системного підходу до планування." Обґрунтування УкрГМЦ <i>Усі закупівлі гідрометеорологічних організацій протягом 2022-2025 роках здійснювались в умовах в воєнного стану в Україні, з урахуванням можливостей до встановлення обладнання в умовах безпекової ситуації. Крім того слід зазначити, що закупівлі основних засобів гідрометеорологічного призначення у 2022–2025 роках не забезпечили повного задоволення потреби у зв'язку з недостатнім фінансуванням</i></p>	Враховано	<p>Викладено в редакції: "Крім того, через недостатнє фінансування закупівлі основних засобів гідрометеорологічного призначення у 2022–2025 роках не забезпечили повного задоволення потреби, відповідно, мають фрагментарний та ситуативний характер, що свідчить про незабезпечення системного підходу до планування."</p>																					
9	<p>Сторінка 49: "Оперативний матеріальний резерв ДСНС станом на 01.01.2026 накопичено лише на 12 відс. від затвердженої номенклатури, що свідчить про низький рівень ресурсної готовності для оперативного реагування на надзвичайні ситуації, у тому числі пов'язані з повеннями"</p>	<p>ДСНС пропонує викласти у такій редакції: "Оперативний матеріальний резерв ДСНС станом на 01.01.2026 накопичено лише на 12,1 відс. від затвердженої номенклатури, що не забезпечує 100 відс. готовності до реагування на надзвичайні ситуації." Обґрунтування ДСНС <i>Станом на 01.01.2026 року в оперативному матеріальному резерві ДСНС фактично накопичено матеріальні цінності для реагування на наводки, підтоплення та повені, зокрема:</i></p> <table border="1" data-bbox="504 1082 1473 1257"> <thead> <tr> <th data-bbox="504 1082 568 1257">№ з/п</th> <th data-bbox="568 1082 817 1257">Найменування матеріальних цінностей резерву, затверджених номенклатурою</th> <th data-bbox="817 1082 891 1257">Од. вимі-ру</th> <th data-bbox="891 1082 1077 1257">Затверджено номенклатурою</th> <th data-bbox="1077 1082 1211 1257">Фактично закладено</th> <th data-bbox="1211 1082 1346 1257">Необхідно закласти</th> <th data-bbox="1346 1082 1473 1257">% накопи-чення (по кількості)</th> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Кількість</td> <td>Кількість</td> <td>Кількість</td> <td></td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="7" data-bbox="504 1257 1473 1318">1. Засоби забезпечення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт</td> </tr> </tbody> </table>	№ з/п	Найменування матеріальних цінностей резерву, затверджених номенклатурою	Од. вимі-ру	Затверджено номенклатурою	Фактично закладено	Необхідно закласти	% накопи-чення (по кількості)				Кількість	Кількість	Кількість		1. Засоби забезпечення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт							Враховано	<p>Викладено в редакції: "Станом на 01.01.2026 оперативного матеріального резерву ДСНС накопичено лише 12 відс. від затвердженої номенклатури. Рівень накопичення матеріальних цінностей оперативного матеріального резерву ДСНС для реагування на повені становить 40,79 відс. від затверджених обсягів, що не забезпечує 100 відс. готовності до реагування на надзвичайні ситуації, зокрема пов'язані з повеннями."</p>
№ з/п	Найменування матеріальних цінностей резерву, затверджених номенклатурою	Од. вимі-ру	Затверджено номенклатурою	Фактично закладено	Необхідно закласти	% накопи-чення (по кількості)																			
			Кількість	Кількість	Кількість																				
1. Засоби забезпечення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт																									

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)					Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		1	Насоси для відкачування забрудненої води з комплектом трубопроводів продуктивністю не менше:					
		1.1	50 м3/год	к-т	33	3	30	9,09
		1.2	100 м3/год	к-т	10	2	8	20,00
		1.3	200 м3/год	к-т	7	7	0	100,00
		2	Мотопомпи для відкачування води з комплектом рукавів:					
		2.1	50 м3/год	к-т	67	7	60	10,45
		2.2	100 м3/год	к-т	20	3	17	15,00
		2.3	200 м3/год	к-т	13	6	7	46,15
		3	Бонове загородження (для внутрішніх водоймищ)	м.п.	1000	4	996	0,40
		4	Спеціальний надувний човен (від 4 місць)	од.	25	1	24	4,00

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)					Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення		
		5	Двигун для надувного човна потужністю від 15 к.с.	од.	25	1	24	4,00		
		6	Мішок для сипучих матеріалів	шт.	60000	53952	6048	89,92		
3. Засоби енергопостачання										
		7	Електрогенератор потужністю (до 7 кВт) з комплектом кабельної та освітлювальної мережі	к-т	50	23	27	46,00		
		8	Електрогенератор високої потужності (від 200 кВт) з додатковим інструментом і комплектом кабельної та розподільчої мережі	к-т	25	7	18	28,00		
8. Інше майно										
			<i>Шанцевий інструмент</i>							
		9	Лопата штикова	шт.	3000	2960	40	98,67		
		10	Лопата совкова	шт.	3000	2980	20	99,33		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		<p>Якщо взяти до уваги рівень накопичення матеріальних цінностей оперативного матеріального резерву ДСНС для реагування на паводки (підтоплення, повені), то він становить 40,79% від затверджених обсягів (571,004% (загальна сума відсотків по 14 позиціям) : 14 позиції).</p> <p>Одночасно, ДСНС зазначає, що рівень забезпечення Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту досить високий. Окрім, фінансування органів управління, аварійно-рятувальних формувань центрального підпорядкування, аварійно-рятувальних формувань спеціального призначення, спеціальних авіаційних, морських та інших формувань, державних пожежно-рятувальних підрозділів (частин) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту за рахунок коштів державного бюджету, також здійснюється їх фінансування за рахунок коштів місцевих бюджетів. Таке поєднання фінансування з декількох джерел надає можливість Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту здійснювати оперативне реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру, в тому числі паводки (підтоплення, повені).</p> <p>Виходячи з вищезазначеного, в основному реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру здійснюється силами підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту на місцях. Оперативний резерв ДСНС може бути задіяний у разі недостатності певних матеріальних цінностей поточного забезпечення</p>		
До розділу 7. РЕКОМЕНДАЦІЇ. РЕКОМЕНДАЦІЇ КАБІNETУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ				
10	Сторінка 58: "1. Доручити Мінекономіки, ДСНС, Держводагентству та	Пропозиції ДСНС ДСНС пропонує абзац третій пункту 1 розділу 7 "РЕКОМЕНДАЦІЇ" щодо рекомендацій Кабінету Міністрів України викласти у такій редакції: "1. Доручити Мінекономіки, Держводагентству, Держрибагентству, ДСНС	Враховано частково	Викладено в редакції: "проаналізувати до 31.12.2027 стан виконання ПУРЗ та забезпечити їх коригування з урахуванням випадків

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	<p>обласним військовим адміністраціям:</p> <p>...</p> <p>Забезпечити актуалізацію Планів управління ризиками затоплення з урахуванням зміни клімату, наслідків воєнних дій, фактичного стану гідрометеорологічної мережі, протипаводкової інфраструктури, актуальності карт загроз і ризиків, зміни відповідальних виконавців, реалістичності строків виконання та фінансових можливостей державного і місцевих бюджетів (до 31.12.2027). Оновлені плани управління ризиками затоплень повинні забезпечувати реалістичну, ризик-орієнтовану та впроваджену основу для визначення пріоритетних заходів, розподілу відповідальності між виконавцями, планування</p>	<p>та обласним військовим адміністраціям:</p> <p>...</p> <p>"Проаналізувати стан виконання Планів управління ризиками затоплення щодо доцільності внесення змін з урахуванням зміни відповідальних виконавців та реалістичності строків виконання заходів, зміни клімату, фактичного стану гідрометеорологічної мережі, протипаводкової інфраструктури, актуальності карт загроз і ризиків, фінансових можливостей державного і місцевих бюджетів тощо (до 31.12.2027)".</p> <p>Обґрунтування ДСНС</p> <p><i>Плани управління ризиками затоплення розробляються та впроваджуються в Україні відповідно до вимог Директиви 2007/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2007 року про оцінку та управління ризиками затоплення (далі – Паводкова директива), імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.</i></p> <p><i>Предметом Паводкової директиви 2007/60/ЄС є регулювання відносин державами-членами ЄС у сфері запобігання і скорочення негативних наслідків затоплень в постраждалих районах, а також розробки плану управління ризиками, пов'язаними зі стихійним лихом.</i></p> <p><i>Відповідно до статті 1 Директиви та Методики попередньої оцінки ризиків затоплення, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України 17.01.2018 № 30, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07 лютого 2018 р. за № 153/31605 (далі - Методика), затоплення - це тимчасове покриття території водою під час повені чи паводка, а також затоплення, спричинені гірськими потоками, морськими згінно-нагінними явищами, за винятком затоплення зворотними водами.</i></p>		<p>виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із затопленням території, для якої вони розроблялися, а також зміни клімату, наслідків воєнних дій, фактичного стану гідрометеорологічної мережі, протипаводкової інфраструктури, актуальності карт загроз і ризиків, зміни відповідальних виконавців, реалістичності строків виконання та фінансових можливостей державного і місцевих бюджетів."</p> <p>Обґрунтування.</p> <p>Наведена ДСНС інформація підтверджує, що нормативно-правовими актами передбачено періодичний перегляд вихідних даних, карт загроз і ризиків затоплення та ПУРЗ.</p> <p>Водночас запропонована ДСНС редакція передбачає лише проведення аналізу стану виконання планів щодо доцільності внесення до них змін. Такий аналіз є необхідним підготовчим етапом, проте сам по собі не забезпечує внесення відповідних змін та усунення встановлених аудитом недоліків. За результатами</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	необхідних ресурсів і моніторингу їх виконання"	<p><i>Паводкова директива розглядає природні річкові затоплення, спричинені сильними опадами, оскільки затоплення через аварійне руйнування водопідпірних гідротехнічних споруд у ЄС мають низьку ймовірність, а затоплення внаслідок військових дій не розглядаються Паводковою директивою.</i></p> <p><i>Порядком розроблення плану управління ризиками затоплення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2018 р. № 247 (далі – Порядок), визначено процедуру підготовки та оновлення планів управління ризиками затоплення, зокрема з урахуванням виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із затопленням території, для якої розроблявся зазначений план; оцінки стану виконання заходів, спрямованих на запобігання, захист, підготовку, прогнозування і систему раннього попередження для окремих територій у межах району річкового басейну. Також оновлення планів управління з урахуванням перегляду попередньої оцінки ризиків затоплення, розроблення (уточнення) карт загроз і ризиків затоплення передбачено пунктами 3 додатків 3 до Планів, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.10.2022 № 895-р. Перегляд попередньої оцінки ризиків затоплення, з урахуванням небезпечних подій та надзвичайних ситуацій, пов'язаних з затопленнями у 2022 – 2026 роках буде завершено у грудні 2026 року. Також інформуємо, що з метою виконання вимог частини другої пункту 2 Прикінцевих положень Закону України від 24 лютого 2026 року №4790-IX "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління ризиками затоплення та забезпечення участі України у Механізмі цивільного захисту Союзу" ДСНС забезпечено внесення змін до вищезазначеного Порядку (постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 2026 р. № 718).</i></p> <p><i>ДСНС листом від 11.08.2025 № 02-19413/164-3 зверталось до Мінекономіки щодо можливості внесення змін до планів управління ризиками затоплення,</i></p>		<p>аналізу можна лише констатувати необхідність оновлення планів без визначення обов'язку щодо їх фактичного доопрацювання та подання Кабінету Міністрів України відповідного проєкту акта.</p> <p>Необхідність актуалізації планів підтверджується встановленими аудитором фактами, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> низьким рівнем виконання передбачених планами заходів; зміною найменувань, повноважень або організаційного статусу окремих відповідальних виконавців; нереалістичністю окремих строків виконання заходів; недостатнім фінансовим забезпеченням заходів з державного і місцевого бюджетів; змінами фактичного стану гідрометеорологічної мережі та протипаводкової інфраструктури; необхідністю уточнення карт загроз і ризиків затоплення; змінами умов, у яких здійснюється управління ризиками затоплення,

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		<p><i>затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 895-р, зокрема до плану управління ризиками затоплень на окремих територіях у межах району басейну річки Дунай на 2023-2030 роки та плану управління ризиками затоплень на окремих територіях у межах району басейну річок Причорномор'я на 2023-2030 роки в частині відповідальних виконавців та строків виконання заходів, проте відповіді на зазначений лист не отримала.</i></p> <p><i>Відповідно до пункту 1 § 32 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 (зі змінами), розробниками проєктів актів Кабінету Міністрів є міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, державні колегіальні органи, СБУ, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації</i></p> <p><i>Враховуючи вищезазначене та рекомендації до звіту Рахункової палати, надані за результатами проведеного аудиту діяльності (ефективності) на тему "Управління повенями – оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф" в частині забезпечення актуалізації Планів управління ризиками з урахуванням зміни відповідальних виконавців, а також визначення Мінекономіки та Держводагентством переліку першочергових об'єктів з найвищим ризиком затоплення і найбільшим захисним ефектом для населення та територій, реалістичності строків виконання та фінансових можливостей державного і місцевих бюджетів, Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України має повноваження ініціювати внесення змін до відповідних нормативно-правових актів у межах своєї компетенції</i></p>		<p>спричиненими зміною клімату та наслідками воєнних дій.</p> <p>Посилання ДСНС на те, що Директива 2007/60/ЄС безпосередньо не регулює затоплення, спричинені воєнними діями або аварійним руйнуванням гідротехнічних споруд, не спростовує рекомендації Рахункової палати. Наслідки воєнних дій запропоновано враховувати не як окрему причину затоплення, що регулюється Паводковою директивою, а як фактор, який впливає на актуальний стан гідрометеорологічної мережі, протипаводкової інфраструктури, спроможність відповідальних виконавців, доступність територій, строки та ресурсне забезпечення заходів. Неврахування таких обставин може призвести до збереження у планах заходів, виконавців, строків і розрахунків ресурсів, які вже не відповідають фактичним умовам.</p> <p>Крім того, ДСНС повідомила, що у серпні 2025 року вже зверталася до Мінекономіки з питання внесення змін до окремих планів у частині відповідальних виконавців та строків</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
				виконання заходів. Це додатково підтверджує наявність об'єктивної потреби у внесенні змін, а не лише у проведенні аналізу доцільності такого внесення
11	<p>Сторінка 58: "3. Доручити МВС спільно з ДСНС підготувати та подати в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо приведення Положення про ДСНС та Положення про МВС у відповідність до Закону України щодо управління ризиками затоплення, передбачивши в них повноваження щодо формування та реалізації державної політики у сфері управління ризиками затоплення, зокрема щодо розроблення, коригування та оновлення Планів управління ризиками затоплення, моніторингу їх виконання, організації</p>	<p>Пропозиції ДСНС ДСНС пропонує пункт 3 розділу 7 "РЕКОМЕНДАЦІЇ" щодо рекомендацій Кабінету Міністрів України вилучити. Обґрунтування ДСНС <i>Оскільки зазначені повноваження/функції вже безпосередньо визначені нормами Водного Кодексу України (стаття 17³. Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, в галузі управління ризиками затоплення), їх дублювання в підзаконному акті (Положеннях) є недоцільним, з метою дотримання принципу правової визначеності та уникнення тавтології нормотворчої техніки. Відповідно до ієрархії нормативно-правових актів, норми Закону мають пряму дію та є обов'язковими до виконання незалежно від їх відображення у підзаконних актах</i></p>	Враховано частково	<p>Викладено в редакції: "Доручити МВС спільно з ДСНС підготувати до 31.12.2026 та подати в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо приведення Положення про ДСНС у відповідність із Водним кодексом України у частині реалізації державної політики в галузі управління ризиками затоплення. Внесені зміни до положення повинні усунути неузгодженість між законом і підзаконними актами та чіткіше визначити інституційну відповідальність за планування, оновлення, моніторинг і комунікацію у сфері управління ризиками затоплення." Обґрунтування. Посилання ДСНС на принцип правової визначеності не спростовує рекомендації. Правова визначеність передбачає не лише</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	інформування населення, проведення попередньої оцінки ризиків затоплення та визначення територій із потенційно значними ризиками затоплення. Внесені зміни до положень повинні усунути неузгодженість між законом і підзаконними актами та чіткіше визначити інституційну відповідальність за планування, оновлення, моніторинг і комунікацію у сфері управління ризиками затоплення"			недопущення суперечливого або надмірного дублювання норм, а й чіткість, узгодженість та передбачуваність розподілу повноважень між органами державної влади. У цьому випадку актуалізація положень має забезпечити саме узгодженість підзаконного регулювання із законом і не потребує дослівного повторення всіх положень Водного кодексу України
12	Сторінка 60: "Розробити план поетапного поповнення матеріальних резервів, насамперед у паводкобезпечних регіонах та територіальних громадах із низьким рівнем фінансової спроможності. Розроблені плани повинні забезпечувати визначення мінімально необхідної	Пропозиції ДСНС ДСНС пропонує абзац перший розділу 7 "РЕКОМЕНДАЦІЇ" щодо рекомендацій ДСНС спільно з центральними та місцевими органами виконавчої влади викласти у такій редакції: "Центральним та місцевим органами виконавчої влади Забезпечити, за можливості, поповнення матеріальних резервів до мінімально необхідного рівня, що дозволить здійснювати заходи з першочергового реагування на повені (паводки, підтоплення), проведення евакуаційних заходів, аварійно-рятувальних робіт, тимчасового захисту інфраструктури та надання допомоги постраждалим, насамперед у паводкобезпечних регіонах та територіальних громадах із низьким рівнем фінансової	Враховано частково	Викладено в редакції: "Кабінету Міністрів України Доручити центральним та місцевим органами виконавчої влади забезпечити до 31.12.2027, поповнення матеріальних резервів до мінімально необхідного рівня, що дозволить здійснювати заходи з першочергового реагування на повені (паводки, підтоплення), проведення евакуаційних заходів, аварійно-рятувальних робіт, тимчасового захисту інфраструктури та надання допомоги

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	<p>ресурсної готовності для першочергового реагування на повені, проведення евакуаційних заходів, аварійно-рятувальних робіт, тимчасового захисту інфраструктури та надання допомоги постраждалому населенню."</p> <p>Строк виконання: до 31.12.2026</p>	<p>спроможності, за рахунок коштів державного та місцевого бюджету, інших незаборонених джерел, у тому числі гуманітарної (благодійної) допомоги.</p> <p>Строк виконання: до 31.12.2026</p> <p>ДСНС</p> <p>Забезпечити, у разі звернення, в межах компетенції, надання методичної допомоги центральним та місцевим органам виконавчої влади і органам місцевого самоврядування стосовно створення та використання матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.</p> <p>Строк виконання: до 31.12.2026"</p> <p>Обґрунтування ДСНС</p> <p><i>ДСНС, центральні та місцеві органи виконавчої влади діють виключно в межах своїх повноважень, визначених статтями 17¹, 18, 19 Кодексу цивільного захисту України, Законом України "Про місцеві державні адміністрації" та відповідними положеннями, і не можуть впливати на стан фінансування один одного</i></p>		<p>постраждалим, насамперед у паводконебезпечних регіонах та територіальних громадах із низьким рівнем фінансової спроможності, за рахунок коштів державного та місцевого бюджету, інших незаборонених джерел, у тому числі гуманітарної (благодійної) допомоги."</p> <p>"Державній службі України з надзвичайних ситуацій</p> <p>Забезпечити в межах компетенції, надання методичної допомоги центральним та місцевим органам виконавчої влади і органам місцевого самоврядування стосовно створення та використання матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.</p> <p>Термін виконання: до 31.12.2026."</p>
13	<p>Сторінка 60:</p> <p>"запровадити моніторинг навчальних та інформаційно-просвітницьких заходів щодо дій населення у разі повеней, зокрема шляхом виокремлення таких заходів у звітності,</p>	<p>Пропозиції ДСНС</p> <p>Визначення ДСНС відповідальним за виконання зазначеного заходу в частині запровадження моніторингу навчальних та інформаційно-просвітницьких заходів щодо дій населення у разі повеней, із забезпеченням підтвердження результативності таких заходів є недоцільним.</p> <p>Відповідно до статті 39 КЦЗУ організація навчання працюючого та непрацюючого населення діям у НС покладається на центральний орган</p>	Враховано частково	<p>Викладено в редакції:</p> <p>"Доручити ДСНС, місцевими державними адміністраціям, органами місцевого самоврядування передбачити в проєктах організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях на 2027-2028</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	<p>визначення показників охоплення паводконебезпечних територій та оцінки їх результативності. Моніторинг має забезпечувати підтвердження, чи такі заходи підвищують практичну готовність населення до дій у разі загрози або виникнення повені."</p> <p><i>Строк виконання:</i> до 31.12.2026</p>	<p>виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, які розробляють і затверджують відповідні організаційно-методичні вказівки та програми з підготовки населення до таких дій. Навчання здобувачів освіти — покладається на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки (МОН).</p> <p>Разом з цим інформаційно-просвітницька робота з питань поведінки в умовах НС організовується МОБВ та ОМС, в тому числі через утворені при них консультаційні пункти. Також інформаційно-просвітницька робота з населенням проводиться шляхом запровадження МОБВ та ОМС постійних рубрик у засобах масової інформації, зокрема друкованих, а також за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, аудіовізуальних та інтерактивних засобів та соціальної реклами.</p> <p>Водночас здійснення моніторингу даних заходів (визначення показників охоплення населення, аналіз ефективності навчання та оцінка впливу таких заходів на рівень практичної готовності населення) не належить до повноважень ДСНС і потребують застосування спеціальних методик оцінювання, проведення соціологічних досліджень тощо.</p> <p>Проведення заходів із запровадження додаткового моніторингу навчальних та інформаційно-просвітницьких заходів щодо дій населення виключно у разі повеней, зокрема шляхом виокремлення таких заходів у звітності та ведення відповідної статистичної інформації потребуватиме збільшення людських ресурсів та додаткового фінансування. Також визначення показників охоплення населення зазначеним навчанням на паводконебезпечних територіях та оцінки їх результативності потребуватиме проведення спеціальними компаніями (за рахунок коштів, які не передбачені для фінансування ДСНС): від заходів із оцінки попереднього рівня знань</p>		<p>роки окремі заходи з навчання всіх категорій населення паводконебезпечних територій діям у разі загрози або виникнення повені, визначити мінімальні показники моніторингу таких заходів щодо їх кількості, категорій і чисельності охопленого населення, охоплення паводконебезпечних територій, а також забезпечити виокремлення й періодичне узагальнення відповідної інформації в адміністративній звітності. Передбачені окремі заходи мають забезпечувати цільове охоплення навчанням населення паводконебезпечних територій, отримання достовірної інформації про масштаби та результативність проведених заходів, виявлення територій і категорій населення з недостатнім рівнем підготовки та своєчасне коригування навчальних заходів для підвищення практичної готовності населення до дій у разі загрози або виникнення повені."</p> <p>Обґрунтування. Включення до організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях на 2027–2028</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		<p>населення до проведення навчальних заходів та оцінювання після їх проведення.</p> <p>Враховуючи вищевказане та вимоги пп.3 п.2 ст. 21 КЦЗУ (якою визначено, що громадяни України зобов'язані вивчати способи захисту від НС та дій у разі їх виникнення) ДСНС вважає доцільним та пропонує:</p> <p>в проєктах організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях на 2027-2028 роки, <i>(що розробляються і затверджуються ДСНС, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування відповідно до п. 7 ПКМУ 444)</i> рекомендувати ЦОВВ, МОВВ, ОМС окрім загальних рекомендацій щодо дій у НС виокремити та акцентувати увагу на додатковому навчанні усіх верств населення на паводконебезпечних територіях відповідним діям.</p> <p>Разом з цим з огляду на викладене, питання щодо моніторингу, визначення показників охоплення та оцінки результативності інформаційно-просвітницьких заходів є доцільним визначити завдання ОМС, МОВВ, МОН (у частині щодо охоплення здобувачів освіти) та Державну службу статистики України, як орган основним завданням якого є збирання, збереження, оброблення, аналіз, захист та поширення офіційної державної статистичної інформації щодо масових явищ і процесів, які відбуваються в економічній, соціальній, демографічній, екологічній, культурній та інших сферах життя суспільства в Україні та її регіонах.</p> <p>ДСНС у межах повноважень може надавати інформацію щодо навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту органів виконавчої влади, територіальних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання а також педагогічних, науково-педагогічних працівників, які проводять навчання здобувачів освіти діям у надзвичайних ситуаціях, що здійснюється за програмами (робочими програмами)</p>		<p>роки окремих рекомендацій щодо додаткового навчання населення на паводконебезпечних територіях є доцільним та відповідає спрямованості рекомендації Рахункової палати на підвищення готовності населення до дій у разі загрози або виникнення повені.</p> <p>Такий захід дасть змогу врахувати територіальну специфіку ризиків та зосередити навчальну й інформаційно-просвітницьку роботу на населенні, яке найбільше піддається загрози затоплення.</p> <p>Водночас запропонований ДСНС захід стосується переважно змісту та спрямованості навчання і не усуває встановленого аудиту недоліку щодо відсутності інформації про фактичне охоплення населення.</p> <p>Запровадження моніторингу не обов'язково потребує проведення спеціальних соціологічних досліджень або залучення зовнішніх компаній. На початковому етапі результативність може оцінюватися за допомогою доступних адміністративних і практичних показників, зокрема: кількості та видів проведених заходів;</p>

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА

03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17

Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700

Підписувач Ключка Сергій Сергійович

Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		функціонального навчання та проводиться в НМЦ БЖД областей, м. Києва, НУЦЗУ та навчання практичним діям у разі виникнення надзвичайних ситуацій, зокрема пов'язаних з повеннями і паводками, що відпрацьовуються в рамках проведення заходів з підготовки органів управління та сил цивільного захисту під час проведення командно-штабних навчань, штабних тренувань та спеціальних навчань (тренувань) з питань цивільного захисту		кількості й категорій охоплених осіб; частки охоплених паводконебезпечних територіальних громад; охоплення закладів освіти, підприємств та консультаційних пунктів; результатів тестування, опитування учасників або виконання практичних завдань; виявлених недоліків і заходів, ужитих для їх усунення. Такі показники не мають на меті проведення комплексного соціологічного дослідження всього населення. Вони повинні забезпечити мінімально необхідну інформацію для оцінки того, чи охоплюють заходи території з найбільшим ризиком та чи набуває населення базових практичних навичок

До розділу 9. ДОДАТКИ

Додаток 4. Інформація про надання гідрометеорологічними організаціями попереджень про небезпечні та стихійні гідрометеорологічні явища, що призвели до виникнення надзвичайних ситуацій у 2022–2025 роках

14	Сторінка 70 Абзац перший опису події щодо НС від 08.07.2024 (Закарпатський ЦГМ)	Заперечення від УкрГМЦ Фактично паводок у липні 2024 року на річках Закарпатської області спостерігався на початку липня і попередні попередження (01-02 липня) успішно спрацювали без негативних наслідків: 2-3 липня, внаслідок значних,	Враховано (як пояснення)	Обґрунтування. У наведеному зауваженні відсутні факти, які б підтверджували відповідність визначеному критерію аудиту щодо
----	--	---	--------------------------	---

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	<p>"Згідно наданих документів, метеорологічні попередження були складені та доведені місцевим органам влади та заінтересованим суб'єктам господарювання із завчасністю приблизно 1 година, а складення і доведення гідрологічного штормового попередження від 08.07.2024, враховуючи час його надання та прогнозовані строки розвитку події, здійснено без належної завчасності"</p>	<p><i>місцями сильних дощів, сформувався швидкоплинний паводок із загальною амплітудою підйомів 0,5-1,9 м, на ділянці Тиси Вилоч-Чоп 2,0-2,2 м, без негативних наслідків. В місцях проходження сильних злив, відбувалось формування значного місцевого та схилового стоку та стрімке підвищення рівнів води на малих водотоках з підтопленням понижених місць.</i></p> <p>Подія 8 липня 2024 року була локальною і спричинена сильною зливою в конкретному районі (с. Буковець, північна частина області біля водорозділу). Це класичний місцевий схиловий стік і невеликі селі на малому водотоці, де мережа спостережень відсутня. Закарпатський ЦГМ завчасно (о 14:36) випустив попередження НГЯ-І жовтого рівня саме про те, що сталося: грози, місцями сильні короточасні дощі, формування значного місцевого стоку, стрімке підняття рівнів на малих водотоках, загрозу невеликих селів. Прогнозування селів і локальних злизових паводків на малих гірських водотоках – одна з найскладніших задач гідрометеорології. Процес залежить від мікрорельєфу, попередньої насиченості ґрунту, точного місця і інтенсивності зливи. Точний прогноз за кілька годин на конкретному потічку практично неможливий без цільної метеорадарної та ґрунтової мережі, якої в регіоні недостатньо</p> <p><i>Вдень 8 липня на більшій частині території області грози, короточасні дощі 0-7 мм, місцями значні, подекуди, на північній частині області, ближче до водорозділу, пройшли сильні локальні дощі, вночі – у горах місцями випадали невеликі, короточасні дощі. На більшості річок відбувались невеликі коливання рівнів води. Внаслідок сильної зливи в с.Буковець, Мукачівського р-ну, вийшов з берегів місцевий потічок, відмічалися невеликі селі. Внаслідок негоди було пошкоджено автомобільний міст, 1 електроопору та підтоплено підвальні приміщення.</i></p> <p>У висновку подія 8 липня 2024 року мала виразно локальний характер і була</p>		<p>доведення попереджень про виникнення загрози повеней за 48–72 години, але не менше ніж за 20 годин.</p> <p>Крім того, наведене свідчить про недостатність покриття гідрометеорологічної мережі, а також про важливість наявності метеорологічної радарної інформації для прогнозування локальних паводків на малих водотоках</p>

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА

03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17

Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700

Підписувач Ключка Сергій Сергійович

Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		<i>спричинена сильною зливою в районі с. Буковець, де мережа гідрометеорологічних спостережень відсутня. Закарпатський ЦГМ оперативно проінформував попередженням НГЯ-І жовтого рівня саме на підставі метеорологічного попередження про загрозу гроз, сильних короточасних дощів про формування місцевого схилового стоку, стрімке підвищення рівнів на малих водотоках та невеликих селевих потоків. Точне прогнозування таких дрібномасштабних явищ на малому гірському водотоці за кілька годин є однією з найбільш складних задач гідрометеорології і майже неможливе без метеорологічної радарної інформації</i>		
15	<p>Сторінка 71</p> <p>Абзац перший та другий опису події щодо НС від 10.06.2023 (Львівський РЦГМ)</p> <p>"Львівським РЦГМ спрогнозовано випадіння значних та сильних дощів по території Львівської області та м. Львів, що відповідає фактичним умовам виникнення явища за характером та рівнем небезпечності, однак строк виникнення явища спрогнозовано неточно, оскільки фактичний початок явища відбувся раніше прогнозованого строку.</p>	<p>Заперечення від УкрГМЦ</p> <p>Фактичні обставини виникнення явища: 10 червня 2023 року в смт Східниця Дрогобицького району Львівської області внаслідок проходження інтенсивних локальних злив та значного схилового стоку річка Східничанка (малий водотік) вийшла з берегів. Підтоплення почалося приблизно о 18:00-18:30 10 червня 2023 року. Подія мала яскраво виражений локальний характер і була зумовлена короточасними сильними опадами саме в передгірській частині басейну.</p> <p>Наявність та зміст попереджень: 9 червня 2023 року о 11:04 Львівським регіональним центром з гідрометеорології (РЦГМ) було видано попередження про зміну гідрологічної ситуації:</p> <p>Впродовж 10-12 червня на річках басейнів Сяну, Дністра (Львівська, Івано-Франківська обл.) очікується підвищення рівнів води на 0,3-1,3 м над поточними, без негативних наслідків. В місцях проходження локальних значних дощів можливе формування значного місцевого та схилового стоку.</p> <p>Це попередження повністю відповідало фактичному характеру небезпеки (локальний схиловий стік у місцях інтенсивних опадів) і було видано заздалегідь – за понад 30 годин до початку підтоплення в Східниці.</p>	<p>Враховано (як пояснення)</p>	<p>Обґрунтування.</p> <p>У наведеному зауваженні відсутні факти, які б підтверджували відповідність визначеному критерію аудиту щодо доведення попереджень про виникнення загрози повеней за 48–72 години, але не менше ніж за 20 годин.</p> <p>Крім того, наведене є підтвердженням недостатнього покриття гідрометеорологічної мережі, а також про важливість наявності метеорологічної радарної інформації для прогнозування локальних паводків на малих водотоках</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	<p>Попередження про небезпечне гідрологічне явище надано після фактичного виникнення надзвичайної ситуації, що унеможливило вжиття органами місцевої влади превентивних заходів для зменшення наслідків повеней"</p>	<p><i>Попередження від 9 червня чітко охоплювало період 10–12 червня і прямо вказувало на ризик формування значного місцевого та схилового стоку саме в місяцях проходження локальних сильних дощів. Подія в Східниці повністю вписується в цей прогноз. Але локальні наводки на малих водотоках (без стаціонарних пунктів гідрологічних спостережень) за своєю природою мають високу складність прогнозування. Раптовість злив у гірській/передгірській місцевості не дозволяє точно визначити годину початку стоку. Видача загального попередження за добу до події є стандартною та достатньою практикою для такого типу явищ.</i></p> <p><i>Фактична гідрологічна ситуація на той період: В період з 10 по 12 червня на річках басейну Дністра (Львівська, Івано-Франківська області) відмічалось проходження дощового наводку з підвищенням рівнів води над передпадовковими рівнями на 0,3 - 1,3 м, місцями до 1,7 м (р. Бистриця - с. Озимина). В районі гідрологічного поста р. Тисмениця - м. Дрогобич відмічалось різке підвищення рівня води на 3,1 м, при цьому відбувався початковий вихід води на заплаву, шар затоплення склав 35 см. В результаті випадіння значних, місцями сильних дощів у передгірській частині області на окремих річках басейну Дністра відбувалось інтенсивне проходження значного місцевого та схилового стоку.</i></p> <p><i>У висновку подія 10 червня 2023 року в смт Східниця мала яскраво виражений локальний характер і була спричинена інтенсивним місцевим та схиловим стоком внаслідок короточасних сильних злив у передгірській частині басейну річки Східничанка (малий водотік). У зв'язку з відсутністю стаціонарних пунктів гідрологічних спостережень на даному водотоку та обмеженими можливостями оперативного радарного моніторингу локальних опадів, точне прогнозування часу та місця максимального прояву такого явища є об'єктивно ускладненим. Водночас Львівським РЦГМ ще 9 червня 2023 року було видано фонове гідрологічне попередження про очікуване</i></p>		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення																				
		<i>проходження дощового паводку впродовж 10-12 червня та можливість формування значного місцевого та схилового стоку в місцях інтенсивних опадів, що повністю відповідало фактичному розвитку ситуації</i>																						
Додаток 5. Інформація про встановлені недоліки наданих гідрологічних попереджень щодо досліджених НС																								
16	<p>Сторінка 73 Абзац третій змісту недоліків щодо НС від 10.12.2022 (Закарпатський ЦГМ, попередження № 38-45) "Відсутність детальної інформації про можливі негативні наслідки для населених пунктів (господарських об'єктів) розташованих у створах гідрологічних постів, які згодом зазнали підтоплення"</p>	<p>Заперечення від УкрГМЦ <i>Попередження № 38 (випущене 09.12.2022 о 8:30) чітко попереджало про значні дощі, місяцями сильні, формування значного місцевого та схилового стоку, підтоплення понижених місць у населених пунктах саме через захаращення русел потічків та каналів, а також загрозу селів у горах (помаранчевий рівень). Підтоплення в перелічених пунктах (м. Іршава, с. Поляна, м. Свалява, с. Неліпино, смт В. Бичків) не пов'язані з виходом води на заплаву основних річок, біля яких розташовані міста у створах постів (таблиця). Це результат локального стоку від інтенсивних опадів (до 50 мм).</i></p> <p style="text-align: right;">Таблиця</p> <table border="1" data-bbox="504 906 1473 1136"> <thead> <tr> <th>Населений пункт</th> <th>Дата максимального рівня</th> <th>Максимальний рівень</th> <th>Залишилось до НГЯ-I, см</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Іршава</td> <td>17.12.2022</td> <td>94 см</td> <td>106 см</td> </tr> <tr> <td>Поляна</td> <td>11.12.2022</td> <td>228 см</td> <td>32 см</td> </tr> <tr> <td>Свалява</td> <td>11.12.2022</td> <td>118 см</td> <td>182 см</td> </tr> <tr> <td>В.Бичків</td> <td>17.12.2022</td> <td>291 см</td> <td>109 см</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Уточнюючі попередження №39-45 детально описували вихід води на заплаву саме по Боржаві, Латориці, Тисі, Ужгороді тощо. Таким чином наслідки було попереджено</i></p>	Населений пункт	Дата максимального рівня	Максимальний рівень	Залишилось до НГЯ-I, см	Іршава	17.12.2022	94 см	106 см	Поляна	11.12.2022	228 см	32 см	Свалява	11.12.2022	118 см	182 см	В.Бичків	17.12.2022	291 см	109 см	Враховано частково	<p>Викладено в редакції: "відсутність детальної інформації про можливі негативні наслідки для населених пунктів (господарських об'єктів), розташованих у створах гідрологічних постів, які згодом зазнали підтоплення. Оскільки на пунктах спостереження не спостерігалось підвищення рівня води до небезпечного."</p>
Населений пункт	Дата максимального рівня	Максимальний рівень	Залишилось до НГЯ-I, см																					
Іршава	17.12.2022	94 см	106 см																					
Поляна	11.12.2022	228 см	32 см																					
Свалява	11.12.2022	118 см	182 см																					
В.Бичків	17.12.2022	291 см	109 см																					
17	<p>Сторінка 73 Абзац третій змісту</p>	<p>Заперечення від УкрГМЦ <i>Попередження № 56-60 послідовно описували підвищення рівнів по Тисі</i></p>	Враховано частково	<p>Викладено в редакції: "відсутність детальної інформації про</p>																				

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	<p>недоліків щодо НС від 04.12.2023 (Закарпатський ЦГМ, попередження № 56-60)</p> <p>"Відсутність детальної інформації про можливі негативні наслідки для населених пунктів (господарських об'єктів) розташованих у створах гідрологічних постів, які згодом зазнали підтоплення"</p>	<p>(ділянки <i>Рахів–Хуст–Вилок–Чоп</i>), <i>Боржаві (В. Ремети), Латориці, Уж з конкретними рівнями, виходом на заплаву та часткового затоплення конкретних сільгоспугідь і доріг</i></p> <p><i>У попередженні №59</i> прямо згадувалося часткове затоплення водозабору в <i>Перечині та дитячої залізниці в Ужгороді тощо.</i></p> <p><i>Підтоплення в Рахові, Міжгір'ї, Лугах та інших пунктах (Тячівський, Рахівський, Хустський райони) відбулось від локального стоку та схилових процесів, а не від критичного перевищення рівнів у основних створах постів Тиси чи інших річок (в створах гідрологічних постів Рахів, Міжгір'я та Луги не було досягнуто виходу води на заплаву (НГЯ-І)). Завчасність попереджень була достатньою</i></p>		<p>можливі негативні наслідки для населених пунктів (господарських об'єктів), розташованих у створах гідрологічних постів, які згодом зазнали підтоплення. Оскільки на пунктах спостереження не спостерігалось підвищення рівня води до небезпечного."</p> <p>Обґрунтування.</p> <p>Наведені аргументи не спростовують установленого аудитом недоліку повною мірою. Попередження містили переважно інформацію, пов'язану з прогнозованими рівнями води у створах гідрологічних постів та можливими наслідками виходу води на заплаву. Вони не давали повної деталізованої інформації щодо всіх населених пунктів, територій та об'єктів, які могли зазнати підтоплення внаслідок розвитку гідрологічної ситуації</p>
18	<p>Сторінка 73</p> <p>Абзац перший змісту недоліків щодо НС від 05.02.2024 (Закарпатський ЦГМ, попередження № 12-18)</p> <p>"Відсутність інформації про</p>	<p>Заперечення від УкрГМЦ</p> <p><i>Попередження № 15 (07.02.2024) чітко попереджало про відновлення підвищення рівнів, вихід на заплаву, часткового затоплення конкретних сіл по Боржаві (Ком'яти, Сільце, Заріччя тощо), Тисі (Рахів, Тячів, Хуст), Латориці, а також формування значного місцевого та схилового стоку, затоплення понижених місць у населених пунктах, локальні селі та зсуви</i></p>	Не враховано	<p>Обґрунтування.</p> <p>Наведені пояснення не спростовують установленого аудитом недоліку. У попередженнях були конкретизовані можливі наслідки переважно для населених пунктів і територій,</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадової особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	можливі негативні наслідки для населених пунктів, розташованих на малих річках і в зонах впливу гірських потоків, що обмежує можливість своєчасного вжиття заходів із захисту територій та мінімізації наслідків повеней"	<i>(помаранчевий рівень). Попередження № 17–18 уточнювали максимальні рівні по Тисі (Тячів, Хуст, Чоп), Боржаві, з конкретними підтопленнями доріг і угідь. З усіх перелічених населених пунктів с. Верхній Студений, с. Довге, с. Жорнава, с. Колочава, с. Косівська Поляна, смт Міжгір'я, с. Підполоззя, смт Усть-Чорна, смт Великий Бичків, с. Нересниця, смт Великий Березний - лише в створі гідрологічного поста Колочава спостерігався початковий вихід води на заплаву. Більшість перелічених населених пунктів зазнали підтоплення саме через інтенсивні опади, схиловий стік і зсуви перезволоженого ґрунту, а не через критичний вихід основних річок у створах постів</i>		пов'язаних із прогнозованими рівнями води у створах гідрологічних постів та виходом основних річок на заплаву. Для значної частини населених пунктів, які фактично зазнали підтоплення унаслідок інтенсивних опадів, місцевого і схилового стоку, паводків на малих водотоках, селів або зсувів, попередження містили загальний опис можливих процесів без достатньої територіальної конкретизації щодо місця їх імовірного прояву та можливих наслідків. Пояснення УкрГМЦ про те, що у більшості зазначених населених пунктів підтоплення не були спричинені критичним підвищенням рівнів води у створах основних гідрологічних постів, пояснює обмеження прогнозування, але водночас підтверджує недостатність спостережної мережі та наявних прогнозних можливостей для своєчасного визначення локальних ризиків на малих річках і в гірських районах
19	Сторінка 73 Абзац перший змісту недоліків щодо НС від	<i>Заперечення від УкрГМЦ Попередження № 38 (06.07.2023) прямо вказувало на підйоми рівнів на 0,5–1,5 м та початковий вихід на заплаву, значний місцевий та схиловий</i>	Не враховано	Обґрунтування. Попередження про небезпечне гідрологічне явище II рівня безпеки

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	<p>06.07.2023 (Івано-Франківський ЦГМ, попередження № 38-39)</p> <p>"Зміст попередження про небезпечні гідрологічні явища має узагальнену інформацію і не містило конкретного переліку населених пунктів, які підпадали під ризики затоплення, що не відповідає вимогам пункту 10.2.9 Настанови з оперативної гідрології щодо обов'язковості зазначення можливих небезпечних наслідків"</p>	<p><i>стік і загрозу локальних селів (помаранчевий рівень). Попередження № 39 уточнювало ризик початкового затоплення прирічкових госпоб'єктів водами р. Луква в населеному пункті с. Боднарів. Підтоплення в Коломиї та інших населених пунктах (885 дворогощподарств) спричинене зливовими дощами та грозами, а не перевищенням рівнів основних річок у контрольних створах. Це класичний місцевий стік. Усі попередження містили характеристику явища, причини, рівні небезпеки (жовтий/помаранчевий), прогнозовані підвищення рівнів та очікувані наслідки – відповідно до пункту 10.2.9 Настанови з оперативної гідрології.</i></p> <p><i>Можливі наслідки описувалися максимально конкретно для основних річок і ділянок (заплати, сільгоспугіддя, дороги, окремі об'єкти тощо).</i></p> <p><i>Підтоплення дворогощподарств, підвалів і віддалених сіл у переважній більшості відбулися внаслідок значного локального зливого стоку, а не наводкової хвилі основних річок в створах гідрологічних постів. Прогнозування обсягів місцевого стоку внаслідок зливових дощів не здійснюється гідропрогнозістами через відсутність відповідної методології, проте в попередженнях в загальному вигляді про це попереджається.</i></p> <p><i>Завчасність попереджень (від кількох годин до 1-2 діб) відповідала вимогам нормативних документів з оперативної гідрології для дощових наводків у Карпатах. Формування наводкової хвилі може розпочатись за лічені години, для прогнозування добігання води по руслах річок – випускались уточнені попередження.</i></p> <p><i>Відсутність більш детальної інформації в гідрологічних попередженнях зумовлена об'єктивними науково-методологічними та технологічними обмеженнями. Зокрема, чинні методики прогнозування гідрологічних явищ прив'язані переважно до даних спостережень на існуючих гідрологічних</i></p>		<p>№ 38 від 06.07.2023 містило інформацію про очікуваний період явища, його характеристику та причину виникнення. Водночас у ньому немає інформації про водний об'єкт чи ділянку / гідрологічний пост, а також можливі небезпечні наслідки для населених пунктів, господарських об'єктів, як це передбачено вимогами пункту 10.2.9 Настанови з оперативної гідрології.</p> <p>Попередження № 39 від 07.07.2023 вже надано під час настання явища і не впливало на вжиття заходів з мінімізації наслідків.</p> <p>Крім того, пропозицію щодо внесення уточнень до пункту 1.1 додатка 7 не враховано, оскільки наведені зауваження не спростовують встановлених під час аудиту фактів невідповідності визначеним критеріям щодо якості наданих попереджень та їх завчасності.</p> <p>Враховуючи, що прогнозування обсягів місцевого стоку не здійснюється через наявність науково-методологічних обмежень до проєкту звіту, додано рекомендацію:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Розробити методологію

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		<i>постах, які недостатньо автоматизовані. Пропонуємо внести відповідні уточнення також до пункту 1.1 додатку 7 із зміною визначення відповідності</i>		прогнозування місцевого стоку, утвореного внаслідок зливових дощів. Розроблена методологія має забезпечити завчасне визначення територій із ризиком формування інтенсивного місцевого та схилового стоку, прогнозування можливих місць і масштабів підтоплення, насамперед на малих водотоках та в гірських і передгірських районах, а також підготовку територіально конкретизованих попереджень для своєчасного вжиття органами влади превентивних заходів, оповіщення населення та організації реагування. Термін виконання: до 31.12.2026
Державне агентство водних ресурсів України (лист від 11.06.2026 № 3484/7/9/11-26)				
20	Сторінка 8: "Виконання Планів управління ризиками затоплення у 2023–2025 роках становило 33 відс., у тому числі заходи з відновлення інфраструктури виконано лише на 9 відс. від	<i>Протягом 2023-2025 років дійсно спостерігається системне обмежене фінансування бюджетної програми "Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь та першочергове забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням", що унеможливує виконання протипаводкових та природоохоронних заходів у необхідних обсягах. Варто окреслити що, у досліджуваних періодах видатки державного бюджету здійснювалися за рахунок спеціального фонду державного</i>	Враховано	Уточнено джерело фінансування. Викладено в редакції: "Водночас виконання протипаводкових заходів було обмежене одночасно двома чинниками: недостатнім обсягом фінансування порівняно з реальною потребою (використано 335,8 млн грн, або 8,5 відс. необхідного обсягу) та

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	запланованого обсягу. Водночас, виконання протипаводкових заходів було обмежене одночасно двома чинниками: недостатнім обсягом фінансування порівняно з реальною потребою (використано 335,8 млн грн або 8,5 відс. необхідного обсягу) та неефективним управлінням частиною вже виділених бюджетних коштів (156,9 млн грн, або 31,8 відс. відкритих асигнувань, не використано та повернуто до бюджету)"	<i>бюджету, а саме Державного фонду розвитку водного господарства, який наповнюється рентною платою за спецводокористування у розмірі 10 %.</i> <i>Крім того, фінансування бюджетної програми протипаводкового та природоохоронного спрямування із загального фонду державного бюджету не здійснювалося з 2022 року</i>		неефективним управлінням частиною вже виділених бюджетних коштів (156,9 млн грн, або 31,8 відс. відкритих асигнувань зі спеціального фонду, не використано та зараховано до залишків на кінець року)"
21	Сторінка 45: "За рахунок бюджетної програми КПКВК 2707070 (1205070 з 24.07.2025) 39 у 2023-2025 роках виконувались 112 заходів, з яких лише 21 захід відповідає ПУРЗ. Зокрема, в Івано-Франківській області відновлено 8 дамб та 1 берегоукріплення; у	<i>Помічено невідповідність інформації, зазначеної у таблиці на сторінці 48 із наведеними даними у тексті на сторінці 45.</i> <i>Пропонуємо абзац 3 сторінки 45 викласти у наступній редакції: "За рахунок бюджетної програми КПКВК 2707070 (1205070 з 24.07.2025) у 2023-2025 роках виконувались 112 заходів, з яких лише 21 захід відповідає ПУРЗ. Зокрема, в Івано-Франківській області відновлено 8 дамб та 3 берегоукріплення; у Чернівецькій області побудовано 1 дамбу, відновлено 4 дамби, відновлено 5 берегоукріплень та проведено розчищення русла річки; у Львівській області відновлено 4 дамби та 2 берегоукріплення; у Закарпатській області завершено роботи з реконструкції та розширення</i>	Враховано	На сторінках 45 та 48 наведені різні дані. З метою кращого розуміння викладено в редакції: "За рахунок бюджетної програми КПКВК 2707070 (1205070 з 24.07.2025) у 2023-2025 роках виконувались 112 заходів, з яких лише 21 відповідає ПУРЗ (відновлено 8 дамб та 1 берегоукріплення в Івано-Франківській області; побудовано 1 дамбу,

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	<p>Закарпатській області побудовано 1 дамбу, реконструйовано 2 дамби, відновлено 2 дамби та 1 берегоукріплення; у Чернівецькій області побудовано 2 дамби, 2 берегоукріплення та проведено регулювання русла. На ці заходи використано 335,8 млн. грн, що становить 68,1 відс. плану. Найкраще виконання програми спостерігається в 2023 році (89,4 відс.), найгірше – в 2024 році (50,0 відсотків) (таблиця 5)"</p>	<p><i>існуючої мережі споруд для проведення гідрометеорологічних спостережень на річках та інших водних об'єктах (АІВС-Туса-2). На зазначені заходи використано 335,8 млн грн, що становить 68,1 відс. плану. Найкраще виконання програми спостерігається в 2023 році (89,4 відс.), найгірше – в 2024 році (50,0 відсотків) (таблиця 5)."</i></p>		<p>реконструйовано 2 дамби, відновлено 2 дамби та 1 берегоукріплення у Закарпатській області; побудовано 2 дамби, 2 берегоукріплення та проведено регулювання русла у Чернівецькій області)."</p>
22	<p>Сторінка 54: "За результатами контрольних перевірок ДСНС, проведених у березні 2024 року – червні 2025 року, встановлено, що відомчі матеріальні резерви не створено, зокрема, у Держводагентстві, Держлісагентстві та МОЗ"</p>	<p><i>Слово "Держводагентстві" виключити, зважаючи на те, що матеріальний резерв у Держводагентстві створено відповідно до наказу Держводагентства "Про матеріальний резерв" № 194 від 01.12.2025 на виконання Положення "Про функціональну підсистему протипаводкових заходів" єдиної державної системи цивільного захисту, але через відсутність фінансування матеріальний резерв не забезпечений у повному обсязі</i></p>	Враховано	<p>Викладено в редакції: "Відомчі матеріальні резерви також сформовані неналежним чином. За результатами контрольних перевірок ДСНС, проведених у березні 2024 року – червні 2025 року, встановлено, що відомчі матеріальні резерви не створені, зокрема у Держлісагентстві та МОЗ. В Держводагентстві відомчі матеріальні резерви створені в обсязі</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
				21 відсоток."
23	<p>Сторінка 7: "Як наслідок, управління режимами роботи водосховищ, планування пропуску весняного водопілля, оцінка ризиків підтоплення та заходи із запобігання негативним наслідкам здійснюються в умовах підвищеної інформаційної невизначеності, що призводить до неочікуваних наслідків"</p>	<p><i>У абзаці 5 на ст. 7, речення 2 викласти у редакції "Як наслідок, управління режимами роботи водосховищ, планування пропуску весняного водопілля, оцінка ризиків затоплення та заходи із запобігання негативним наслідкам здійснюються в умовах підвищеної інформаційної невизначеності, що призводить до неочікуваних наслідків."</i></p>	Враховано	Уточнено термін "підтоплення"
24	<p>Сторінка 37: "Забезпечення проведення робіт із запобігання пошкодженню та аваріям на гідротехнічних спорудах, ліквідація наслідків аварій на таких спорудах, а також здійснення заходів, пов'язаних із запобіганням шкідливій дії вод і ліквідацією її наслідків, включаючи протипаводковий захист сільських населених пунктів та сільськогосподарських</p>	<p><i>У останньому абзаці перше речення на ст. 37 викласти у редакції "Забезпечення проведення робіт із запобігання пошкодженню та аваріям на гідротехнічних спорудах, що належать до сфери управління Держводагентства, ліквідація наслідків аварій на таких спорудах, а також здійснення заходів, пов'язаних із запобіганням шкідливій дії вод і ліквідацією її наслідків, включаючи протипаводковий захист сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь належать до завдань, які виконує Держводагентство."</i></p>	Враховано	<p>Уточнено редакційно, додано слова: "..., що належать до сфери управління Держводагентства"</p>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	угідь належать до завдань, які виконує Держводагентство"			
25	Сторінка 38, виноска 24: "11 водогосподарських організацій не обліковують об'єкти протиаводкової інфраструктури, 4 БУВРа при аналізі не враховувались через відсутність інформації на тимчасово окупованій території (БУВР річок Приазов'я, БУВР річок Причорномор'я та нижнього Дунаю, Сіверсько-Донецьке БУВР)"	<i>На ст. 38 у виносці 11 зазначена некоректна інформація, оскільки зазначено 4 БУВР, але перелічено лише 3. Не вказано БУВР нижнього Дніпра</i>	Враховано	Додано у виноску Басейнове управління водних ресурсів нижнього Дніпра

Заступник Голови Рахункової палати

 (підпис)

Сергій КЛЮЧКА

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
 03-40/19-5 від 26.06.2026 11:17
 Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
 Підписувач Ключка Сергій Сергійович
 Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ,
ДОВКІЛЛЯ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
Мінекономіки**

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 200-47-53, факс (044) 253-63-71,
e-mail: meconomy@me.gov.ua, сайт: www.me.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37508596

від _____ 20__ р. № _____

На № 03-1511 від 03.06.2026 р.

Рахункова палата

Щодо ознайомлення з проектом Звіту

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України відповідно до листа Рахункової палати опрацювало проект Звіту за результатами аудиту діяльності (ефективності) на тему «Управління повеннями – оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф» (далі – проект Звіту) і надає коментарі та пропозиції до нього (додаються).

Участь у обговоренні проекту Звіту братиме Нестеренко Дар'я Костянтинівна – начальник відділу водного менеджменту управління регулювання рибного господарства, меліорації, водних ресурсів та морських екосистем (ел. пошта: _____, тел.: (_____)).

Пропозиції Держводагентства до проекту Звіту, що надійшли листом від 11.06.2026 № 3532/7/9/11-26, додаються.

Додаток: на 5 арк. в 1 прим.

Заступник Міністра

Ірина ОВЧАРЕНКО

Ганна Кухарчук

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Овчаренко Ірина Іванівна**
Сертифікат **6FA97849F1B2570D04000000C9D020081DE0800**
Дійсний з **30.09.2025 15:58:48** по **30.09.2027 15:58:48**

Мінекономіки

7403-07/55054-03 від 15.06.2026

Пропозиції

Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України до проекту Звіту за результатами аудиту діяльності (ефективності) на тему «Управління повенями – оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф» (далі – проект Звіту)

У пункті 1 розділу 7 «Рекомендації» проекту Звіту пропонуємо головним виконавцем визначити МВС, як центральний орган виконавчої влади, що здійснює координацію ДСНС через Міністра внутрішніх справ України відповідно до Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1052.

Водночас висловлюємо застереження щодо доцільності підготовки та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України нормативно-правового акта, яким передбачається визначення єдиного координаційного механізму у сфері управління повенями, оскільки порушене питання врегульовано у планах управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах районів басейнів річок, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 895-р.

Крім того, з метою належного забезпечення моніторингу та контролю за станом виконання завдань, визначених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 895-р «Про затвердження планів управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах районів басейнів річок», наказом ДСНС від 02.02.2023 № НС-97 створено міжвідомчу робочу групу із впровадження планів управління ризиками затоплення та затверджено її персональний склад.

Відповідно до Порядку розроблення плану управління ризиками затоплення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2018 № 247 (далі – Порядок), розроблення планів управління ризиками затоплення забезпечується ДСНС та подання їх на розгляд до Кабінету Міністрів України – МВС. Відповідно до пункту 3 Порядку план управління ризиками затоплення затверджується кожні шість років.

У абзаці другому пункту 3 розділу 7 «Рекомендації» проекту Звіту пропонуємо із переліку виконавців виключити Мінекономіки, оскільки відповідно до статті 15 Водного кодексу України до відання Мінекономіки в галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів належить забезпечення формування державної політики у сфері охорони та відтворення вод (поверхневих, підземних, морських), раціонального використання водних ресурсів.

Водночас, відповідно до пункту 11 частини першої статті 16 Водного кодексу України здійснення заходів, пов'язаних із запобіганням шкідливій дії

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Овчаренко Ірина Іванівна**
Сертифікат **6FA97849F1B2570D04000000C9D020081DE0800**
Дійсний з **30.09.2025 15:58:48** по **30.09.2027 15:58:48**

Мінекономіки

7403-07/55054-03 від 15.06.2026

вод і ліквідацією її наслідків, включаючи протипаводковий захист сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, інших заходів з управління ризиками затоплення належить до повноважень Держводагентства.

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

вул. О. Гончара, 55а, м. Київ, 01601, тел. (044) 202-30-50, тел./факс (044) 202-32-11, факс (044) 202-31-44
сайт: <https://dsns.gov.ua> код згідно з ЄДРПОУ 38516849 E-mail: oper@dsns.gov.ua

від _____ 20__ р. № _____

На № 03-1510

від 03.06.2026

Рахункова палата

Про розгляд проекту Звіту про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Управління повенями – оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф»

Державна служба України з надзвичайних ситуацій у межах повноважень розглянула проект Звіту про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Управління повенями – оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф» і надає свої пропозиції та зауваження до нього згідно з додатком.

Також інформуємо, що в обговоренні проекту Звіту, яке відбудеться 15.06.2026 о 16:00, візьмуть участь:

ВЕЛИЧКО Сергій Володимирович, начальник оперативно-диспетчерської служби Відділу оперативного управління в надзвичайних ситуаціях, моб. тел.: _____, електронна пошта: _____

ЗІНЧЕНКО Олександр Олексійович, начальник Управління внутрішнього аудиту, моб. тел.: _____, електронна пошта: _____

КРОПОТОВ Петро Петрович, заступник начальника управління – начальник відділу прогнозування, обліку пожеж, надзвичайних ситуацій та встановлення їх причин управління захисту населення та територій Департаменту цивільного захисту та превентивної діяльності, тел.: _____, електронна пошта: _____

КУДІН Сергій Анатолійович, заступник директора Департаменту – начальник управління організації та координації заходів цивільного захисту Департаменту цивільного захисту та превентивної діяльності, тел.: _____, електронна пошта: _____

МАСОВЕЦЬ Богдан Петрович, начальник Управління гідрометеорології, моб. тел.: _____, електронна пошта: _____

ПАВЛОВ Сергій Сергійович, заступник начальника відділу підготовки органів управління та навчання населення управління організації та координації заходів цивільного захисту Департаменту цивільного захисту та превентивної діяльності, тел.: _____, електронна пошта: _____

ХОРОШОК Володимир Петрович, головний спеціаліст відділу оповіщення та цифрової інфраструктури Управління оповіщення та цифрового розвитку, тел.: , електронна пошта: ;

ФІЛОНЕНКО Вероніка Олександрівна, директор Українського гідрометеорологічного центру Державної служби України з надзвичайних ситуацій, моб. тел.: , електронна пошта: .

Додаток: на 18 арк. в 1 прим.

Заступник Голови з питань
цифрового розвитку, цифрових
трансформацій і цифровізації

Роман ПРИМУШ

ПРОПОЗИЦІЇ ТА ЗАУВАЖЕННЯ ДО ПРОЄКТУ ЗВІТУ

До розділу 3. «СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПОВЕНЯМИ В УКРАЇНІ»

Організаційна структура управління повенями загалом охоплює ключових суб'єктів — УкрГМЦ, ДСНС, Держводагентство, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Заперечення від ДСНС

ДСНС пропонує абзац другий підрозділу «Висновки» розділу 3 «СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПОВЕНЯМИ В УКРАЇНІ» викласти у такій редакції:

«Організаційна структура управління повенями загалом охоплює ключових суб'єктів — ДСНС, Держводагентство, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.»

Обґрунтування ДСНС

Відповідно до пункту 1.1 Положення про Український гідрометеорологічний центр Державної служби України з надзвичайних ситуацій, затвердженого наказом ДСНС від 28.05.2013 № 336 (у редакції наказу ДСНС від 08.10.2025 № 1248) УкрГМЦ ДСНС України є неприбутковою організацією, підпорядковується і належить до сфери управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

До розділу 4. «ЧИ СИСТЕМА ОТРИМАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДАНИХ СПРИЯЄ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПОВЕНЕЙ»

Слід зазначити, що з метою досягнення якісного оперативного гідрометеорологічного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування, галузей економіки, Збройних Сил, населення інформацією про фактичні та очікувані зміни гідрометеорологічних умов, попередженнями про небезпечні і стихійні гідрометеорологічні явища та інформацією про стан забруднення навколишнього природного середовища, що можливо в результаті технічного і технологічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби в 2021 році затверджено Державну цільову екологічну програму матеріально-технічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби на 2022–2024 роки¹⁹. Водночас, виконання цієї програми не забезпечило комплексного оновлення системи гідрометеорологічних спостережень.

Програма передбачала виконання 13 заходів, спрямованих на підвищення якості та оперативності гідрометеорологічного забезпечення, справджуваності прогнозів і попереджень, а також зменшення збитків від небезпечних і стихійних гідрометеорологічних явищ. Водночас у 2022–2024 роках її

профінансовано лише на 10,1 млн грн, або 12,9 відс. від передбаченого обсягу, унаслідок чого повністю виконано лише 1 захід, частково – 7, не виконано – 5. Зокрема, не впроваджено доплерівські метеорологічні радіолокаційні комплекси, спеціалізоване програмне забезпечення, не побудовано та не модернізовано заплановані об'єкти інфраструктури, а автоматизовані технічні засоби для переоснащення метеорологічної та гідрологічної системи спостережень впроваджено лише частково.

Заперечення від ДСНС

ДСНС пропонує абзац десятий та одинадцятий підрозділу «Матеріально-технічне забезпечення гідрометеорологічної мережі є недостатнім для повноцінного оновлення системи спостережень і прогнозування» розділу 4 «ЧИ СИСТЕМА ОТРИМАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДАНИХ СПРИЯЄ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПОВЕНЕЙ» викласти у такій редакції:

«Слід зазначити, що з метою досягнення якісного оперативного гідрометеорологічного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування, галузей економіки, Збройних Сил, населення інформацією про фактичні та очікувані зміни гідрометеорологічних умов, попередженнями про небезпечні і стихійні гідрометеорологічні явища та інформацією про стан забруднення навколишнього природного середовища, що можливо в результаті технічного і технологічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби в 2021 році затверджено Державну цільову екологічну програму матеріально-технічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби на 2022–2024 роки¹⁹ (далі — Програма). Водночас, враховуючи обмеженість фінансування Програми (профінансовано лише 3,3% запланованих Програмою заходів), більшість завдань і заходів реалізувати не вдалося.

Програма передбачала виконання 13 заходів, спрямованих на підвищення якості та оперативності гідрометеорологічного забезпечення, справджуваності прогнозів і попереджень, а також зменшення збитків від небезпечних і стихійних гідрометеорологічних явищ. Водночас у 2022–2024 роках її профінансовано лише на 10,1 млн грн, або 12,9 відс. від передбаченого обсягу на 2022 рік, унаслідок чого повністю виконано лише 1 захід, частково – 7, не виконано – 5. Зокрема, не впроваджено доплерівські метеорологічні радіолокаційні комплекси, спеціалізоване програмне забезпечення, не побудовано та не модернізовано заплановані об'єкти інфраструктури, а автоматизовані технічні засоби для переоснащення метеорологічної та гідрологічної системи спостережень впроваджено лише частково.»

Обґрунтування ДСНС

Фактичні обсяги фінансування завдань і заходів Програми в цілому становили 10063,5 тис. грн, що становить 3,3% запланованих Програмою. Із загального обсягу запланованого фінансування у сумі 308,6 млн грн фактично профінансовано заходи по Програмі лише у 2022 році за рахунок коштів державного бюджету за КПКВ 1006060 «Гідрометеорологічна діяльність»,

що становило 12,9% від запланованого на 2022 рік, у зв'язку з чим частково виконано 2 завдання Програми, не виконано — 1 завдання.

До розділу 4. «ЧИ СИСТЕМА ОТРИМАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДАНИХ СПРИЯЄ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПОВЕНЕЙ»

Закуплене обладнання в окремих випадках відповідало визначеним технічним і якісним характеристикам та сприяло частковому оновленню матеріально-технічної бази. Процедури закупівлі основних засобів гідрометеорологічного призначення у 2022–2025 роках не забезпечили дотримання принципу ефективності, що проявилось у наявності системних недоліків планування та обмеженій ролі конкурентних процедур.

Заперечення від УкрГМЦ

ДСНС пропонує виключити друге речення абзацу першого підрозділу «Закупівлі обладнання частково забезпечили потреби гідрометеорологічної діяльності, однак окремі недоліки знизили ефективність використання коштів» розділу 4 «ЧИ СИСТЕМА ОТРИМАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДАНИХ СПРИЯЄ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПОВЕНЕЙ» та викласти його у такій редакції:

«Закуплене обладнання відповідало визначеним технічним і якісним характеристикам та сприяло частковому оновленню матеріально-технічної бази.»

Обґрунтування УкрГМЦ

Тендери проведені гідрометеорологічними організаціями здійснювались за процедурою відкритих торгів з дотриманням вимог Закону України Про публічні закупівлі та постанови КМУ від 12 жовтня 2022 р. № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування». Замовник проводив закупівлі з дотриманням принципів відкритості, прозорості та недискримінації.

Крім того зазначаємо, що закуплене обладнання відповідало технічним і якісним характеристикам.

До розділу 4. «ЧИ СИСТЕМА ОТРИМАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДАНИХ СПРИЯЄ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПОВЕНЕЙ»

Переважання неконкурентних процедур закупівель знижує рівень конкуренції та обмежує реалізацію ключових принципів публічних закупівель 20, зокрема: добросовісної конкуренції серед учасників, а також максимальної економії та ефективності використання бюджетних коштів.

За результатами аналізу завершених у 2022-2025 роках процедур закупівель гідрометеорологічних приладів встановлено, що з 157 процедур

лише 41 (26 відс.) проведено за конкурентними процедурами (відкриті торги з особливостями), тоді як більшість – 116 (74 відс.) – за неконкурентними.

Заперечення від УкрГМЦ

Інформація викладена в абзацах 4-5 підрозділу «Закупівлі обладнання частково забезпечили потреби гідрометеорологічної діяльності, однак окремі недоліки знизили ефективність використання коштів» розділу 4 «ЧИ СИСТЕМА ОТРИМАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДАНИХ СПРИЯЄ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПОВЕНЕЙ» потребує коригувань формулювань в частині незастосування конкурентних процедур.

Обґрунтування УкрГМЦ

Відповідно до підпункту 13 пункту 1 статті 1 Закону України Про публічні закупівлі конкурентна процедура закупівлі (далі - тендер) - здійснення конкурентного відбору учасників за процедурами закупівлі відкритих торгів, торгів з обмеженою участю та конкурентного діалогу.

Слід зазначити, що тендери проведені гідрометеорологічними організаціями (UA-2025-05-12-011015-а, UA-2025-05-13-007065-а, UA-2025-05-06-006671-а, UA-2025-04-30-007656-а, UA-2025-06-24-013571-а) щодо закупівлі гідрометеорологічних млинків здійснювались саме за процедурою відкритих торгів з дотриманням вимог Закону України Про публічні закупівлі та постанови КМУ від 12 жовтня 2022 р. №1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування».

Замовник проводив закупівлі з дотриманням принципів відкритості, прозорості та недискримінації і жодним чином не міг впливати на рівень конкуренції чи рішення суб'єктів господарювання щодо участі. Також у замовника відсутні об'єктивні можливості заздалегідь знати кількість потенційних учасників, які подадуть пропозиції, або ж прогнозувати, чи буде знижено ціну в ході аукціону.

Ключовим фактором конкурентності є не фактична кількість учасників, що приймали участь на аукціоні, а сам статус процедури «Відкриті торги», яка за своєю суттю є відкритою, загальнодоступною та оголошеною в електронній системі Prozorro для необмеженого кола осіб.

Відсутність конкуренції саме на аукціоні (подання лише однієї пропозиції) зумовлена вузькоспеціалізованим характером предмета закупівлі та не є підставою для висновку щодо проведення неконкурентної процедури закупівлі, відповідно до пункту 36 Особливостей передбачено, що у разі подання лише однієї тендерної пропозиції відкриті торги не відмінюються, а електронна система автоматично переходить до етапу розгляду цієї пропозиції.

Різниця у вартості за результатом проведених закупівель пов'язана з технічними відмінностями конструктивних елементів та додаткового обладнання, що в свою чергу не дає можливості прямого порівняння цін.

До розділу 4. «ЧИ СИСТЕМА ОТРИМАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДАНИХ СПРИЯЄ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПОВЕНЕЙ»

Це не дає підстав для узагальнення висновків щодо всіх закупівель, однак підтверджує, що відсутність конкуренції зменшує можливості для цінового порівняння, послаблює стимули для постачальників знижувати ціну та може створювати ризик менш економного використання бюджетних коштів.

Заперечення від ДСНС

Дане твердження є оціночним судженням і фактично не підтверджується аудиторськими доказами в розумінні Стандартів внутрішнього аудиту.

До розділу 4. «ЧИ СИСТЕМА ОТРИМАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДАНИХ СПРИЯЄ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПОВЕНЕЙ»

Крім того, закупівлі основних засобів гідрометеорологічного призначення у 2022–2025 роках не забезпечили повного задоволення потреби, мають фрагментарний та ситуаційний характер, що свідчить про відсутність системного підходу до планування.

Заперечення від УкрГМЦ

ДСНС пропонує абзац восьмий підрозділу «Закупівлі обладнання частково забезпечили потреби гідрометеорологічної діяльності, однак окремі недоліки знизили ефективність використання коштів» розділу 4 «ЧИ СИСТЕМА ОТРИМАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДАНИХ СПРИЯЄ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПОВЕНЕЙ» викласти у такій редакції:

«Крім того, через недостатнє фінансування закупівлі основних засобів гідрометеорологічного призначення у 2022–2025 роках не забезпечили повного задоволення потреби, відповідно мають фрагментарний і ситуаційний характер, що в свою чергу унеможлиблює здійснення системного підходу до планування.»

Обґрунтування УкрГМЦ

Усі закупівлі гідрометеорологічних організацій протягом 2022-2025 роках здійснювались в умовах в воєнного стану в Україні, з урахуванням можливостей до встановлення обладнання в умовах безпекової ситуації. Крім того слід зазначити, що закупівлі основних засобів гідрометеорологічного призначення у 2022–2025 роках не забезпечили повного задоволення потреби у зв'язку з недостатнім фінансуванням.

До розділу 6. «ЧИ ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ ГОТОВНІСТЬ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА РЕАГУВАННЯ НА ПОВЕНІ»

Оперативний матеріальний резерв ДСНС станом на 01.01.2026 накопичено лише на 12 відс. від затвердженої номенклатури, що свідчить про низький

рівень ресурсної готовності для оперативного реагування на надзвичайні ситуації, у тому числі пов'язані з повенями.

Заперечення від ДСНС

ДСНС пропонує абзац п'ятий підрозділу «Матеріальні резерви не накопичені у передбачених обсягах, що знижує ресурсну готовність до реагування на повені» розділу 6. «ЧИ ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ ГОТОВНІСТЬ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА РЕАГУВАННЯ НА ПОВЕНІ» викласти у такій редакції:

«Оперативний матеріальний резерв ДСНС станом на 01.01.2026 накопичено лише на 12,1 відс. від затвердженої номенклатури, що не забезпечує 100 відс. готовності до реагування на надзвичайні ситуації.»

Обґрунтування ДСНС

Станом на 01.01.2026 року в оперативному матеріальному резерві ДСНС фактично накопичено матеріальні цінності для реагування на паводки, підтоплення та повені, зокрема:

№ з/п	Найменування матеріальних цінностей резерву, затверджених номенклатурою	Од. виміру	Затверджено номенклатурою	Фактично закладено	Необхідно закласти	% накопичення (по кількості)
			Кількість	Кількість	Кількість	
1	2	3	4	5	6	7
1. Засоби забезпечення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт						
1	Насоси для відкачування забрудненої води з комплектом трубопроводів продуктивністю не менше:					
1.1	50 м3/год	к-т	33	3	30	9,09
1.2	100 м3/год	к-т	10	2	8	20,00
1.3	200 м3/год	к-т	7	7	0	100,00
2	Мотопомпи для відкачування води з комплектом рукавів:					
2.1	50 м3/год	к-т	67	7	60	10,45
2.2	100 м3/год	к-т	20	3	17	15,00
2.3	200 м3/год	к-т	13	6	7	46,15
3	Бонове загородження (для внутрішніх водоймищ)	м.п.	1000	4	996	0,40
4	Спеціальний надувний човен (від 4 місць)	од.	25	1	24	4,00
5	Двигун для надувного човна потужністю від 15 к.с.	од.	25	1	24	4,00
6	Мішок для сипучих матеріалів	шт.	60000	53952	6048	89,92
3. Засоби енергопостачання						
7	Електрогенератор потужністю	к-т	50	23	27	46,00

	(до 7 кВт) з комплектом кабельної та освітлювальної мережі					
8	Електрогенератор високої потужності (від 200 кВт) з додатковим інструментом і комплектом кабельної та розподільчої мережі	к-т	25	7	18	28,00
8. Інше майно						
	<i>Шанцевий інструмент</i>					
9	Лопата штикова	шт.	3000	2960	40	98,67
10	Лопата совкова	шт.	3000	2980	20	99,33

Якщо взяти до уваги рівень накопичення матеріальних цінностей оперативного матеріального резерву ДСНС для реагування на паводки (підтоплення, повені), то він становить 40,79% від затверджених обсягів (571,004% (загальна сума відсотків по 14 позиціям) : 14 позицій).

Одночасно, ДСНС зазначає, що рівень забезпечення Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту досить високий. Окрім, фінансування органів управління, аварійно-рятувальних формувань центрального підпорядкування, аварійно-рятувальних формувань спеціального призначення, спеціальних авіаційних, морських та інших формувань, державних пожежно-рятувальних підрозділів (частин) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту за рахунок коштів державного бюджету, також здійснюється їх фінансування за рахунок коштів місцевих бюджетів. Таке поєднання фінансування з декількох джерел надає можливість Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту здійснювати оперативне реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру, в тому числі паводки (підтоплення, повені).

Виходячи з вищезазначеного, в основному реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру здійснюється силами підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту на місцях. Оперативний резерв ДСНС може бути задіяний у разі недостатності певних матеріальних цінностей поточного забезпечення.

До розділу 7. «РЕКОМЕНДАЦІЇ». РЕКОМЕНДАЦІЇ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

1. Доручити Мінекономіки, ДСНС, Держводагентству та обласним військовим адміністраціям:

...

Забезпечити актуалізацію Планів управління ризиками затоплення з урахуванням зміни клімату, наслідків воєнних дій, фактичного стану гідрометеорологічної мережі, протипаводкової інфраструктури, актуальності карт загроз і ризиків, зміни відповідальних виконавців, реалістичності строків

виконання та фінансових можливостей державного і місцевих бюджетів (до 31.12.2027). Оновлені плани управління ризиками затоплень повинні забезпечувати реалістичну, ризик-орієнтовану та впроваджену основу для визначення пріоритетних заходів, розподілу відповідальності між виконавцями, планування необхідних ресурсів і моніторингу їх виконання.

Пропозиції ДСНС

ДСНС пропонує абзац третій пункту 1 розділу 7 «РЕКОМЕНДАЦІЇ» щодо рекомендацій Кабінету Міністрів України викласти у такій редакції:

«1. Доручити Мінекономіки, Держводагентству, Держрибагентству, ДСНС та обласним військовим адміністраціям:

...

«Проаналізувати стан виконання Планів управління ризиками затоплення щодо доцільності внесення змін з урахуванням зміни відповідальних виконавців та реалістичності строків виконання заходів, зміни клімату, фактичного стану гідрометеорологічної мережі, протипаводкової інфраструктури, актуальності карт загроз і ризиків, фінансових можливостей державного і місцевих бюджетів тощо (до 31.12.2027)».

Обґрунтування ДСНС

Плани управління ризиками затоплення розробляються та впроваджуються в Україні відповідно до вимог Директиви 2007/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2007 року про оцінку та управління ризиками затоплення (далі – Паводкова директива), імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Предметом Паводкової директиви 2007/60/ЄС є регулювання відносин державами-членами ЄС у сфері запобігання і скорочення негативних наслідків затоплень в постраждалих районах, а також розробки плану управління ризиками, пов'язаними зі стихійним лихом.

Відповідно до статті 1 Директиви та Методики попередньої оцінки ризиків затоплення, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України 17.01.2018 № 30, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07 лютого 2018 р. за № 153/31605 (далі - Методика), затоплення - це тимчасове покриття території водою під час повені чи паводка, а також затоплення, спричинені гірськими потоками, морськими згінно-нагінними явищами, за винятком затоплення зворотними водами.

Паводкова директива розглядає природні річкові затоплення, спричинені сильними опадами, оскільки затоплення через аварійне руйнування водопідпірних гідротехнічних споруд у ЄС мають низьку ймовірність, а затоплення внаслідок військових дій не розглядаються Паводковою директивою.

Порядком розроблення плану управління ризиками затоплення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2018 р. № 247 (далі – Порядок), визначено процедуру підготовки та оновлення планів

управління ризиками затоплення, зокрема з урахуванням виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із затопленням території, для якої розроблявся зазначений план; оцінки стану виконання заходів, спрямованих на запобігання, захист, підготовку, прогнозування і систему раннього попередження для окремих територій у межах району річкового басейну. Також оновлення планів управління з урахуванням перегляду попередньої оцінки ризиків затоплення, розроблення (уточнення) карт загроз і ризиків затоплення передбачено пунктами 3 додатків 3 до Планів, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.10.2022 № 895-р. Перегляд попередньої оцінки ризиків затоплення, з урахуванням небезпечних подій та надзвичайних ситуацій, пов'язаних з затопленнями у 2022 – 2026 роках буде завершено у грудні 2026 року. Також інформуємо, що з метою виконання вимог частини другої пункту 2 Прикінцевих положень Закону України від 24 лютого 2026 року № 4790-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління ризиками затоплення та забезпечення участі України у Механізмі цивільного захисту Союзу» ДСНС забезпечено внесення змін до вищезазначеного Порядку (постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 2026 р. № 718).

ДСНС листом від 11.08.2025 № 02-19413/164-3 зверталось до Мінекономіки щодо можливості внесення змін до планів управління ризиками затоплення, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 895-р, зокрема до плану управління ризиками затоплень на окремих територіях у межах району басейну річки Дунай на 2023-2030 роки та плану управління ризиками затоплень на окремих територіях у межах району басейну річок Причорномор'я на 2023-2030 роки в частині відповідальних виконавців та строків виконання заходів, проте відповіді на зазначений лист не отримала.

Відповідно до пункту 1 § 32 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 (зі змінами), розробниками проектів актів Кабінету Міністрів є міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, державні колегіальні органи, СБУ, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації

Враховуючи вищезазначене та рекомендації до звіту Рахункової палати, надані за результатами проведеного аудиту діяльності (ефективності) на тему «Управління повенями – оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф» в частині забезпечення актуалізації Планів управління ризиками з урахуванням зміни відповідальних виконавців, а також визначення Мінекономіки та Держводагентством переліку першочергових об'єктів з найвищим ризиком затоплення і найбільшим захисним ефектом для населення та територій, реалістичності строків виконання та фінансових можливостей державного і місцевих бюджетів, Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України має повноваження ініціювати

внесення змін до відповідних нормативно-правових актів у межах своєї компетенції.

До розділу 7. «РЕКОМЕНДАЦІЇ». РЕКОМЕНДАЦІЇ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

3. Доручити МВС спільно з ДСНС підготувати та подати в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо приведення Положення про ДСНС та Положення про МВС у відповідність до Закону України щодо управління ризиками затоплення, передбачивши в них повноваження щодо формування та реалізації державної політики у сфері управління ризиками затоплення, зокрема щодо розроблення, коригування та оновлення Планів управління ризиками затоплення, моніторингу їх виконання, організації інформування населення, проведення попередньої оцінки ризиків затоплення та визначення територій із потенційно значними ризиками затоплення. Внесені зміни до положень повинні усунути неузгодженість між законом і підзаконними актами та чіткіше визначити інституційну відповідальність за планування, оновлення, моніторинг і комунікацію у сфері управління ризиками затоплення.

Пропозиції ДСНС

ДСНС пропонує пункт 3 розділу 7 «РЕКОМЕНДАЦІЇ» щодо рекомендацій Кабінету Міністрів України вилучити.

Обґрунтування ДСНС

Оскільки зазначені повноваження/функції вже безпосередньо визначені нормами Водного Кодексу України (стаття 17³. Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, в галузі управління ризиками затоплення), їх дублювання в підзаконному акті (Положеннях) є недоцільним, з метою дотримання принципу правової визначеності та уникнення тавтології нормотворчої техніки. Відповідно до ієрархії нормативно-правових актів, норми Закону мають пряму дію та є обов'язковими до виконання незалежно від їх відображення у підзаконних актах.

До розділу 7. «РЕКОМЕНДАЦІЇ». РЕКОМЕНДАЦІЇ ДСНС СПІЛЬНО З ЦЕНТРАЛЬНИМИ ТА МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Розробити план поетапного поповнення матеріальних резервів, насамперед у паводконебезпечних регіонах та територіальних громадах із низьким рівнем фінансової спроможності. Розроблені плани повинні забезпечувати визначення мінімально необхідної ресурсної готовності для першочергового реагування на повені, проведення евакуаційних заходів, аварійно-рятувальних робіт, тимчасового захисту інфраструктури та надання допомоги постраждалому населенню.

Строк виконання: до 31.12.2026

Пропозиції ДСНС

ДСНС пропонує абзац перший розділу 7 «РЕКОМЕНДАЦІЇ» щодо рекомендацій ДСНС спільно з центральними та місцевими органами виконавчої влади викласти у такій редакції:

«Центральним та місцевим органами виконавчої влади

Забезпечити, за можливості, поповнення матеріальних резервів до мінімально необхідного рівня, що дозволить здійснювати заходи з першочергового реагування на повені (паводки, підтоплення), проведення евакуаційних заходів, аварійно-рятувальних робіт, тимчасового захисту інфраструктури та надання допомоги постраждалим, насамперед у паводконебезпечних регіонах та територіальних громадах із низьким рівнем фінансової спроможності, за рахунок коштів державного та місцевого бюджету, інших незаборонених джерел, у тому числі гуманітарної (благодійної) допомоги.

Строк виконання: до 31.12.2026

ДСНС

Забезпечити, у разі звернення, в межах компетенції, надання методичної допомоги центральним та місцевим органам виконавчої влади і органам місцевого самоврядування стосовно створення та використання матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Строк виконання: до 31.12.2026»

Обґрунтування ДСНС

ДСНС, центральні та місцеві органи виконавчої влади діють виключно в межах своїх повноважень, визначених статтями 17¹, 18, 19 Кодексу цивільного захисту України, Законом України «Про місцеві державні адміністрації» та відповідними положеннями, і не можуть впливати на стан фінансування один одного.

До розділу 7. «РЕКОМЕНДАЦІЇ». РЕКОМЕНДАЦІЇ ДСНС СПІЛЬНО З ЦЕНТРАЛЬНИМИ ТА МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

запровадити моніторинг навчальних та інформаційно-просвітницьких заходів щодо дій населення у разі повеней, зокрема шляхом виокремлення таких заходів у звітності, визначення показників охоплення паводконебезпечних територій та оцінки їх результативності. Моніторинг має забезпечувати підтвердження, чи такі заходи підвищують практичну готовність населення до дій у разі загрози або виникнення повені.

Строк виконання: до 31.12.2026.

Пропозиції ДСНС

Визначення ДСНС відповідальним за виконання зазначеного заходу в частині запровадження **моніторингу** навчальних та інформаційно-просвітницьких заходів щодо дій населення у разі повеней, із забезпеченням підтвердження результативності таких заходів є **недоцільним**.

Відповідно до статті 39 КЦЗУ **організація навчання працюючого та непрацюючого населення** діям у НС покладається на центральний орган

виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, які розробляють і затверджують відповідні організаційно-методичні вказівки та програми з підготовки населення до таких дій. **Навчання здобувачів освіти** — покладається на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки (МОН).

Разом з цим інформаційно-просвітницька робота з питань поведінки в умовах НС організовується **МОВВ та ОМС**, в тому числі через утворені при них **консультаційні пункти**. Також інформаційно-просвітницька робота з населенням проводиться шляхом запровадження **МОВВ та ОМС** постійних рубрик у засобах масової інформації, зокрема друкованих, а також за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, аудіовізуальних та інтерактивних засобів та соціальної реклами.

Водночас здійснення **моніторингу даних заходів** (визначення показників охоплення населення, аналіз ефективності навчання та оцінка впливу таких заходів на рівень практичної готовності населення) **не належить до повноважень ДСНС** і потребують застосування спеціальних методик оцінювання, проведення соціологічних досліджень тощо.

Проведення заходів із запровадження **додаткового** моніторингу навчальних та інформаційно-просвітницьких заходів щодо дій населення **виключно у разі повеней**, зокрема шляхом виокремлення таких заходів у звітності та ведення відповідної статистичної інформації потребуватиме збільшення людських ресурсів та додаткового фінансування. Також визначення показників охоплення населення зазначеним навчанням на паводконебезпечних територіях та оцінки їх результативності потребуватиме проведення спеціальними компаніями (за рахунок коштів, які не передбачені для фінансування ДСНС): від заходів із оцінки попереднього рівня знань населення до проведення навчальних заходів та оцінювання після їх проведення.

Враховуючи вищевказане та вимоги пп.3 п.2 ст. 21 КЦЗУ (якою визначено, що **громадяни України зобов'язані** вивчати способи захисту від НС та дій у разі їх виникнення) **ДСНС вважає доцільним та пропонує:**

• в проектах організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях на 2027-2028 роки, *(що розробляються і затверджуються ДСНС, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування відповідно до п. 7 ПКМУ 444)* **рекомендувати ЦОВВ, МОВВ, ОМС** окрім загальних рекомендацій щодо дій у НС виокремити та акцентувати увагу на додатковому навчанні усіх верств населення на паводконебезпечних територіях відповідним діям.

Разом з цим з огляду на викладене, питання щодо моніторингу, визначення показників охоплення та оцінки результативності інформаційно-просвітницьких заходів є доцільним визначити завдання **ОМС, МОВВ, МОН** (у частині щодо охоплення здобувачів освіти) та **Державну службу статистики України**, як орган основним завданням якого є збирання, збереження, оброблення, аналіз, захист та поширення офіційної державної статистичної інформації щодо

масових явищ і процесів, які відбуваються в економічній, соціальній, демографічній, екологічній, культурній та інших сферах життя суспільства в Україні та її регіонах.

ДСНС у межах повноважень може надавати інформацію щодо навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту органів виконавчої влади, територіальних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання а також педагогічних, науково-педагогічних працівників, які проводять навчання здобувачів освіти діям у надзвичайних ситуаціях, що здійснюється за програмами (робочими програмами) функціонального навчання та проводиться в НМЦ БЖД областей, м. Києва, НУЦЗУ та навчання практичним діям у разі виникнення надзвичайних ситуацій, зокрема пов'язаних з повеннями і паводками, що відпрацьовуються в рамках проведення заходів з підготовки органів управління та сил цивільного захисту під час проведення командно-штабних навчань, штабних тренувань та спеціальних навчань (тренувань) з питань цивільного захисту.

До розділу 9. ДОДАТКИ

Додаток 4. Інформація про надання гідрометеорологічними організаціями попереджень про небезпечні та стихійні гідрометеорологічні явища, що призвели до виникнення надзвичайних ситуацій у 2022-2025 роках

Абзац перший опису події щодо НС від 08.07.2024 (Закарпатський ЦГМ)

Згідно наданих документів, метеорологічні попередження були складені та доведені місцевим органам влади та заінтересованим суб'єктам господарювання із завчасністю приблизно 1 година, а складення і доведення гідрологічного штормового попередження від 08.07.2024, враховуючи час його надання та прогнозовані строки розвитку події, здійснено без належної завчасності.

Заперечення від УкрГМЦ

Фактично наводок у липні 2024 року на річках Закарпатської області спостерігався на початку липня і попередні попередження (01-02 липня) успішно спрацювали без негативних наслідків: 2-3 липня, внаслідок значних, місцями сильних дощів, сформувався швидкоплинний наводок із загальною амплітудою підйомів 0,5-1,9 м, на ділянці Тиси Вилоч-Чоп 2,0-2,2 м, без негативних наслідків. В місяцях проходження сильних злив, відбувалось формування значного місцевого та схилового стоку та стрімке підвищення рівнів води на малих водотоках з підтопленням понижених місць.

Подія 8 липня 2024 року була локальною і спричинена сильною зливою в конкретному районі (с. Буковець, північна частина області біля водорозділу). Це класичний місцевий схиловий стік і невеликі селі на малому водотоці, де мережа спостережень відсутня. Закарпатський ЦГМ завчасно (о 14:36) випустив попередження НГЯ-І жовтого рівня саме про те, що сталося: грози, місцями сильні короточасні дощі, формування значного місцевого стоку, стрімке підняття рівнів на малих водотоках, загрозу невеликих селів. Прогнозування селів і локальних зливових паводків на малих гірських

водотоках – одна з найскладніших задач гідрометеорології. Процес залежить від мікрорельєфу, попередньої насиченості ґрунту, точного місця і інтенсивності зливи. Точний прогноз за кілька годин на конкретному потічку практично неможливий без щільної метеорадарної та ґрунтової мережі, якої в регіоні недостатньо

Вдень 8 липня на більшій частині території області грози, короткочасні дощі 0-7 мм, місцями значні, подекуди, на північній частині області, ближче до водорозділу, пройшли сильні локальні дощі, вночі – у горах місцями випадали невеликі, короткочасні дощі. На більшості річок відбувались невеликі коливання рівнів води. Внаслідок сильної зливи в с.Буковець, Мукачівського р-ну, вийшов з берегів місцевий потічок, відмічались невеликі селі. Внаслідок негоди було пошкоджено автомобільний міст, 1 електроопору та підтоплено підвальні приміщення.

У висновку подія 8 липня 2024 року мала виразно локальний характер і була спричинена сильною зливою в районі с. Буковець, де мережа гідрометеорологічних спостережень відсутня. Закарпатський ЦГМ оперативно проінформував попередженням НГЯ-І жовтого рівня саме на підставі метеорологічного попередження про загрозу гроз, сильних короткочасних дощів про формування місцевого схилового стоку, стрімке підвищення рівнів на малих водотоках та невеликих селевих потоків. Точне прогнозування таких дрібномасштабних явищ на малому гірському водотоці за кілька годин є однією з найбільш складних задач гідрометеорології і майже неможливе без метеорологічної радарної інформації.

Абзац перший та другий опису події щодо НС від 10.06.2023 (Львівський РЦГМ)

Львівським РЦГМ спрогнозовано випадіння значних та сильних дощів по території Львівської області та м. Львів, що відповідає фактичним умовам виникнення явища за характером та рівнем небезпечності, однак строк виникнення явища спрогнозовано неточно, оскільки фактичний початок явища відбувся раніше прогнозованого строку.

Попередження про небезпечне гідрологічне явище надано після фактичного виникнення надзвичайної ситуації, що унеможливило вжиття органами місцевої влади превентивних заходів для зменшення наслідків повеней.

Заперечення від УкрГМЦ

Фактичні обставини виникнення явища: 10 червня 2023 року в смт Східниця Дрогобицького району Львівської області внаслідок проходження інтенсивних локальних злив та значного схилового стоку річка Східничанка (малий водотік) вийшла з берегів. Підтоплення почалося приблизно о 18:00-18:30 10 червня 2023 року. Подія мала яскраво виражений локальний характер і була зумовлена короткочасними сильними опадами саме в передгірській частині басейну.

Наявність та зміст попереджень: 9 червня 2023 року о 11:04 Львівським регіональним центром з гідрометеорології (РЦГМ) було видано попередження про зміну гідрологічної ситуації:

Впродовж **10-12 червня** на річках басейнів Сяну, Дністра (Львівська, Івано-Франківська обл.) очікується підвищення рівнів води на 0,3-1,3 м над поточними, **без негативних наслідків**. В місцях проходження **локальних значних дощів** можливе формування значного місцевого та схилового стоку.

Це попередження повністю відповідало фактичному характеру небезпеки (локальний схиловий стік у місцях інтенсивних опадів) і було видано заздалегідь — за понад 30 годин до початку підтоплення в Східниці.

Попередження від 9 червня чітко охоплювало період **10–12 червня** і прямо вказувало на ризик формування значного місцевого та схилового стоку саме в місцях проходження локальних сильних дощів. Подія в Східниці повністю вписується в цей прогноз. Але локальні паводки на **малих водотоках** (без стаціонарних пунктів гідрологічних спостережень) за своєю природою мають високу складність прогнозування. Раптовість злив у гірській/передгірській місцевості не дозволяє точно визначити годину початку стоку. Видача загального попередження за добу до події є стандартною та достатньою практикою для такого типу явищ.

Фактична гідрологічна ситуація на той період: В період з 10 по 12 червня на річках басейну Дністра (Львівська, Івано-Франківська області) відмічалось проходження дощового паводку з підвищенням рівнів води над передпаводковими рівнями на 0,3 - 1,3 м, місцями до 1,7 м (р.Бистриця - с.Озимина). В районі гідрологічного поста р.Тисмениця - м.Дрогобич відмічалось різке підвищення рівня води на 3,1 м, при цьому відбувався початковий вихід води на заплаву, шар затоплення склав 35 см. В результаті випадіння значних, місцями сильних дощів у передгірській частині області на окремих річках басейну Дністра відбувалось інтенсивне проходження значного місцевого та схилового стоку.

У висновку подія 10 червня 2023 року в смт Східниця мала яскраво виражений локальний характер і була спричинена інтенсивним місцевим та схиловим стоком внаслідок короткочасних сильних злив у передгірській частині басейну річки Східничанка (малий водотік). У зв'язку з відсутністю стаціонарних пунктів гідрологічних спостережень на даному водотоку та обмеженими можливостями оперативного радарного моніторингу локальних опадів, точне прогнозування часу та місця максимального прояву такого явища є об'єктивно ускладненим. Водночас Львівським РЦГМ ще 9 червня 2023 року було видано фонове гідрологічне попередження про очікуване проходження дощового паводку впродовж 10-12 червня та можливість формування значного місцевого та схилового стоку в місцях інтенсивних опадів, що повністю відповідало фактичному розвитку ситуації.

Додаток 5. Інформація про встановлені недоліки наданих гідрологічних попереджень щодо досліджених НС

Абзац третій змісту недоліків щодо НС від 10.12.2022 (Закарпатський ЦГМ, попередження № 38-45)

Відсутність детальної інформації про можливі негативні наслідки для населених пунктів (господарських об'єктів) розташованих у створах гідрологічних постів, які згодом зазнали підтоплення.

Заперечення від УкрГМЦ

Попередження № 38 (випущене 09.12.2022 о 8:30) чітко попереджало про значні дощі, місяцями сильні, формування значного місцевого та схилового стоку, підтоплення понижених місць у населених пунктах саме через захаращення русел потічків та каналів, а також загрозу селів у горах (помаранчевий рівень).

Підтоплення в перелічених пунктах (м. Іршава, с. Поляна, м. Свалява, с. Неліпино, смт В. Бичків) не пов'язані з виходом води на заплаву основних річок, біля яких розташовані міста у створах постів (таблиця). Це результат локального стоку від інтенсивних опадів (до 50 мм).

Населений пункт	Дата максимального рівня	Максимальний рівень	Таблиця
			Залишилось до НГЯ-І, см
Іршава	17.12.2022	94 см	106 см
Поляна	11.12.2022	228 см	32 см
Свалява	11.12.2022	118 см	182 см
В.Бичків	17.12.2022	291 см	109 см

Уточнюючі попередження № 39–45 детально описували вихід води на заплаву саме по Боржаві, Латориці, Тисі, Ужгороді тощо. Таким чином наслідки було попереджено.

Абзац третій змісту недоліків щодо НС від 04.12.2023 (Закарпатський ЦГМ, попередження № 56-60)

Відсутність детальної інформації про можливі негативні наслідки для населених пунктів (господарських об'єктів) розташованих у створах гідрологічних постів, які згодом зазнали підтоплення.

Заперечення від УкрГМЦ

Попередження № 56-60 послідовно описували підвищення рівнів по Тисі (ділянки Рахів–Хуст–Вилок–Чоп), Боржаві (В. Ремети), Латориці, Уж з конкретними рівнями, виходом на заплаву та часткового затоплення конкретних сільгоспугідь і доріг.

У попередженні №59 прямо згадувалося часткове затоплення водозабору в Перечині та дитячої залізниці в Ужгороді тощо.

Підтоплення в Рахові, Міжгір'ї, Лугах та інших пунктах (Тячівський, Рахівський, Хустський райони) відбулось від локального стоку та схилових процесів, а не від критичного перевищення рівнів у основних створах постів Тиси чи інших річок (в створах гідрологічних постів Рахів, Міжгір'я та Луги не

було досягнуто виходу води на заплаву (НГЯ-І)). Завчасність попереджень була достатньою.

Абзац перший змісту недоліків щодо НС від 05.02.2024 (Закарпатський ЦГМ, попередження № 12-18)

Відсутність інформації про можливі негативні наслідки для населених пунктів, розташованих на малих річках і в зонах впливу гірських потоків, що обмежує можливості своєчасного вжиття заходів із захисту територій та мінімізації наслідків повеней.

Заперечення від УкрГМЦ

*Попередження № 15 (07.02.2024) чітко попереджало про **відновлення підвищення рівнів**, вихід на заплаву, часткового затоплення конкретних сіл по Боржаві (Ком'яти, Сільце, Заріччя тощо), Тисі (Рахів, Тячів, Хуст), Латориці, а також формування значного місцевого та схилового стоку, затоплення понижених місць у населених пунктах, локальні селі та зсуви (помаранчевий рівень).*

Попередження № 17–18 уточнювали максимальні рівні по Тисі (Тячів, Хуст, Чоп), Боржаві, з конкретними підтопленнями доріг і угідь.

*З усіх перелічених населених пунктів с. Верхній Студений, с. Довге, с. Жорнава, с. Колочава, с. Косівська Поляна, смт Міжгір'я, с. Підполоззя, смт Усть-Чорна, смт Великий Бичків, с. Нересниця, смт Великий Березний - лише в створі гідрологічного поста Колочава спостерігався початковий вихід води на заплаву. Більшість перелічених населених пунктів зазнали підтоплень саме через **інтенсивні опади, схиловий стік і зсуви перезволоженого ґрунту**, а не через критичний вихід основних річок у створах постів.*

Абзац перший змісту недоліків щодо НС від 06.07.2023 (Івано-Франківський ЦГМ, попередження № 38-39)

Зміст попередження про небезпечні гідрологічні явища має узагальнену інформацію і не містило конкретного переліку населених пунктів, які підпадали під ризики затоплення, що не відповідає вимогам пункту 10.2.9 Настанови з оперативної гідрології щодо обов'язковості зазначення можливих небезпечних наслідків.

Заперечення від УкрГМЦ

*Попередження № 38 (06.07.2023) прямо вказувало на **підйоми рівнів на 0,5–1,5 м та початковий вихід на заплаву, значний місцевий та схиловий стік і загрозу локальних селів** (помаранчевий рівень).*

*Попередження № 39 уточнювало ризик **початкового затоплення прирічкових госпоб'єктів** водами р. Луква в населеному пункті с. Боднарів.*

*Підтоплення в Коломиї та інших населених пунктах (885 дворогосподарств) спричинене **зливовими дощами та грозами**, а не перевищенням рівнів основних річок у контрольних створах. Це класичний **місцевий стік**.*

Усі попередження містили характеристику явища, причини, рівні небезпеки (жовтий/помаранчевий), прогнозовані підвищення рівнів та очікувані наслідки – відповідно до пункту 10.2.9 Настанови з оперативної гідрології.

Можливі наслідки описувалися максимально конкретно для основних річок і ділянок (заплави, сільгоспугіддя, дороги, окремі об'єкти тощо).

Підтоплення дворогоподарств, підвалів і віддалених сіл у переважній більшості відбулися внаслідок значного **локального зливогого стоку**, а не паводкової хвилі основних річок в створах гідрологічних постів. Прогнозування обсягів місцевого стоку внаслідок зливових дощів не здійснюється гідропрогнозистами через відсутність відповідної методології, проте в попередженнях в загальному вигляді про це попереджається.

Завчасність попереджень (від кількох годин до 1-2 діб) відповідала вимогам нормативних документів з оперативній гідрології для дощових паводків у Карпатах. Формування паводкової хвилі може розпочатись за лічені години, для прогнозування добігання води по руслах річок – випускались уточнені попередження.

Відсутність більш детальної інформації в гідрологічних попередженнях зумовлена об'єктивними науково-методологічними та технологічними обмеженнями. Зокрема, чинні методики прогнозування гідрологічних явищ прив'язані переважно до даних спостережень на існуючих гідрологічних постах, які недостатньо автоматизовані. **Пропонуємо внести відповідні уточнення також до пункту 1.1 додатку 7 із зміною визначення відповідності.**

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ВОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(ДЕРЖВОДАГЕНТСТВО)

вул. Велика Васильківська, 8, м. Київ, 01024, тел.: (044) 235-31-92, (044) 235-61-46
e-mail: davr@davr.gov.ua, web-сайт: www.davr.gov.ua, код ЄДРПОУ 37472104

від _____ 20__ р. № _____

На № 03-1508 від 03.06.2026 р.

Рахункова палата

e-mail:

Щодо проекту Звіту

Державне агентство водних ресурсів України розглянуло лист Рахункової палати від 03.06.2026 № 03-1508 та надає пропозиції до Звіту на тему «Управління повенями – оцінка використання гідрометеорологічних даних для готовності до катастроф».

Крім того, участь в обговоренні проекту звіту від Держводагентства приймуть:

Ковальов Ігор Олександрович –перший заступник Голови
()

Жирко Євген Миколайович –начальник управління державного майна та інвестицій ();

Кравченко Андрій Андрійович – заступник начальника управління – начальник відділу управління об'єктами державної власності управління державного майна та інвестицій ();

Харченко Наталія Іванівна – головний спеціаліст відділу водних ресурсів управління забезпечення водними ресурсами ().

Додатки: на 2 арк.

Голова

Ігор ГОПЧАК

Гогунська

Державне агентство водних ресурсів України

№ 3484/7/9/11-26 від 11.06.2026

Підписав: Гопчак Ігор Васильович

Сертифікат: 04AF212836405D99040000029BF30002DA3F000

Дійсний: з 14.04.2026 15:57:12 по 14.04.2028 15:57:12

**Пропозиції до звіту
про результати аудиту діяльності (ефективності)
"Управління повенями – оцінка використання гідрометеорологічних
даних для готовності до катастроф"**

**Розділ 5 «ЧИ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ПРОТИПАВОДКОВА ІНФРАСТРУКТУРА
ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЙ ТА НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ ВІД ПОВЕНЕЙ»**

Щодо неефективного планування та управління бюджетними коштами.

Протягом 2023-2025 років дійсно спостерігається системне обмежене фінансування бюджетної програми «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь та першочергове забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням», що унеможливує виконання протипаводкових та природоохоронних заходів у необхідних обсягах.

Варто окреслити що, у досліджуваних періодах видатки державного бюджету здійснювалися за рахунок спеціального фонду державного бюджету, а саме Державного фонду розвитку водного господарства, який наповнюється рентною платою за спецводокористування у розмірі 10 %.

Крім того, фінансування бюджетної програми протипаводкового та природоохоронного спрямування із загального фонду державного бюджету не здійснювалося з 2022 року.

Недооцінка важливості здійснення протипаводкових заходів та зниження їх фінансових обсягів у подальшому можуть призвести до виникнення масштабних надзвичайних ситуацій, пов'язаних із затопленням населених пунктів, сільськогосподарських угідь та інших об'єктів.

Щодо виявленої неточності наведеної інформації.

Помічено невідповідність інформації, зазначеної у таблиці на сторінці 48 із наведеними даними у тексті на сторінці 45.

Пропонуємо абзац 3 сторінки 45 викласти у наступній редакції: «За рахунок бюджетної програми КПКВК 2707070 (1205070 з 24.07.2025) у 2023-2025 роках виконувались 112 заходів, з яких лише 21 захід відповідає ПУРЗ. Зокрема, в Івано-Франківській області відновлено 8 дамб та 3 берегоукріплення; у Чернівецькій області побудовано 1 дамбу, відновлено 4 дамби, відновлено 5 берегоукріплень та проведено розчищення русла річки; у Львівській області відновлено 4 дамби та 2 берегоукріплення; у Закарпатській області завершено роботи з реконструкції та розширення існуючої мережі споруд для проведення гідрометеорологічних спостережень на річках та інших водних об'єктах (АІВС-Тиса-2). На зазначені заходи використано 335,8 млн грн, що становить 68,1 відс. плану. Найкраще виконання програми спостерігається в 2023 році (89,4 відс.), найгірше – в 2024 році (50,0 відсотків) (таблиця 5).».

**РОЗДІЛ 6. ЧИ ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ ГОТОВНІСТЬ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ
ТА РЕАГУВАННЯ НА ПОВЕНІ**

Державне агентство водних ресурсів України
№ 3484/7/9/11-26 від 11.06.2026
Підписав: Гопчак Ігор Васильович
Сертифікат: 04AF212836405D99040000029BF30002DA3F000
Дійсний: з 14.04.2026 15:57:12 по 14.04.2028 15:57:12

результатами контрольних
року – червні 2025 року,

встановлено, що відомчі матеріальні резерви не створено, зокрема, у Держводагентстві, Держлісагентстві та МОЗ.» слово «Держводагентстві» виключити, зважаючи на те, що матеріальний резерв у Держводагентстві створено відповідно до наказу Держводагентства «Про матеріальний резерв» № 194 від 01.12.2025 на виконання Положення «Про функціональну підсистему протипаводкових заходів» єдиної державної системи цивільного захисту, але через відсутність фінансування матеріальний резерв не забезпечений у повному обсязі.

Звертаємо увагу на технічні неточності у тексті:

- у абзаці 5 на ст. 7, речення 2 викласти у редакції «Як наслідок, управління режимами роботи водосховищ, планування пропуску весняного водопілля, оцінка ризиків **затоплення** та заходи із запобігання негативним наслідкам здійснюються в умовах підвищеної інформаційної невизначеності, що призводить до неочікуваних наслідків.»;

- у останньому абзаці перше речення на ст. 37 викласти у редакції «Забезпечення проведення робіт із запобігання пошкодженню та аваріям на гідротехнічних спорудах, що належать до сфери управління Держводагентства, ліквідація наслідків аварій на таких спорудах, а також здійснення заходів, пов'язаних із запобіганням шкідливій дії вод і ліквідацією її наслідків, включаючи протипаводковий захист сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь належать до завдань, які виконує Держводагентство.».

- на ст. 38 у виносці 11 зазначена некоректна інформація, оскільки зазначено 4 БУВР, але перелічено лише 3. Не вказано БУВР нижнього Дніпра.